OAMENI DE AUR ŞI CONDUCĂTORI DE TINICHEA

Roxana IORDACHE

Singurele trăiri de mândrie naţională pentru Români sunt prilejuite de competiţiile sportive, în momentele în care pe poziţia cea mai înaltă de pe catarg urcă drapelul şi se intonează imnul ţării. Şi suntem emoţionaţi până la lacrimi de performanţele acelor tineri şi tinere care, cu preţul unor sacrificii personale deosebite, obţin performanţa ultimă în numele României. Aşa s'a întâmplat şi la Olimpiada dela Atena.

Ne-am bucurat şi am uitat, pentru câteva clipe, de toate relele din ţară, de toate neajunsurile şi năravurile neamului românesc devastat de regimul comunist şi de moştenirea, parcă nesfârşită, a blestemului roşu. Am avut şi noi parte de bucuria victoriei sportive, o bucurie care, în plan politic, nu a fost niciodată egalată, cu fericita excepţie a intrării în NATO.

În rest, nimic care să ne facă mândri de apartenenţa naţională, nimic care să ne facă mândri de noi, ca popor. Dimpotrivă, ne e ruşine de degradarea morală la care am ajuns, nu doar la nivelul clasei politice penibile, ci şi în plan social. Singurii care ne salvează de această ruşine sunt, preţ de câteva clipe glorioase, sportivii. Şi ceilalţi oameni de aur care stau în spatele victoriilor lor.

Ne mai salvează de ruşine şi tinerii care obţin performanţe maxime la olimpiadele ştiinţifice şi culturale, după care, însă, ei primesc burse de studii (post) universitare peste hotare şi nu se mai întorc în ţară. În mod firesc, rămân să se realizeze profesional în acele medii care le asigură punerea în valoare. Majoritatea aleg America. Patria competiţiei competenţelor.

În România, în schimb, nu avem decât o mascaradă, o competiţie măsluită, cu final dinainte cunoscut, bazată nu pe valoare, ci pe criterii clientelare. Primează averea dobândită fraudulos şi apartenenţa la sistemul mafiot care a pus stăpânire pe toate domeniile vieţii româneşti. Profesional şi/sau politic, ai infime şanse să te realizezi dacă nu te prostituezi.

Singurul domeniu cu mai multe şanse de reuşită curată rămâne sportul (ca şi cultura, dar acolo, din păcate, se practică şi prostituţia morală, cu atât mai lamentabilă în cazurile unor vârfuri intelectuale). Chiar dacă mafia lucrează şi în structurile instituţiilor sportive, există personalităţi nepătate. Reuşitele lor internaţionale probează nu doar valoarea, ci şi caracterul.

Antrenorii echipei naţionale de gimnastică, Octavian Belu şi Mariana Bitang, sunt dintre oamenii de caracter care au făcut posibilă performanţa durabila a României, chiar supremaţia europeană, mondială şi olimpică. Pariul lor de aur - promoţii peste promoţii de super-campioane - a fost câştigat în mod, ai zice, miraculos, dacă minunea nu ar fi rezultatul tenacităţii unor oameni care, în permanenţa, s'au bătut cu sistemul. Şi - până acum - au câştigat. Dar, din păcate, nu în detrimentul sistemului, ci - involuntar - tot în favoarea lui. Pentrucă, după ce, periodic, le-a rezistat, sistemul a beneficiat de reuşitele lor. N'a ezitat să se împăuneze cu ele, ca şi cum ar avea vreun merit.

Continuare în pag. 4

ISSN
0705-8365

Preţul unui abonament anual:
40 $ / 50 EURO

CUVÂNTUL ROMÂNESC

THE ROMANIAN VOICE
THE LARGEST ROMANIAN NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

ANUL 30 Nr. 328 - SEPTEMBRIE 2004 PUBLICAŢIE LUNARĂ EDITOR: GEORGE BĂLAŞU

CIRCULAŢIE ÎN AFARA CANADEI: AFRICA, ARGENTINA, ANGLIA, AUSTRIA, BRAZILIA, BELGIA, CHILE, DANEMARCA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ISRAEL, ITALIA, IUGOSLAVIA, OLANDA, ROMÂNIA, SPANIA, S.U.A., SUEDIA, TURCIA, UNGARIA, NOUA ZELANDĂ

PUNCT ŞI DELA CAPĂT

Eugen BÂRSAN

Punctul este momentul de gândire. Scurtă dar necesară. Asupra ceea ce facem. Ne repetăm şi chiar suprarepetăm în scrisul nostru ziaristic.

Să ne explicăm. Atâta timp cât neocomuniştii, oligarhi-capitalişti, ţin biata Românie în exploatarea lor, nu putem înceta. Aplicăm reversul învăţăturii direcţionate de Lenin şi Stalin: *"spune o minciună şi o repetă până când ea prinde temei"*. Noi spunem şi spunem adevărul până când şi el prinde temei. Până când impostorii nu-şi iau laba de pe ţară, pur şi simplu nu putem să terminăm. Chiar dacă auzim înfruntarea: mai terminaţi odată! A înceta lupta contra impostorilor, a tăcea ori a fi indiferenţi înseamnă indirect acceptarea lor. Cine le cade în plasa tăcerii or indiferenţei, vizavi de minciună şi destrăbălare politică, îi susţine. Şi asta o vor ei.

Atâta timp cât guvernanţii neocomunişti nu au o atitudine fermă în contra corupţiei şi nu dau curs reformelor care promovează transparenţa, siguranţa şi corectitudinea în administraţia publică, nu putem termina. Cum să taci şi să n'o iei dela capăt când vezi că România se împiedică în apatie şi indeferentism. Când ne uităm la cântar şi vedem cât de grele sunt acestea, nu putem da nici înapoi, nici sta pe loc ci numai înainte. Altcumva te predai neocomuniştilor. Decât aşa ceva, mai bine pe o linie care nu vrea capitulare.

Nu ne putem lua nici gândul şi nici scrisul dela potentaţii neocomunişti. Vorbind de aceştia, poate că nici Dumnezeu nu ştie cum se vor descurca toate iţele în care ei au prins ţara. Nu putem termina sau înceta pentrucă ne-am făcut fraţi cu datoria de a săpa necontenit la dărâmarea neocomunismului. Care trebue luat cu tunet şi fulger, ca să se deschidă drumul de ajungere la valori, norme, standarduri, proceduri, instituţii şi comportamente.

Până una alta, actualii-foşti sunt puternici. Ei pot obţine voturile electoratului aproape fără efort. Dar pentru a nu-i lăsa să triumfe cât şi până unde ei vor, este imperios nevoie de împotrivire. Cine are dreptul să critice pe cei care se împotrivesc bătând toba că păcălirea poporului funcţionează perfect în România,

Continuare în pag. 3

CUM SE VA INTEGRA ŢĂRANUL ROMÂN ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ?

Andrei BĂDIN

România a încheiat de curând negocierile cu Comisia Europeană pentru cel mai dificil capitol din dosarul aderării privitor la agricultura românească. Între timp, parlamentul dela Bucureşti a dezbătut o lege a cooperativelor agricole prin care se urmăreşte formarea exploataţiilor mari prin asocierea micilor proprietari de pământ dela sate.

La prima vedere legea cooperativelor agricole e un pas înainte în ceea ce priveşte reforma în agricultură, având în vedere situaţia actuală în care proprietatea privată este divizată în terenuri mici, dela unu la câteva hectare, ceea ce necesită costuri mari şi profituri de cele mai multe ori simbolice. Spus altfel, agricultura privată este una de familie, de subzistenţă. *"Ce iau pe mere dau pe pere"*, spune ţăranul român când îl întrebi cum îi merg treburile în gospodărie. Şi realitatea cam asta este. România a fost ultima ţară candidată la Uniunea Europeană care a început negocierile pentru dosarul agricol, abia la sfârşitul anului 2002. Dar cu toate acestea închiderea de curând a acestui dosar mi se pare a fi grăbită, precipitată chiar, din partea guvernului dela Bucureşti. Ţinta politică a vizat alegerile locale, şi în continuare pe cele generale din Noembrie, iar nu interesul real de a negocia *"la sânge"* cu experţii europeni cel mai important, dar şi cel mai dificil capitol de aderare pentru România. Este adevărat însă că pentru a-şi putea permite o poziţie de partener redutabil la masa negocierilor guvernul român ar fi trebuit să inventeze o altă stare de fapt a agriculturii decât cea reală. De ce stau lucrurile în felul acesta? Pentrucă agricultura românească a ultimilor 14 ani a falimentat bănci şi a îmbogăţit manşetele albe dela sate, pe de o parte, iar pe de alta a sărăcit milioanele de ţărani care nu au putut intra într'o competiţie justă cu ciocoii noi ai tranziţiei. Aceasta fie şi de am lua în seamă numai destinaţiile fondurilor europene SAPARD pentru dezvoltare rurală. Sau adresele la care au ajuns subvenţiile guvernamentale - şi aici nu mă refer la cupoanele agricole. România este pe locul doi în Europa în ceea ce priveşte populaţia rurală, cu 51,4% din populaţia ocupată, şi tot pe locul al doilea în ceea ce priveşte populaţia activă din agricultură, cu peste 40%. Asta ar însemna de şase ori mai mult decât media europeană.

Pe de altă parte, forţa de muncă ocupată în agricultură - adică peste 40 de procente - contribuie cu doar 17% la Produsul Intern Brut. Cu ceva timp în urmă, funcţionarii din Ministerul Agriculturii declarau că România va trebui să *"scape"* rapid de vreo două milioane de lucrători agricoli. Asta se petrecea, evident, cu mult înaintea alegerilor locale din Iunie.

Cum se va realiza această restructurare a forţei de muncă din agricultură nu ştie nimeni. În schimb mai vedem şi azi - şi nu sunt cazuri izolate - cum ogoarele sunt arate cu plugul tras de câte un măgăruş numai piele şi os, îndemnat cu vorbe domoale de ţăranul cocârjat proptit în coarnele plugului, să iuţească pasul, în drumul lor solitar către Comunitatea Europeană.

Revenind la legea cooperativelor agricole, am mari îndoieli că aceşti ţărani vor accepta de bună voie şi nesiliti de nimeni să se asocieze, pentru ca în felul acesta să îşi odihnească pentru totdeauna palmele de coarnele plugului. Pentrucă rămâne întrebarea, pentru el fundamentala: *"Şi atunci, cu măgăruşul cum rămâne, cu el ce să fac? Dacă eu mă asociez cu unul şi cu altul ca să mă integrez în Europa, nu trebue să-l integrez şi pe el?"*

Evident că este o parabolă a mentalităţii celor dela sate. Dar eu cred că această parabolă, asociată cu votul masiv al celor din mediul rural pentru primăriii partidului de guvernământ desenează destul de expresiv imaginea de azi a ţăranului român, conchide postul de radio german în comentariul pe această temă.

pag.5
LIBERTATEA PRESEI
Dan BITU

Pag.6
REZOLUŢIA CONGRESULUI PNŢCD

SAVANTUL MARTIR EUGEN IONICĂ
Mihai S. DERDENA
Pag.11

pag.12 & 13
CRONICI LITERARE

TRANSNISTRIA
Dr. S. COSTACHIE
Pag.14 & 15

ŞTIRI INTERNAŢIONALE
Pag.16, 21 & 23

editorial

DIN NOU DESPRE NECESITATEA UNUI PROCES AL COMUNISMULUI

Este o treabă cam încurcată, care poate fi dezlegată numai prin asocieri de voinţe politice şi asumări morale, de răspunderi istorice, de către acei care au o personalitate politică cu o mare încărcătură a conştiinţei de principii şi valori morale. O conştiinţă umanistă, în sensul creştin al acesteia. O conştiinţă de elită umană. Şi numai sub o conducere călăuzită de o ordine morală, creştină.

În ultimă analiză, un astfel de proces înseamnă o cercetare a întregii dinamici sociale, ideologice, politice, care a dus la apariţia, instaurarea şi desfăşurarea vandalismului sovietic, combinat cu proletcultismul analfabet şi sălbatic al marxiştilor, proveniţi din mahalalele româneşti şi a cărei ţintă a fost lichidarea fiinţei naţionale româneşti, conform indicaţiilor Cominternului condus dela Moscova. Deci, este vorba despre explicarea completă a stărilor de lucruri, care au condus la domnia neagră, din vremea dictaturii satanice a comunismului şi care a răvăşit Ţara Românească, oprind procesul de dezvoltare firească a poporului român, care-şi urmărea idealurile sale naţionale primite dela moşi-strămoşii lui ancestrali.

Sub iobăgia comunistă, neamul românesc a suferit mai mult decât sub jugul şi asuprirea invaziilor asiatice care s'au abătut asupra României de-a lungul veacurilor, încă din epoca formării sale ca popor. Atunci condiţiile de existenţă erau altele, poporul român, nefiind niciodată strivit, a avut momente şi energie de contracarare şi de apărare. Însă sub jugul comunismului sovietic şi al declasaţilor din formaţiile comuniste din România, poporul român nu a mai dispus de nici un fel de libertate, de nici un fel de călăuzire naţională; lui i s'a impus prin forţa tancurilor o minoritate fără legătură cu sufletul poporului şi cu spiritualitatea şi cultura naţională. Elitele intelectuale, morale, profesionale, ale ţăranului român au fost decimate în temniţe şi lagăre de concentrare, sau executaţi pe străzile oraşelor.

După Decembrie 1989, când a fost dărâmată dictatura marxistă din România, după cum s'a afirmat de atunci încoace, întreg poporul trăieşte o tragedie tot aşa de mare ca şi aceea din perioada anterioară. Căci trăieşte numai în minciuna că a fost eliberat, prin răscoala din Decembrie 1989. În realitate, toate cheile guvernării le menţin aceiaşi oameni, care au făcut parte din nomenclatura comunistă, care nu îngăduie nici un fel de refacere şi de revenire la *"status quo"*-ul dinainte de invazia sovietică, instaurând o nouă dictatură, în continuare, a nomenclaturii comuniste.

Abuzurile, pe toate dimensiunile vieţii naţionale, sunt din cale afară de excesive. Guvernul neocomunist, prin uneltele sale din Parlament, guvernează în stil absolut comunist, neretuşat sub nici o formă, adică fără rezonanţă la nevoile poporului. În plus, dă dovadă de incompetenţă în diriguirea guvernamentală, cu o legiferare superficială şi anapoda.

Pe sectoare, în cadrul Executivului, se desfăşoară o bramburească ameţitoare, un adevărat dezastru. De exemplu, în domeniul Sănătăţii Publice, în Educaţie, cu lipsă de transparenţă în Ministerul de Externe unde, în special relaţiile cu Rusia sunt neglijente şi capitularde, totul se desfăşoară în spatele unei cortine negre a secretului, după modelul specific comunist. Ceea ce se perpetuează din nevolniciile ideologice ale trecutului este lipsa de orientare morală, adică lipsa unor principii morale, unificate într'un corp coerent de enunţuri. Moral este, după concepţia comunistă, tot ceea ce este folositor intereselor şi obiectivelor lor. Este foarte dificil de a înţelege opoziţia care se face, după tragedia pe care a trăit-o poporul român timp de o jumătate de secol, a unei reevaluări a PERIOADEI COMUNISTE.

La revenirea din Decembrie 1989, la suprafaţă, a omului român, acesta nu mai era decât un *"om înfricoşat"*, fără curajul de a deveni ceea ce a fost altădată, un om în toată firea. Mai ales că oamenii de conducere erau cam aceiaşi şi după chip şi după maniere cu *"tâlharii"* de altădată, cum bine se mai pot observa chiar astăzi.

Sunt o mulţime de raţiuni pentru care se cere în mod imperativ un Proces al Comunismului. Pe lângă cele enunţate până acum, aş îndrăzni să mai adaug unul, care îmi pare deosebit de important pentru istoria Românilor.

Cele mai mari pierderi pe care le-a avut poporul român, în ansamblu, s'au datorit stricăciunilor morale de ideologie politică, generate de caracterul specific uman, care s'a convertit prin brutalitate într'o stăpânire dictatorială, nesolicitată, şi care nu avea nimic, absolut nimic comun şi organic, cu realitatea existenţială, istorică, etnică şi spirituală a poporului român. În felul acesta poporul român este îndreptăţit să ceară o socoteală pentru pagubele morale, economice şi dreptul de a aviza la o evaluare, monitorizată de organisme juridice, naţionale şi internaţionale, care să stigmatizeze astfel de situaţii şi eventual să le facă imposibile pe viitor. O astfel de evaluare, ne-ar îngădui să stabilim documentele cele mai veridice asupra epocii de iobăgie din epoca marxismului şi comunismului moscovit. Vrem să cunoaştem natura şi proporţiile unui dezastru naţional. Din perioada năvălirilor barbare ne-au rămas prea puţine documente. Acum, fiind contemporani cu epoca barbariei comuniste, avem şansele de a întocmi un dosar al elementelor specifice acestei perioade istorice. Este bine să se cunoască adevărul istoric.

Avem tot dreptul să cerem PROCESUL COMUNISMULUI.

George BĂLĂŞU

Fel de fel, toate la fel!

Mihai CREANGĂ

Plecat cu sorcova electorală, muiată în agheazma milosteniei populiste şi întâlnindu-şi portretul devenit icoană făcătoare de minuni pe un hambar, Preşedintele tuturor necazurilor noastre şi-a ieşit (iar!) din fire tocmai prin nefericita comună bacăuană Agaş, unde a declarat că *"retrocedarea pădurilor a fost o prostie istorică"*. Sigur, marele nostru hidrolog are dreptate când acuză jaful produs în pădurile româneşti, *"chelirea"* dealurilor pe care şuvoaie ucigaşe curg în voie, antrenând şi mari alunecări de teren.

Dar: 1. Jefuirea *"la sânge"* a pădurilor s'a produs înainte de retrocedarea lor; 2. Beneficiarii despăduririi atroce a României sunt colegi de partid cu Ion Iliescu sau fac parte din *"sateliţi"* ca UDMR şi Partida Romilor (nu dau, deocamdată, deşi aş putea, exemple concrete). 3. Cine a făcut legile în majoritatea anilor post-decembrişti? Nu puteau ele cuprinde anumite clauze privind exploatarea raţională a pădurilor, care sunt - vorba lui Iliescu - *"o avuţie naţională"*? 4. Cine i-a numit şi i-a protejat pe directorii Regiei *"Autonome"* a Pădurilor, fosta *"Romsilva"*? Câţi dintre ei, care au organizat prăpădul de partid şi de stat în pădurile ţării, se află şi acum pe listele PSD pentru alegerile parlamentare? Sigur, e greu ca Ion Iliescu să răspundă sincer acestor întrebări. La fel de sigur este, însă, că adevărata prostie istorică a Românilor constă în pupatul electoral al mâinii ilieşciene şi al turului gros al primului vânător al ţării - fără voia noastră, primul pe listă.

În ultimul timp, chiar şi oameni inteligenţi reactualizează gogorita jurnalismului obiectiv. Fără să-şi dea seama că, de fapt, tema lansată face parte din aceeaşi familie a diversiunii cu aceea a apoliticilor. Mai întâi: jurnalismul politic românesc - culme: Mihai Eminescu! - nu a fost niciodată obiectiv. Dar de ce ar trebui să fim obiectivi cu tâlharii naţionali, cu cei care - în deplină libertate, fără să-i oblige un sistem totalitar ci doar propria lăcomie nemăsurată - au făcut zob şansele României de a reveni la o viaţă normală, civilizată şi prosperă? Că TVR - această cocină bine hrănită - a putut să facă un *"erou"* din Liviu Iurea - care, vezi Doamne!, a dorit să fie obiectiv în Transnistria, fiind doar jalnicul manipulat - e aproape normal - în emisiile din Pangratti. Dar iată că, având rubrică permanentă în Ziua, Adrian Severin - acest veşnic pionier devotat Partidului - se crede îndrituit să dea sfaturi jurnaliştilor; nu pot cita toate elucubraţiile *"docte"* cuprinse în articolul *"Când presa ia locul Opoziţiei"* (Marţi, 24 August). Dar proaspătul teoretician al presei vrea să corecteze o statură istorică imensă, răstălmăcindu-i cuvintele: *"...mai bine să avem o presă fără guvern decât un guvern fără presă. Fals! Presa este pentru guvern ceea ce este erata pentru o carte"*. Urmează arguţia lui Adrian Severin - se ştie, incontinentă! - de care vă scutesc. Gândindu-ne, însă, la situaţia sa, de fost ministru de Externe, am spune că pe acel tărâm un singur om a reprezentat cartea: Andrei Pleşu. Erata, *"revăzută şi adăugită"*, este Petre Roman. Iar Adrian Severin este doar o nepublicabilă erată la erată.

TROICA MINCINOŞILOR: ILIESCU - NĂSTASE - C.V.TUDOR

Andrei-Iustin HOSSU

Să mă ierte marele Alexandr Isaevici Soljeniţân că îi plagiez titlul capitolului din marele său roman ***Primul Cerc***, referitor la cei trei criminali securişti-şefi care îi jură lui Stalin să monteze microfoane sub băncile parcurilor moscovite, ca să înregistrez conversaţiile tinerilor komsomolişti sovietici.

Eu mă refer aci la cei trei mincinoşi de vârf ai regimului putrefact dela Bucureşti:

1. ILIESCU. Întâi, o minciună istorică. În imbecilitatea lui congenitală, Iliescu l-a calificat, la Mânăstirea Putna, pe Ştefan cel Mare şi Sfânt, *"liderul politic al Românilor"*. Auziţi cum vorbeşte acest terchea-berchea, impostor politic despre Cel consacrat de Papa dela Roma drept *"Atletul lui Christos"*! Politrukul bolşevic de şcoală moscovită Ivan Ilici Iliescu (alias Ion Ilici Iliescu) nu a învăţat şi nu ştie regula elementară că este interzis să aplici noţiuni moderne (aici, lider politic) unor realităţi istorice antice şi medievale (aici, Ştefan cel Mare). Fiind geniu literar-artistic, Mihail Sadoveanu l-a creat pe Ştefan cel Mare în toată măreţia sa în capodopera *Fraţii Jderi*. *"Dacă Ştefan cel Mare şi Sfânt ar ieşi din mormânt şi ar vorovi cu noi, pe noi nu ne-ar înţelege, dar pe Mihai Sadoveanu ba"* - scrie profund, cu veneraţie, George Călinescu, în marea sa prefaţă din 1960 la romanele istorice ale lui Mihail Sadoveanu. A fost inspirat Geo Bogza când l-a denumit pe Mihail Sadoveanu, *"Ştefan cel Mare al literaturii române..."*.

Apoi, o minciună politică-electorală. Deşi a făcut propagandă electorală pe faţă PSD-ului pentru alegerile locale, Iliescu şi PSD-ul au fost înfrânţi de Alianţa PNL-PD. Apoi, a urmat circul cu demisia lui Năstase şi retragerea demisiei în urma convorbirii cu Iliescu. Apoi, făcând pe preşedintele *"echidistant"* al României, Iliescu i-a invitat pe şefii partidelor parlamentare la *"consultări"* la Cotroceni. Salut şi felicit cordial refuzul Preşedinţilor PNL, Theodor Stolojan - PD, Traian Băsescu de a sta de vorbă cu Iliescu! Mai mult decât atât, ei cer demisia lui Iliescu, deodată ce se comportă ca agent electoral şi purtător de cuvânt al PSD-ului.

2. NĂSTASE. Dacă până la alegerile locale era arogant (*"prostul dacă nu-i fudul, parcă nu e prost destul"* - vorba genialului Creangă), după înfrângerea PSD-ului, Năstase a devenit agresiv. Un om politic, când îşi pierde *"uzul raţiunii"* (vorba lui Trahanache), este pierdut. A minţit când şi-a dat demisia, în urma convorbirii cu Iliescu. Că Iliescu şi Năstase se bat pentru hegemonia în PSD, vom trăi şi vom vedea la viitorul congres PSD. Un fapt este cert: Năstase se teme de Stolojan în alegerile prezidenţiale.

3. C.V. TUDOR. Lingăul lui Ceauşescu până în Decembrie 1989, C. V. Tudor a devenit lingăul lui Iliescu din 1991, când a înfiinţat pseudo-partidul PRM. Aparent antisemit ieri, aparent filosemit azi, aparent filomaghiar mâine, el este un circar sinistru: poate fi orice. Că PRM este maţul gros şi puturos al PSD-ului, iar C. V. Tudor este sluga lui Iliescu, s'a confirmat acum: invitat la Cotroceni pentru *"consultări"*, el l-a lins cât a putut pe Iliescu, arătându-se încântat de o posibilă monstruoasă coaliţie PSD-PRM în alegerile parlamentare.

Români, fiţi ardeleni, în sensul definiţiei dată ardeleanului de cel mai mare filosof român, genialul ardelean Lucian Blaga: *"Ardeleanul îşi duce gândul până la capăt"*. Aşa şi voi: votaţi la fel de bine ca în Iunie şi în Noembrie-Decembrie 2004, votaţi împotriva mincinoşilor Iliescu-Năstase-C.V. Tudor şi împotriva PSD-PRM, votaţi pentru Stolojan ca Preşedinte al României şi pentru Alianţa PNL-PD la Guvern!

NU UITAŢI!
REÎNNOIŢI-VĂ ABONAMENTUL LA "CUVÂNTUL ROMÂNESC"!

CUVÂNTUL ROMÂNESC
The Romanian Voice / La Voix Roumaine
ISSN 0705-8365
Redacţia şi Administraţia:
P.O.BOX 78010
WESTCLIFFE POSTAL OUTLET
HAMILTON, ONTARIO
CANADA
L9C 7N5
TELEFON: (905) 387-1832
FAX: (905) 388-4651

CUPON DE ABONAMENT

COMPLETAŢI CU LITERE DE TIPAR

☐ NOU ☐ REÎNNOIRE

NUMELE DE FAMILIE.....

PRENUMELE.....

STRADA/ Nr. .....

ORAŞUL.....STATUL/PROVINCIA.....

CODUL POŞTAL.....ŢARA.....

PREŢUL ABONAMENTULUI ANUAL:

PESTE $ 100 ABONAMENT DE SUSŢINERE
$ 50 ABONAMENT INSTITUŢIONAL
$ 40 ABONAMENT INDIVIDUAL (TOATE ŢĂRILE)

2004 - AN ELECTORAL
- IX -

Mihaela MOISIN

Au rămas numai 2/3 luni până la alegerile parlamentare și prezidențiale, când electoratul își va spune cuvântul în fața urmelor și multe schimbări nu mai pot avea loc în acest timp scurt.

Conform ultimelor sondaje, s'au detașat de restul partidelor în cursa alegerilor: PSD și Alianța DA (PNL-PD). Și după aceleași sondaje, PSD are un procentaj superior celui al Alianței DA.

În cadrul Congresului *"Noului PSD"* ce a avut loc la sfârșitul lunii August, s'a anunțat oficial candidatura lui Adrian Năstase pentru funcția de șef al statului. Acest anunț era de așteptat. Mai ales după punerea în colț a lui Mircea Geoană în timpul alegerilor locale, Adrian Năstase nu avea nici o concurență.

Momentul important al Congresului l-a constituit declarația politică a lui Adrian Năstase, care l-a invitat pe Ion Iliescu să preia șefia PSD după anul 2005. *"Vrem ca reprezentații PSD să aibă cel mai bun mentor. Iliescu e cel mai în măsură să vorbească despre cinste." "Astfel, lansarea lui Adrian Năstase spre Cotroceni a fost umbrită de același Ion Iliescu, care nici nu a fost prezent în sală, nici nu a dorit să transmită un mesaj oficial Congresului, de teamă să nu fie acuzat de Alianța DA că în fapt el conduce partidul"*, scrie ziarul *România Liberă*.

La numai câteva zile, în vizită în județul Dolj, în fața salariaților din Uzina Daewoo din Craiova, Adrian Năstase l-a prezentat pe Mircea Geoană ca viitor prim-ministru. Acest anunț a dat naștere la tot felul de comentarii: *România Liberă* inserează un scurt articol intitulat: *"Perdantul Geoană... prim-ministru"*. Alte comentarii la adresa lui Geoană, propus ca viitor prim-ministru, care au apărut în ziarul *Ziua*, la rubrica *"Critici"*: *"MAE, condus de M. Geoană a fost acuzat că nu a știut să gestioneze situația de criză din Transnistria, care a izbucnit după vizita în Federația Rusă a Premierului Adrian Năstase". "Opoziția l-a acuzat pe Mircea Geoană de faptul că, în tandem cu Iliescu și Năstase, a contribuit la pierdereaa controlului strategic al Dunării de către România, în controversatul caz Bâstroe". "Mircea Geoană a intrat în conflict cu colegul său de partid, Dan Ioan Popescu, după ce acesta din urmă l-a înlocuit din funcția de președinte executiv al PSD București. Geoană a calificat gestul lui D.I. Popescu ca fiind <necolegial și neelegant>". "Liderul PRM, C.V. Tudor a spus că nu crede că Geoană ar fi bun pentru funcția de prim-ministru, pentrucă este nevoie de o persoană cu o bună pregătire economică pentru acest domeniu, nu de <un tinichigiu, un inginer>". "Senatorul PNL Radu F. Alexandrescu a cerut demisia lui Geoană pe motiv că a afectat grav credibilitatea României în momentul în care țara noastră s'a abținut la votul din Consiliul de Securitate asupra rezoluției privind acordarea de imunitate militarilor americani în fața Tribunalului Penal Internațional."*

Iar Ion Iliescu consideră că nominalizarea lui Mircea Geoană este angajarea lui Adrian Năstase. *"Eu cred că noi avem atâtea variante posibile. Geoană este una dintre ele"*, a declarat Ion Iliescu ziariștilor prezenți la Muzeul Național de Artă.

Pe de altă parte, Ion Iliescu a aceptat invitația Congresului extraordinar al PSD de a reveni, la încheierea mandatului de șef al statului, în partidul care l-a fondat, precum și invitația de a candida pentru un loc în Senat. De asemenea, Ion Iliescu a spus că nu poate refuza invitația PSD-ului, mai mult, că este onorat de încrederea pe care membrii și simpatizanții PSD i-o acordă.

Până acum nimica nou în ce privește PSD-ul, care are toate șansele să mai guverneze încă 4 ani. Ca o noutate, Premierul Adrian Năstase a declarat în cadrul reuniunii anuale a diplomației românești că PSD va propune pe listele de candidați pentru viitorul Parlament un reprezentant al diasporei românești (sic). El a arătat că aceștia aduc în țară anual fonduri în valoare pe peste două miliarde de dolari, dar și o nouă cultură a muncii.

La alegerile din toamnă, pe buletinele de vot nu va figura PSD, ci Polul Social Democrat. Pentrucă, după cum arată Viorel Hrebenciuc, negocierile dintre PSD și PUR s'au finalizat, umaniștii urmând să primească zece locuri eligibile la Camera Deputaților și șapte locuri la Senat, motiv pentru care, PUR va pune la dispoziția conducerii PSD trustul de presă al lui Dan Voiculescu.

În ce privește Alianța DA (PNL-PD), în cazul în care alianța va învinge în alegeri, în funcția de prim-ministru ar putea fi pedistul Adriean Videanu, unul dintre vicepreședinții partidului, care nu a făcut parte din nici un guvern, are afaceri de succes și participă în mediul de afaceri internațional. Trebue menționat că Videanu nu este hotărît că va primi această nominalizare: *"Nu știu cine va fi viitorul prim-ministru și nu știu dacă voi fi eu acela. Este doar una dintre ipotezele de lucru"*, a declarat acesta. (*Ziua*).

Lupta dintre cei doi candidați la șefia staului, se arată destul de urâtă, mai ales că PSD dorește o campanie negativă.

Într'o scrisoare deschisă a lui Adrian Năstase adresată candidatului Alianței DA la președinție, acesta arăta că rivalul său Theodor Stolojan, *"s'a transformat din comunist în social-democrat, iar mai apoi în liberal"*. La scrisoarea dură cu subcapitole ca: *"De unde știți ce vor cetățenii României", Chiar nu vă este rușine?", "Nu doresc să vă dau sfaturi"* etc., a răspuns portarul dela sediul PNL, în numele lui Stolojan: *"Stimate Domnule Prim-ministru, Adrian Năstase, Am primit astăzi o scrisoare deschisă adresată Domnului președinte Theodor Stolojan din partea Dvs. Dl. Stolojan m'a rugat să vă trimit această scrisoare, având convingerea că subordonații Dvs., printr'o regretabilă eroare, au expediat-o la o adresă greșită. Bănuiesc că intenția Dvs. a fost de a trimite scrisoarea pe adresa revistei România Mare. Cu respect, Portarul dela sediul PNL. P.S. Domnule prim-ministru, Dvs. aveți timp să scrieți scrisori atât de lungi?"*

GROAPA LUI OUATU

Viorel PALTIN

A existat un mit al Capitalei României, despre care se mai vorbește și astăzi, cu oarecare mândrie, care însă nu mai este acum deloc justificată... *"Micul Paris"*... Românii de pretutindeni ziceau: *"Soarele nostru la București răsare"*. Ce a devenit între timp Bucureștiul? O hazna, o imensă groapă de gunoi care se întinde dela un capăt la altul al marilor bulevarde cu nume ilustre, pe care arătarea de acum a orașului nu le mai merită. Capitala țării noastre este o fantomă, o stafie a celei ce a fost. Un loc fetid, invadat de mizerii urbane de tot felul, care sucombă zilnic sub propriile dejecții. Cine este de vină? Am putea găsi cu ușurință un țap ispășitor pentru halul în care a ajuns Bucureștiul... Desigur comunismul e vinovat! Să fie aceasta singura explicație? Fără îndoială, comunismul a generat această arătare cu chip și asemănare de om, dar care nu mai este în realitate om. Animal nu-i poți spune, tocmai pentrucă fizionomia i se aseamănă izbitor cu cea a unei ființe umane. I se aseamănă în aparență doar: în realitate, bucureșteanul obișnuit de azi este și el un fel de spectru al omului. Este ceea ce aș numi un *"homuncul"*, care se folosește, ca și omul, de limbajul articulat. Dar face uz de limbaj să se certe tot timpul, de dimineață până seara, pe stradă, în ziare, la TV, sau să emită niște sunete suine, grohăite, gen *"Băsescu-ha-ha-ha"*, primarul general al Capitalei, care de fapt nu râde, ci rânjește... Apoi dacă până și Adrian Năstase, Primul ministru al României, și-a permis, în plin Parlament, să-i invite pe deputați să-i *"numere ouăle"*, vă dați seama la ce nivel grobian se situează limbajul arătării cu față subumană de rând! De curând, m'a izbit ca o palmă de oțel afirmația unui personaj irlandez care zicea că România și Românii, oriunde s'ar afla, ar trebui puși într'un imens țarc, ca să nu intre lumea civilizată în contact cu ei! Cum? Nu roșește nimeni? Nu se revoltă în noi acea puțină relicvă din trecut, acea fărâmă de ființă omenească, care ne-a mai rămas, dacă ne-a mai rămas? La așa un afront ar trebui să ne dăm singuri într'una palme, să ne bicuim în piețele publice și să cerem scuze lumii întregi și lui Dumnezeu pentrucă nu suntem vrednici să facem umbră pământului! Partea cea mai rea e că Irlandezul are dreptate! La aproape 15 ani dela revoluție sau... ce va fi fost... nu mai putem invoca, drept scuză, comunismul ăla. Iată, nu mai avem comunism de atâta vreme și chiar, pe vremea aceea, situația era ceva mai bună! Acum, în asfaltul Capitalei României sunt mult peste 60.000 de gropi, numărate bucată cu bucată. Întregul București a devenit o imensă, imundă *"Groapă a lui Ouatu"*, cel cu număratul ouălor. Locuitorii acestui oraș sunt atât de deștepți de... dau în gropi! Despre Mica Românie de dinaintea Unirii se spunea că era ea mică, dar avea oameni mari. La propriu: bărbați, nu zdrențe umane! Asta era! Ce am fost și ce am ajuns!? Statisticile arată că cele mai mari lefuri de azi se încasează în Capitală, cele mai mari excrocherii din țară se fac în București, cei mai mari datornici la stat sunt bucureștenii etc., etc. Ei excelează în toate ticăloșiile! Cei mai iscusiți, *"ingineri financiari"*, care devalizează bănci, bancorexuri și FNI-uri își au sediul în *"Groapa lui Ouatu"*. Cer scuze bucureștenilor de *"bună extracție"* care sunt tot mai puțini, pentru cuvintele mele pline de indignare. Știu prea bine că sunt și ei scârbiți, dezgustați, indignați până la lacrimi, când văd tropăitul grohăitor al mulțimii concitadinilor lor. Bucureștiul de azi, condus din rău în mai rău, a devenit un loc rău famat pentru țară și pentru Europa, în care vrem să accedem cu șmecheriile noastre, cu megacorupția noastră, de care sunt pline ziarele și emisiunile TV, și cu lipsa noastră, mai mult decât scandaloasă, de administrare, organizare, control și justiție. Halal! Nu am găsit expresii mai dure pentru a incendia și a cauteriza cu fierul roșu acest loc al Necuratului, care a devenit *"Bucureștiul iubit"*... Celor ce se simt jigniți, semn că tot le-a mai rămas puțin bun simț, le cer profund scuze. La rându-mi și eu, ca Român, mă simt imens rușinat... În fond parafrazându-l pe cel mai mare poet al nostru: *"Bucureștiul e... cum este și ca dânsul suntem noi..."*

PUNCT ȘI DELA CAPĂT

Urmare din pagina 1

pe cei care nu vor să lase să dispară bunurile spirituale ale României de dinaintea căderii ei în comunism. Să fie oare aceștia născuți, crescuți, adăpați și idealizați de iureșul spiritualității românești interbelice, ultimele două generații ale acelei Românii?

Mergerea înainte, de după PUNCT, continuă să analizeze toate experiențele și ravagiile comuniste în diversitatea lor. Legile, survenite din măsluiri, nu pot ascunde adevărul. Dar ele il pot schimonosi. În chip și fel. Până la amețirea cu dragul unui trecut comunist glorios. Când generațiile interbelice vor muri cu gândul și conștiința că aparțin unei națiii mândre, viteze și creștine. Ce Român poate avea acum un simțământ de mândrie față de ce se întâmplă actual în țară? Numai ne-admiterea și ne-toleranța te pot ține demn. Așa de exemplu, ce ne poate obliga să nu vedem că generalii lui Iliescu sunt securiștii lui Ceaușescu. Or că în locul adversității contra neocomunismului devine tot mai puternică lupta împotriva neocomunismului precum și a corupției împotriva anticorupției.

Distrugerile operate de comunism sunt devastatoare. Ele au distrus sistemul moral de ordonare, au mutilat conștiința și i-au învățat pe supuși cu adevăruri mincinoase și cu îndrăcirea de a se trăda unul pe altul. De aici provine realitatea românească a zilelor de azi, cu pesediști pe care îi putem asemăna și cu lăcustele din lanurile de verdeață.

S'o fi născut, el, Românul, poet dar nu-i mai vine să fie. Pentrucă el e atât de urgisit încât nu mai are chef nici măcar pentru o doină, un vers de jale și de dor, când vede că bogații nomenclaturiști din România au strâns în 15 ani cât bogații americani în o sută.

Pentru toate acestea și altele PUNCT ȘI DELA CAPĂT!

Eugen BÂRSAN

CANALUL BÂSTROE, POSIBIL IMPACT ECONOMIC

Ecologiștii cred că proiectul e un pericol pentru mediul dunărean. Lucrările la canalul Bâstroe din zona Deltei Dunării continuă sub protecția unor nave militare ucrainiene. Aflat nu demult la Bruxelles, Președintele Leonid Kucima a încercat să-i convingă pe oficialii europeni că lucrarea n'ar fi un pericol pentru Delta Dunării.

Însă Direcția de mediu a Comisiei Europene a cerut Kievului să oprească orice lucrare la canal până când se va face un studiu internațional care să stabilească impactul pe care l-ar putea avea construcția asupra rezervației naturale.

Se pare însă că miza economică aflată în joc e prea mare pentru ca Ucraina să renunțe la canal.

Canalul ar putea prelua 2/3 din numărul navelor care folosesc acum canalul românesc Sulina, datorită tarifelor reduse și distanței mai mici dintre Marea Neagră și porturile ucrainiene.

Conform agenției Interfax, Compania ucraineană de navigație ar pierde în fiecare an aproape 2 milioane de dolari din cauză că nu poate folosi acest canal. Din acest motiv, porturile ucrainiene în care ar putea fi încărcate nave cu o capacitate de 20 de milioane de tone pe an, nu pot lucra decât la cel mult un sfert din capacitate.

În grabă autoritățile dela Kiev ar dori ca un prim tronson al canalului să fie gata până la 24 August, ziua independenței Ucrainei. Asta ar costa cam 15 milioane de dolari, conform aceleiași agenții Interfax.

E vorba în principiu de curățarea canalului de mâl, care ar permite circulația unor nave cu pescaj de până la 3-4 metri. Într'o altă etapă, canalul ar urma să fie adâncit astfel încât să permită accesul navelor cu pescaj mai mare, de 6-7 metri.

Costurile ar urca până la 26 de milioane de dolari.

Canalul a devenit impracticabil în 1997. Oficialii dela Kiev susțin că de fapt, în anii 50, în perioada sovietică, pe canal ar fi circulat nave destul de mari, așa că refacerea culoarului navigabil n'ar fi o catastrofă pentru Delta Dunării.

Opoziția anti - Bâstroe

Asociațiile ecologiste din Ucraina, care se opun construcției canalului, spun însă că pe canal n'au circulat decât vase pescărești de mici dimensiuni și că autoritățile ucrainiene ar dezinforma organismele internaționale.

Printre cei care se opun construcției canalului se numără și cancelarul german. Aflat la București, Gerhard Schroeder a spus clar că guvernul său nu poate opri firma Josef Moebius din Hamburg să acționeze unde dorește, dar că nu sprijină în nici un fel acest proiect.

Într'un protest semnat de aproape 15.000 de persoane în numele unor asociații ecologiste și predat cancelarului german se spune că regimul lui Leonid Kucima ar folosi construcția canalului și în scop electoral, dacă ținem seama că în Octombrie vor avea loc alegeri prezidențiale și că Premierul Victor Ianukovici este susținut de Kucima la succesiunea sa.

Presa ucraineană relatează că interesate de canal ar fi și firme de transport din Rusia și Kazahstan și că ar fi fost deja începute negocieri privind tarifele pentru circulația pe acest traseu.

Potrivit unei declarații a Premierului Adrian Năstase, guvernul României a luat decizia de a ataca în justiție Ucraina, în fața Curții dela Haga, pentru rezolvarea conflictului referitor la delimitarea platoului continental al Mării Negre și a zonelor economice exclusive ale celor două state.

Potrivit premierului, citat de *Mediafax*, partea ucraineană ar folosi o *"metodă delimitare neuzuală", bazată pe o interpretare unilaterală a unor reguli de drept internațional*, având consecințe neechitabile pentru partea română.

ROMÂNII NU ÎŞI PLĂTESC CREDITELE

Ana BADEA

Mitul că populaţia este bună platnică a creditelor bancare se risipeşte. Datele de pe primele şase luni ale anului arată o creştere cu 50% a creditelor restante acordate populaţiei, dublu faţă de creşterea împrumuturilor acordate populaţiei în aceeaşi perioadă, scrie *Ziarul Financiar*.

Cu alte cuvinte, restanţele aleargă cu o viteză dublă faţă de creditare. Cea mai mare rată a restanţelor se înregistrează la creditele în lei pe termen mediu (1-5 ani), adică la împrumuturile pentru electrocasnice. Înmulţirea restanţierilor este simţită foarte bine de companiile de asigurări care s'au implicat masiv în creditarea de consum, prin vânzarea poliţelor de credite şi garanţii. Restanţele la creditele în lei pe termen mediu s'au dublat din ianuarie până în iunie, ajungând la 328 miliarde de lei (8 milioane de euro).

La un credit mediu de 500 de euro, rezultă că 16.000 de oameni care şi-au cumpărat frigidere, maşini de spălat sau televizoare cu bani împrumutaţi sunt în acest moment înregistraţi ca restanţieri în scriptele bancare.

Acum, performerii de anul trecut ai pieţei asigurărilor din punct de vedere al creşterii cotei de piaţă îşi fac calcule şi griji privind profitabilitatea. Spre exemplu, Asiban, care şi-a triplat încasările anul trecut mai ales pe baza asigurărilor de credite şi garanţii, a plătit daune pe primele şase luni ale acestui an de aproape 400 miliarde de lei, de trei ori mai mult ca anul trecut. La asigurări de credite şi garanţii, daunele înregistrate de companie sunt de patru ori mai mari decât în aceeaşi perioadă a anului anterior.

"Am remarcat o creştere a daunalităţii, avem sub observaţie acest fenomen şi analizăm să vedem ce măsuri vom lua, dar trebue spus că este normal acest volum foarte mare, pentrucă urmează boom-ului vânzărilor de anul trecut", spune Mugurel Ceräceanu, director general al Asiban.

Compania face acum acţiuni în regres pentru recuperarea sumelor plătite către bancă drept despăgubire prin diverse mijloace. În general, acestea constau în popriri pe conturile bancare sau de salariu ale celor care s'au împrumutat sau recuperarea electrocasnicelor achiziţionate prin credit. Oricum, Ceräceanu afirmă că reasigurarea contractelor în proporţie de 60% oferă posibilitatea transferului efortului financiar către reasiguratori.

Acest nivel al reasigurării a fost de fapt impus chiar de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor în primăvara acestui an, alarmată de implicarea masivă a unora dintre companiile de asigurări în acest sector.

Daunele sunt de patru ori mai mari şi în cazul BCR Asigurări, companie în portofoliul căreia primele brute subscrise din asigurări de credite şi garanţii reprezintă aproape 40%. Directorul general al firmei, Romeo Jantea spune: *"E normal să fi crescut, dar nu înseamnă că s'a produs un efect spectaculos negativ. N'am resimţit această creştere într'un mod notabil. Mai degrabă, s'au resimţit efectele normelor de constrângere ale Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor, prin care a trebuit să facem reasigurare. De altfel, din această cauză a trebuit să şi refacem politica de prime - pe unele le-am mărit, altele le-am modificat - pentrucă reasigurarea e destul de scumpă în acest sector"*.

Persoanele fizice tind în continuare să ia credite mai mult în valută decât în lei, având în vedere dobânzile foarte ridicate, de peste 25-30%, pentru lei. De fapt, aceste dobânzi foarte mari sunt şi cauza ratei în creştere a *"default"*-urilor persoanelor fizice.

În 15 ani dela Revoluţie, Banca Naţională şi Guvernul nu au reuşit să reducă inflaţia la cote normale, similare cu cele ale altor ţări din Europa de Est. Din această cauză, dobânzile la lei rămân imense, triple faţă de cele din Ungaria, Cehia sau Polonia, astfel încât cei care îşi cumpără un aparat electrocasnic în rate, sau o maşină, sunt nevoiţi să plătească de două sau trei ori valoarea bunului ca să poată beneficia de avantajul ratelor.

Soldul total al creditelor luate de persoanele fizice a ajuns la 2,2 miliarde euro la jumătatea acestui an, faţă de 1,8 mld. euro la sfârşitul anului trecut. Totalul creditelor restante a ajuns la circa 15 milioane de euro, faţă de 10 milioane de euro la sfârşitul anului trecut.

Creditele în valută au crescut cu 54% în aceeaşi perioadă, iar restanţele aferente acestora s'au majorat cu doar 73%. Rata mai redusă de creştere a restanţelor la creditele în valută decât la cele în lei se explică prin stagnarea euro şi dolarului faţă de leu pe primele şase luni ale acestui an, dar şi prin dobânzile mai reduse la acest tip de credit.

Soldul creditelor în valută pe termen lung (peste 5 ani) acordate populaţiei era de 23.464 miliarde lei la sfârşitul lunii Iunie (560 mil. euro), cu 64% mai mare decât în urmă cu şase luni. În acest moment, populaţia este împrumutată în valută pe termen lung de două ori mai mult decât firmele private din România. Creditele în lei pe termen lung nu au crescut deloc însă în aceeaşi perioadă, rămânând la un sold de 3.146 mld. lei (76 mil. euro).

Prin preferinţa pentru creditele în valută pe termen lung, comportamentul populaţiei este în continuare foarte riscant, având în vedere posibilele devalorizări. Rata la un credit în valută pe termen lung este de două ori mai mică decât la un credit în lei, din pricina dobânzilor mult mai mici, dar oamenii nu iau în considerare faptul că dobânzile la lei sunt în scădere şi pot avea loc devalorizări. Din aceste două cauze combinate, cheltuielile totale cu un credit pe termen lung în lei, pe întreaga perioadă, pot ajunge să fie mai mici decât la un credit în valută.

Expunerea majoră a populaţiei pe credite în valută aruncă o responsabilitate mare pe umerii Băncii Naţionale în ceea ce priveşte politica de curs valutar.

Orice şoc – adică o creştere de peste 20-30% a cursului euro/dolar într'o perioadă scurtă de timp – va avea ca efect majorarea proporţională a *"default"*-urilor populaţiei la creditele bancare sau către firmele de *leasing*.

La ultimele şocuri valutare – din Martie 1999 şi Martie 1997 – populaţia nu avea împrumuturi în valută dela bănci. Atunci, şocurile au fost preluate în primul rând de companii, care au ridicat preţurile produselor.

MUZICA-VIDEO
CARTI-ZIARE

din ROMÂNIA, la dvs. ACASĂ!

MUZICĂ peste 500 AUDIO CASETE si CD:
MUZICĂ POPULARĂ/ROMANŢE, MUZICĂ UŞOARĂ
COMICE-BASME-COLINDE, muz.CLASICA
CD-ROM-uri cu SUBIECTE DIN ROMANIA

VIDEO :+100 FILME: Nea Marin, Dacii, BD, Pacala, ORAŞE, DATINI; TEATRU: Caragiale-Birlic, Take-Yanke-Kadar etc. Revelion, Revoluţia 89
Muz./dansuri populare celebre, Divertis, Crăciun

CĂRŢI: 2000 TITLURI: ROMANE, ISTORIE, DICŢIONARE, FILOZOFIE, POLITICA, POLITISTE, DRAGOSTE, BANCURI, COPII, CĂRŢI DE BUCATE etc.

ABONAMENTE LA ZIARE-REVISTE!
COTIDIENE,SĂPTĂMÂNALE,LUNARE: "Evenimentul" "CAŢAVENCU", "SPORT", "REVISTA VIP", "Form AS" REV.PARANORMAL,"REBUS","FEMEIA MODERNĂ" "OLIVIA","VIVA","PLAYBOY","POVESTEA MEA","BURDA"etc

Cereti formulare si liste gratis!

ARTIMMEX
import-export & distribution of publications and media
Reprezentanţi ELECTRECORD şi INTERCONT MUSIC
4 Farmington Cres.
Toronto, ON M1S 1G1 CANADA
e-mail: order@artimmex.com
INTERNET: www.artimmex.com
Tel: (416) 332 9777 - Fax : (416) 332 8777

Reclamele de stat ţin presa sub presiune

Publicitatea guvernamentală a devenit un instrument de presiune şi şantaj asupra unor canale de media. În primele şase luni ale anului, 30 de instituţii de stat au consumat 4,7 milioane de euro în presă şi TV (rate card), scrie revista *Capital*.

Dintre acestea, puţine îşi impart bugetele de comunicare pe criterii profesioniste. O haită de câini care te latră şi e gata să te muşte poate fi potolită dacă îi arunci oase.

Această tactică a fost aplicată cu succes de PSD în ultimii ani: profitând de slăbiciunile financiare şi de oportunismul multor *"câini de pază ai democraţie românesti"*, partidul de guvernământ, prin instituţiile şi societăţile pe care le controlează, a aruncat cu publicitate în mass-media.

Astfel, s'a creat o presă dependentă .de puşculiţa guvernamentală, iar PSD şi-a cumpărat o bună parte din liniştea pe care şi-o dorea. Potrivit estimărilor *Capital*, în anul 2003 publicitatea de stat (campanii derulate de ministere şi agenţiile guvernamentale, societăţi naţionale aflate în subordinea unor ministere etc.) nu a depăşit 4% din volumul brut de publicitate cheltuit în România (calculat pe tarife listă).

Procentajul este mic comparativ cu bugetele clienţilor comerciali, dar este decisiv pentru supravieţuirea multor produse media.

Cu cât ziarul este mai slab poziţionat pe piaţa de publicitate comercială (fără tiraje şi audienţe auditate), cu atât este mai dependent de publicitatea de stat.

Conform monitorizărilor Alfa Cont, în primul semestru al acestui an, 30 de instituţii (ministere, companii naţionale) au cheltuit în presa scrisă (centrală şi locală) şi pe televiziune un volum brut de publicitate de 4,7 milioane de euro (rate-card).

În perioada amintită, 17 publicaţii centrale au atras un volum de 1,8 milioane euro şi cinci staţii TV au beneficiat de un volum brut de 2,3 milioane euro. Cel mai important în această afacere nu este atât volumul, cât modul cum sunt distribuite bugetele publicităţii de stat.

Cu câteva excepţii (APAPS, AVAB, recent înfiinţatul AVAS, Loteria Română) în care sunt implicate agenţii ce prestează servicii de planificare şi cumpărare de media, în majoritatea cazurilor distribuţia bugetelor se face prin negociere directă între clientul de stat şi media. Criteriul care stă la baza contractelor pare să fie: *"Nu scrieţi de noi, nu daţi în noi, scrieţi de bine!"* Topul ziarelor cu cele mai mari volume de publicitate dela stat nu coincide cu topul de tiraj, audienţă, notorietate. Asta arată că distribuţia publicităţii se face pe bază de interese.

Până la închiderea ediţiei nu am primit răspunsuri din partea Ministerului Economiei şi Comerţului, în subordinea căruia se află companii cheltuitoare de publicitate, despre bugetul de comunicare/ publicitate pe anul 2003 şi 2004 şi obiectivele acestor campanii.

Ioana Avădanei, directoarea Centrului pentru Jurnalism Independent, consideră că, dincolo de impactul economic, "astfel de *distribuţii arbitrare transmit următorul mesaj: este OK să foloseşti banii publici într'o manieră lipsită de transparenţă şi după bunul plac, este în regulă să utilizezi bani publici pentru a asigura promovarea unor interese personale, de grup sau partinice, este acceptabil să utilizezi resursele publice pentru a aservi sau hărţui presa. Acest impact de mentalitate este, pe termen lung, poate chiar mai dăunător decât tratamentul discriminatoriu aplicat unei companii de presă sau alteia"*. Monitorizarea Alfa Cont arată doar vârful icebergului, adică machetele de presă şi timpii de antenă cu înscrisul *"publicitate"*.

În unele ziare abundă articole publicitare plătite care nu poartă marca *"P"* şi nu apar în monitorizările independente. De exemplu, ziarul *Adevărul* are inclusă pe lista de tarife menţiunea *"articol publicitar fără P"* (6.050 euro). Ce impact au astfel de articole asupra cititorilor? *"Lipsa mărcii <P> îl face pe cititor să creadă că se află în faţa unui articol de informaţie*, spune Ioana Avădanei.

Trucuri, ziarele îşi transferă credibilitatea asupra unui alt produs, fie că e companie sau minister".

OAMENI DE AUR ŞI CONDUCĂTORI DE TINICHEA

Urmare din pag. 1

Meritul este al acestor antrenori de elită care, în loc să accepte oferte fabuloase peste hotare, au rămas în ţară şi - pe salarii şi onorarii de nimic comparativ cu ce câştigă, de exemplu, Românii-americani Marta şi Bela Karoly, antrenorii echipei SUA - s'au bătut, repet, cu sistemul nenorocit din România, s'au bătut cu mizeria şi meschinăria, şi, progresiv, au obţinut condiţii decente de pregătire pentru acele copile fără copilărie, care îşi petrec 11 luni pe an în cantonamentul dela Deva: silozul atomic de campioane. Cine - mai ales din Vest - şi-ar fi imaginat că mai multe promoţii ale fetelor noastre de aur se antrenaseră într'o sală inferioară ca dotare unei simple săli de gimnastică din şcolile generale americane?! Şi totuşi, aşa a fost. După Olimpiada dela Sydney, Mariana Bitang a declarat la o televiziune din România că acea sală nu avea nici măcar luminaţia artificială necesară!

Şi totuşi, fetele au strălucit în arenă. Iar tandemul nepreţuit Belu-Bitang şi-a prezentat demisia şi a amenintat cu plecarea din ţară. Pentru a spulbera, prin această metodă, măcar în sport, nenorocita mentalitate românească în conformitate cu care *"se poate şi aşa"*. Antrenorii în cauză au demonstrat foarte clar că nu se mai poate aşa. Factorii de conducere din România se învăţaseră cu minuni, le convenea că şi în acele condiţii de antrenament precare, Deva reuşea să rămână o *"fabrică de campioane"*. Dar D-na Bitang şi Dl. Belu nu au mai acceptat acea meschinărie fără margini, au denunţat situaţia intolerabilă şi au revenit asupra deciziei de a demisiona doar după ce au obţinut garanţii că acele condiţii de antrenament se vor schimba. Remarcabil este faptul că antrenorii s'au revoltat nu în primul rând împotriva recompensării lor insuficiente - ridicolă în raport cu averile uriaşe ale corupţilor atotputernici - ci împotriva condiţiilor neferite în care erau obligate să se antreneze acele fete care ne aduceau fericirea victoriilor pentru România. Aşa încât, pentru Atena, echipa s'a pregătit în condiţii superioare.

După Atena, însă, contractul celor doi antrenori a expirat. Pentru prelungirea contractului, oficialităţile din România ar trebui nu numai să-i plătească pe cei doi aşa cum merită, ci şi să asigure condiţiile şi finantarea necesare pentru ca antrenorii cluburilor dela care Octavian Belu şi Mariana Bitang selecţionează viitoare supercampioane să nu mai fie nevoiţi să plece din ţară. Dl. Belu a tras acest semnal de alarmă. Şi de data aceasta a pus pe primul plan interesul naţional - asigurarea condiţiilor pentru antrenorii care îi asigură baza de selecţie, nu interesul personal, al câştigului material. Responsabilitatea antrenorilor Belu şi Bitang este demonstrată cât se poate de clar prin aceasta atitudine strategică. În caz contrar, puteau aplica simple tactici de şantaj, prin care, în vederea prelungirii contractului, ar fi obţinut onorarii mari pentru ei, chiar fiind conştienţi că, fără motivarea celorlalţi, n'ar mai putea obţine performanţele cu care ne-au obişnuit. Dar ei sunt *fair-play* şi cu adevărat patrioţi, spre deosebire de clasa politică, irresponsabilă şi egoistă, formată în mare parte din îmbogăţiţi penali care sfidează populaţia.

În loc să promită rezolvarea rapidă a problemei semnalate de Dl. Belu, conducerea ţării s'a repezit să profite de succesul gimnasticii româneşti dela Atena: preşedintele Iliescu i-a primit pe sportivi şi sportive la Otopeni, s'a pozat cu ei, a dat declaraţii triumfaliste, iar guvernanţii au încercat să-l racoleze pe Dl. Belu în PSD, ca să se împăuneze cu simbolul unui succes naţional. Conducători de tinichea care ar vrea să pună mâna pe oameni de aur. Să le dea mită. Şi să-i compromită.

Roxana IORDACHE

Libertatea presei

Dan BITU

Cotidianul *Frankfurter Allgemeine Zeitung* a publicat în ediția din 27 iulie, un articol critic sub semnătura lui Karl-Peter Schwartz, consacrat libertății mass-media din România. După o complexă documentare la fața locului, autorul enumeră neregulile generate de grosolana imixțiune a politicului, în special a partidului social-democrat de guvernământ, în conținutul programelor de televiziune, de radio și al ziarelor.

"Cine vrea să fie înmormântat în cimitirul central din Bacău are nevoie de relații", scrie Karl-Peter Schwartz, *"fiindcă în Estul României până și cimitirele sunt rare. Nicoleta Bichescu, redactor-șef al cotidianului local <Ziarul de Bacău>, ar fi avut posibilitatea să obțină un loc de veci în rândul areal, la fel și o locuință socială în condiții deosebit de avantajoase și, în plus, salariul ei s'ar fi dublat de pe o zi pe alta, cu condiția să se mute la ziarul lui Dumitru Sechelariu."*

După opt ani petrecuți în fruntea primăriei Bacău, *"Dumitru Sechelariu a pierdut la alegerile din Iunie. De ziua sa de naștere fostul edil-șef obișnuia să organizeze adevărate sărbători populare, plătite din fonduri publice. Președintele Iliescu a declarat o dată că Sechelariu îi amintește de un stăpân feudal care aduna poporul pentru a-i împărți cereale"*. Dar, Sechelariu nu stă numai ca un *"pâianjen lacom"* în pânza clientelară a guvernanților social-democrați. El este și patronul unui ziar, al radioului municipal și al unui post de televiziune local. Pentru Bacău, *"Sechelariu este ceea ce este Berlusconi pentru Italia, cu deosebirea că Sechelariu nu a ajuns în politică după ce a fost patron mass-media, ci viceversa."*

"Oricine urmărea în urbea moldavă interese de afaceri era invitat politicos să-și facă reclamă în mediile controlate de primar", scrie autorul. Iar inseratele apărute în publicații concurente se dovedeau contraproductive. Ziariștii care nu erau pe placul primarului erau excluși dela conferințele de presă, fiind în plus șicanați sistematic în munca lor; reporterii care încercau să facă lumină în afacerile tenebroase dela primărie și cei care nu se lăsau cumpărați, erau intimidați cu plângeri penale. Sechelariu, arată Karl-Peter Schwartz, face parte din vechea gardă a foștilor comuniști români. Oamenii ca el și-au schimbat blana dar năravul ba. La 15 ani însă dela moartea lui Ceaușescu, alături de această categorie se înfiripă o nouă generație de profitori politici.

În orașul-port Constanța, de pildă, guvernează primarul Radu Mazăre, care și-a început cariera în 1989 în calitate de ziarist anticomunist militant. El a câștigat alegerile pentru primărie în fruntea unei liste de candidați independenți, pentru a ajunge apoi în PSD via PD. Și Mazăre controlează prin intermediul unei societăți private un cotidian, un post de radio și un post de televiziune. Iar cine dorește să deschidă un hotel pe litoral trebue să-și facă reclamă în mass-media lui Mazăre, povestește Alina Bargaoanu Vasiliu, redactor șef al ediției locale a ziarului *România Liberă*.

"Această tânără ziaristă", scrie mai departe autorul, *"îl cunoaște pe Mazăre din timpul studenției, pe vremea când mai scria împotriva guvernanților. Între timp, averea sa este estimată la trei milioane de dolari, și în fața locuințelor sociale pe care el le închiriază pentru suma modică de 5 euro lunar clientelei sale, sunt parcate limuzine de fabricație germană și jeepuri japoneze."* Alina Vasiliu nu ezită să-l numească pe Mazăre un gangster, care folosește orice metode pentru a-și atinge scopurile, inclusiv intimidarea și amenințarea fizică. Cine i se opune trebue să se teamă pentru el și familia sa. Spre deosebire de Sechelariu, Mazăre a câștigat alegerile din Iunie, în cel mai mare oraș al României, după capitala București. Potrivit datelor furnizate de Centrul pentru Jurnalism Independent dela București, anul trecut au fost atacați fizic cel puțin 16 ziariști români.

Ion Ardelean din Timișoara a fost grav rănit în urma unui atac, trebuind să suporte pentru două luni îngrijiri medicale. În 2002 a dispărut fără urmă, tot în Timișoara, ziaristul Iosif Costinaș, care scrisese despre crima organizată și despre Securitate. Un an mai târziu, corpul său neînsuflețit a fost găsit lângă o șină de cale ferată.

Starea libertății mass-media din România, amintește autorul, a stat de curând în atenția unei conferințe organizate la București de Romanian Think Tank. Importanța de care se bucură subiectul s'a putut constata și din participarea la lucrări, între invitați numărându-se ambasadorii Germaniei și Franței, adjunctul ambasadorului SUA și însărcinatul britanic cu afaceri la București. Grea de înțelesuri a fost și lista absenților: Reprezentanții guvernului român au acceptat inițial invitația, dar în ultimul moment s'au răzgândit, fără să numească nici un motiv.

În cadrul conferinței, ambasadorul Germaniei, Wilfried Gruber a amintit că libertatea presei se numără între criteriile ce trebue să fie îndeplinite în cazul în care România dorește să acceadă în UE. Atacurile împotriva jurnaliștilor nu trebue să fie tolerate. Totuși, în cursul acestui an electoral nu este exclusă o nouă înrăutățire a situației. Deja în raportul pe 2003 întocmit de Comisia dela Bruxelles se constată îngrădiri ale libertății de expresie de natură să îngrijoreze. Mediu cu adevărat independente, se arată în raport, sunt deosebit de rare. Aceste organe de presă se află concentrate în câteva mâini, ceea ce conduce într'o măsură însemnată la apariția autocenzurii.

În România, amintește autorul, există 173 de posturi de televiziune, 300 de posturi de radio, 250 de posturi de televiziune prin cablu și sute de cotidiane. Astfel piața - sub aspectul puterii de cumpărare - este suprasaturată. Numai în București apar zilnic 18 cotidiane și în toate orașele mai mari se editează trei până la patru ziare locale. Majoritatea acestor publicații nu apar însă pentru a aduce profituri, ci pentru a-i ajuta pe politicieni și pe oamenii de afaceri să-și atingă țelurile. Apariția inseratelor sunt controlate politic, la fel și distribuția publicațiilor, iar tratamentul fiscal de care se bucură diversele trusturi de presă depinde tot de zona politicului. Marile posturi private de televiziune au acumulat imense datorii la buget, iar amânarea plății acestora depinde de bunăvoința guvernului.

În concluzie: urmările amestecului politic sunt, în opinia autorului, fatale pentru presa țării. *"Posturile de televiziune își schimbă dintr'o dată linia redacțională; ziarele oferă deschis spre vânzare relatări și comentarii; reclama mascată se întâlnește la tot pasul, în loc să fie excepție. Iar primirea României în UE este prevăzută să aibă loc în 2007."*

POSTURILE DE RADIO-TV CONTROLATE DE "OFF SHORE"-URI SUSPECTE

După *"lupte seculare"*, CNA a reușit să afle cine sunt acționarii stațiilor radio și TV. Dar nu în totalitate. Bună treabă a făcut Consiliul Național al Audiovizualului (CNA) când a cerut posturilor radio-TV să-și arate adevărații acționari! Pentrucă așa știm, sau cel puțin intuim, cine sunt patronii principalelor stații. Este o inițiativă, în premieră dela înființarea CNA, ce merită salutată.

Anul trecut, *Capital* l-a întrebat pe Ralu Filip, președintele CNA, dacă știe cine este Bluelink Comunicazioni, proaspătul acționar al Realității TV. *"Nu, nici nu trebue să cunosc"*, a răspuns șeful Consiliului. Iată că peste câteva luni, viziunea CNA s'a schimbat. Membrii forului au vrut să vadă limpede în acționariatul posturilor.

Solicitarea CNA i-a cam deranjat pe proprietari, parte dintre ei tergiversând depunerea datelor cerute. Bună treabă au făcut și posturile, pentrucă au trimis ce-au vrut ele! Multe au pus pe masă Consiliului o structură de acționariat cu firme off-shore, care nu spun mare lucru despre adevărații patroni. Dar CNA a presat și a cerut oamenii din spatele acestor companii.

Dar și posturile au fost îndeajuns de istețe și au trimis nume ale unor persoane răspunzătoare de aceste companii. William Ghee (Kiss FM), Spyridon Hadjinicolau (Alpha TV), Dario Colombo și Anna Croci (Realitatea TV) sunt câteva exemple.

Președintele CNA este conștient că aceste nume nu au legături cu audiovizualul românesc.

*"În companiile de tip **off-shore** există oameni care își vând numele pentru a fi folosite în astfel de afaceri. Cred că unii nici n'au călcat prin România. Este limpede că nu au nici o legătură cu televiziunile. Probabil că în spatele lor sunt oameni de afaceri din România. Zvonuri sunt, dar neavând dovezi clare nu se poate spune nimic.*

"Ceea ce surprinde la parcurgerea listei principalelor posturi radio-TV este numărul mare de companii <off-shore> implicate în afacerile audiovizuale.

Cum radioul și televiziunea nu sunt afaceri foarte profitabile (care să necesite un export de capital printr'un paradis fiscal), atunci care este rațiunea acestui buchet de astfel de companii? Prin astfel de firme, adevărații finanțatori ai stațiilor radio-TV (de multe ori din lumea politică) își păstrează anonimatul și manevrele sunt departe de ochii publicului."

"Este limpede că proprietarii reali simt nevoia unei interfețe din motive pe care le putem bănui, specula, dar nu le putem cunoaște. Probabil, respectivele persoane au probleme de imagine, de ordin legal, altfel nu-mi explic", apreciază Ralu Filip. Președintele consideră că pe baza acestor informații se poate desena o hartă politică a audiovizualului.

Într'adevăr, nume ca Victor Ponta (în calitate de președinte al fundației care patronează Radio XXI, Costel Bobic și Dan Fischer – oameni de afaceri apropiați PSD, Aristotel Căncescu, fruntaș PNL, Dan Voiculescu – președintele PUR) apar în listele Consiliului. Datele strânse de CNA arată în unele cazuri o încrengătură amețitoare de firme și persoane.

Cu toate acestea, dincolo de proprietarii de pe hârtie se pot întrezări anumite conecțiuni. La Antena 1, Pro TV, Pro FM, Național TV adevărații proprietari apar evident în acte: Dan Voiculescu, Ronald Lauder, Adrian Sârbu, frații Ioan și Viorel Micula. În alte cazuri însă, deși *"lumea"* știe ceva, în hârtii apare altceva.

Este cazul Kiss FM, unde acționarul principal a fost declarat un oarecare Anthony William Ghee, deși tot *"orașul"* știe că radioul este controlat de Cristian Burci.

Și dacă se vorbea în *"târg"* că Realitatea TV a fost cumpărată de oamenii apropiați PSD-ului și apoi de sindicalistul Liviu Luca, misterul nu a fost dezlegat de CNA, pentrucă în acte apare tot Bluelink Comunicazioni, înființat de Dario Colombo și Anna Croci (evident persoane împinse în față!) Până la urmă, demersul CNA este bun (am mai spus-o!), dar vorba serialului *"Dosarele X"*, adevărul este dincolo de dosare...(fragmente preluate din revista *Capital*).

Societatea civilă cere guvernului lista cu contractele de publicitate

Centrul de Jurnalism Independent a cerut Secretariatului General al Guvernului, la începutul acestei luni, o listă a contractelor de publicitate aprobate de Premierul Adrian Năstase.

Potrivit unei decizii a Secretariatului General al Guvernului, toate instituțiile administrației publice centrale nu pot încheia contracte de publicitate decât cu acordul primului ministru.

Solicitarea Centrului de Jurnalism Independent se bazează pe Legea accesului la informațiile de interes și pe faptul că publicitatea aprobată de premier se face pe bani publici.

Secretarul general al Guvernului a declarat, în cursul lunii trecute, că Adrian Năstase nu aprobă publicitatea pe bani publici și că demersul său a fost făcut pentru scopuri statistice și pentru a obține reduceri la contractele de publicitate din partea instituțiilor media.

Directorul Centrului de Jurnalism Independent, Ioana Avădanei, a declarat că informațiile privind publicitatea pe bani publici ar putea ajuta la demontarea mecanismelor de cenzură economică la adresa presei.

Suferința în care se află libertatea de exprimare și mai ales cenzurarea presei prin pârghii economice apar în toate rapoartele asupra României realizate de organismele internaționale.

Și societatea civilă românească a atras atenția în repetate rânduri că datoriile mari ale televiziunilor către bugetul de stat sau publicitatea acordată preferențial fac ca mass-media să nu mai informeze obiectiv.

TRADUCERI AUTORIZATE
(CERTIFIED TRANSLATIONS)
Membru ATIO & CTIC

Diplomă şi Foaie Matricolă ~ Adeverinţe
Certificat Naştere – Căsătorie - Cazier
Hotărâre Divorţ - Acte Sponsorare

LUCIAN EFANOV
Tel: 416 - 587 - 6603

Specializat în acte de echivalare studii pentru
Ontario College of Teachers ~ Medical Council
şi Professional Engineers of Ontario

Fax: 905 - 619 - 9345
E-mail: postscriptum@lycos.com
Web site: PostScriptum.Netfirms.com

Traduceri profesionale, la preţuri rezonabile!
Post-Scriptum Translations

REZOLUŢIA CONGRESULUI PNŢCD

7 AUGUST 2004

Partidul Naţional Ţărănesc Creştin Democrat (PNŢCD) şi-a unit destinul cu istoria ţării. Identitatea creată de-a lungul zecilor de ani trebue afirmată şi astăzi prin doctrina şi acţiunea noastră politică.

Politica PNŢCD se întemeiază pe două elemente fundamentale care se sprijină reciproc: capitalismul democratic şi valorile creştine.

Creştinismul autentic este incompatibil cu fanatismul ideologic, extremismul şi utopiile totalitare. Acceptarea faptului că numai Dumnezeu este Adevărul absolut contrazice pretenţiile de a transforma persoane şi idealuri umane, teorii sociale, filosofice sau politice în valori supreme. Această viziune creştină este adevărata bază a pluralismului şi a libertăţii, care apără ordinea naturală a lucrurilor şi demnitatea persoanei umane.

Din punct de vedere doctrinar, PNŢCD susţine o schimbare profundă a statului român şi optează pentru statul minimal. Tentativa de reparare a acelor structuri ale statului care provin din comunism, simpla înlocuire a conducerii lor, este doar un demers de tip perestroika. PNŢCD susţine că vremea statului paternalist a apus. Statul supradimensionat şi omniprezent este principala sursă de corupţie. Corupţia generalizată este problema majoră a României de astăzi, care nu poate fi eradicată decât prin schimbarea sistemului şi implicit a statului omniprezent de tip comunist. În plus acest tip de stat/sistem generează represiune politică şi abuzuri, distruge iniţiativa cetăţeanului, încurajează lenea, lipsa de responsabilitate şi reduce persoana la condiţia de asistat. PNŢCD va fi un promotor al apărării libertăţilor individuale ameninţate de expansiunea statului socialist.

Astfel, afirmăm că statul trebue să se limiteze la atributele sale fundamentale, iar pe acelea să le îndeplinească aşa cum trebue. Aceste atribute sunt: apărarea ţării, siguranţa cetăţeanului, Justiţia şi întreţinerea relaţiilor externe, asigurarea autonomiei locale şi garantarea libertăţii cetăţenilor.

Soluţia pe care o propunem este desfiinţarea structurilor administrative ineficiente şi costisitoare provenite din comunism. Dorim o schimbare radicală, de structură a administraţiei, care va fi redusă la minimum. Statul trebue să se retragă din viaţa cetăţenilor, eliberând spiritul lor de iniţiativă. Societatea civilă şi piaţa liberă vor prelua cea mai mare parte din funcţiile, pe care acum statul le administrează catastrofal.

În spiritul subsidiarităţii, PNŢCD este adeptul descentralizării şi al autonomiei economice locale, însă respinge categoric conceptul de autonomie teritorială pe criterii etnice.

PNŢCD susţine separarea reală a puterilor în stat, înscrisă, în sfârşit, în Constituţie. Justiţia trebue să-şi recapete demnitatea şi să nu mai fie la cheremul puterii politice.

Considerăm că trebue pus în practică sistemul capitalist, bazat pe libera iniţiativă, concurenţă, piaţă liberă, garantarea efectivă a proprietăţii private, o politică monetară riguroasă, reducerea fiscalităţii, restituirea în integrum a proprietăţilor confiscate de regimul comunist.

În mod special PNŢCD susţine reducerea radicală a taxelor şi impozitelor, care va fi posibilă prin diminuarea dimensiunii sau chiar eliminarea unora dintre funcţiile statului, prin retragerea statului din economie şi din domeniile în care nu este eficient. Susţinem introducerea cotei unice de impozitare.

De asemenea, partidul nostru sprijină dezvoltarea pieţei de capital, reforma profundă a sistemului de pensii, de asigurări sociale şi de sănătate, dezvoltarea clasei de mijloc, în mod deosebit prin stimularea întreprinderilor mici şi mijlocii.

PNŢCD sprijină ţăranii producători şi dezvoltarea rurală. Partidul nostru va informa locuitorii mediului rural asupra schimbărilor radicale ce se vor produce o dată cu integrarea în UE şi va cere autorităţilor transparenţă totală în aceste negocieri. Vom veghea ca importante finanţări europene destinate mediului rural să ajungă unde trebue. Suntem contra utilizării Bisericii ca instrument de luptă politică, în favoarea extremismului, xenofobiei sau intereselor anti-occidentale.

Susţinem o reformă a învăţământului, care să încurajeze instituţiile private şi confesionale şi să dea posibilitatea opţiunii, redând prestigiul instituţiilor de învăţământ şi demnitatea profesorilor şi învăţătorilor. Vom acţiona pentru asigurarea unei adevărate autonomii universitare, scoţând universităţile de sub tutela politicului şi prin încurajarea mecenatului şi a institutelor de cercetare private.

În spiritul moralei creştine, PNŢCD militează pentru recunoaşterea minorităţilor apreciind contribuţia acestora la îmbogăţirea vieţii comunităţii naţionale. Protecţia minorităţilor trebue realizată în cadrul statului de drept, respectând integritatea teritoriului şi suveranitatea naţională, asigurând totodată posibilitatea pentru manifestarea liberă şi neîngrădită a tuturor minorităţilor.

Angajamentul NATO ne face părtaş la apărarea civilizaţiei occidentale. PNŢCD doreşte ca România să fie un aliat fidel al NATO. Dorim continuarea şi dezvoltarea parteneriatului strategic cu Statele Unite.

În cadrul Partidului Popular European, PNŢCD va acţiona pentru refacerea şi consolidarea relaţiilor transatlantice. Europa nu trebue să se construiască prin opoziţie cu Statele Unite. Vom combate derivele socialiste, care au marcat construcţia UE (birocraţia, supra-reglementarea, nesocotirea subsidiarităţii, perturbarea mecanismelor pieţei prin cote şi subvenţii) şi pentru oprirea atacurilor împotriva valorilor tradiţionale.

PNŢCD consideră că România trebue să se implice în reglementarea situaţiei din Transnistria şi Republica Moldova. Dincolo de datoria pe care o avem faţă de fraţii de peste Prut, ca ţară NATO, România nu poate rămâne indiferentă la consolidarea unui regim pro-moscovit la graniţa de Răsărit a Alianţei Nord-Atlantice. România trebue să ia măsuri concrete pentru a face posibilă o unire a celor două state româneşti. Ea trebue să se orienteze definitiv spre Vest, prin consolidarea credibilităţii ca partener serios în cadrul NATO, sprijinind democratizarea Republicii Moldova. Ţara noastră trebue să devină ea însăşi un stat democratic şi prosper care să constituie o atracţie pentru cetăţenii Republicii Moldova.

Valorile noastre decurg din respectarea consecventă a principiilor creştine.

În acest sens, PNŢCD sprijină familia, fiind contra utilizării Bisericii ca instrument de luptă politică, în favoarea extremismului, xenofobiei sau a intereselor anti-occidentale

Deoarece constatăm şi astăzi omni-prezenţa oamenilor fostei Securităţi în politică, afaceri, Justiţie, servicii secrete, media, susţinem că punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara nu şi-a pierdut actualitatea, fiind confirmat şi de o recentă rezoluţie adoptată de Partidul Popular European. Astfel, considerăm că principalii vinovaţi pentru situaţia dezastruoasă a societăţii româneşti sunt securiştii şi activiştii comunişti, care conduc structurile guvernării actuale. România nu poate avea un destin european, atât timp cât este condusă de aceşti oameni. Pentru eliminarea lor din viaţa publică, PNŢCD va promova Legea Lustraţiei.

PNŢCD solicită partidelor democratice din România să adopte în statutele lor punctul 8 al Proclamaţiei dela Timişoara, care este identic cu punctul 10 din Rezoluţia 7 a Congresului PPE din 5 Februarie 2004. De asemenea, ne adresăm Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române să ia act de această rezoluţie europeană care dezavuează comunismul în mod echivalent cu nazismul şi fascismul, ca regimuri totalitare de esenţă criminală împotriva umanităţii. În aceeaşi idee a reformei morale a clasei politice româneşti, PNŢCD solicită eliberarea arhivelor poliţiei politice comuniste de sub tutela SRI şi SIE.

Porţile NATO şi ale Uniunii Europene au fost deschise României de către guvernarea 1996-2000, care a iniţiat reforme de mare importanţă. Din păcate, acestea nu au fost duse până la capăt din cauza lipsei de curaj şi a obstrucţiei aliaţilor la guvernare. Nu ne-am ţinut promisiunea privind asanarea morală a societăţii. Aparent, noi am avut puterea, dar practic aceasta a rămas în mâinile reţelelor de foşti comunişti şi securişti, fiind astfel posibilă revenirea acestora în forţă în 2000 şi menţinerea timp de patru ani a regimului arogant şi sfidător al lui Năstase, Iliescu şi al diverşilor baroni locali.

Nu avem voie să ratăm a doua şansă de curăţare morală a societăţii. Ştim că am făcut greşeli şi ni le asumăm. Suntem conştienţi că nu am îndeplinit toate aşteptările electoratului.

Totuşi, indiferent de greşelile sau ezitările unor lideri, avem convingerea că mesajul PNŢCD rămâne valabil, că valorile şi acţiunea noastră politică pot salva România. Este nevoie de generozitate, credinţă în Dumnezeu, voinţă politică, pragmatism şi inteligenţă.

Lansăm un apel societăţii civile de a ne susţine în acest demers.

PNŢCD revine la valorile care l-au consacrat şi pentru care au suferit sute de mii de membri ai săi. Ştim care este calea. Aceasta ne este mesajul. Vă chemăm pe toţi cei care cred în el să veniţi alături de PNŢCD.

Aşa să ne ajute Dumnezeu!

NOUL ANTICOMUNISM

„Congresul PNŢCD a confirmat în fruntea grupării pe Gheorghe Ciuhandu, primarul Timişoarei care a propus o platformă politică explicit de dreapta, cu o puternică componentă antietatistă.

Principalul obiectiv al acestui partid pare să fie de aici înainte reforma statului şi reducerea sa la un număr de funcţii esenţiale. Statul minimalist, aşadar, după ideile liberalismului clasic sau ale democraţiei creştine europene de după război.

Atacul lui Gheorghe Ciuhandu seamănă cu cel al democraţilor creştini, italieni sau germani care şi-au propus să dezarticuleze statul totalitar ce încălcase libertăţile naturale ale persoanei.

"Corupţia generalizată", a spus Ciuhandu, este problema majoră a României care nu poate fi eradicată decât prin schimbarea sistemului şi, implicit, a statului omniprezent. Aşadar PNŢCD se pronunţă pentru statul minimal, redus la câteva funcţiuni cum ar fi apărarea, siguranţa cetăţenilor şi justiţia.

"Statul, a mai spus Ciuhandu, trebue să se retragă din viaţa cetăţenilor, eliberând spiritul lor de iniţiativă. Societatea civilă şi piaţa liberă vor prelua cea mai mare parte din funcţiile pe care acum statul le administrează catastrofal".

Programul politic al lui Gheorghe Ciuhandu, chiar dacă rostit la Congresul unui partid cu 2% în intenţiile de vot ale Românilor, atrage atenţia întrucât se plasează în inima problematicii politice româneşti. Statul totalitar comunist nu a fost desfiinţat după Decembrie 1989, ci a fost remaniat numai păstrându-şi controlul excesiv asupra societăţii. Iar principalii beneficiari ai căderii comunismului au fost membrii administraţiei comuniste. Dezetatizarea, cu toate consecinţele sale, rămâne aşadar o problemă politică de mare actualitate.

Totuşi asemănarea acestui program cu democraţia creştină europeană rămâne restrânsă. Democraţia creştină se bazează pe ideile sociale ale Bisericii Catolice şi s'a afirmat mai întâi în Italia. În 1931 Papa Pius al XI-lea afirma, în plină ascensiune a fascismului şi comunismului, că statolatria totalitară vine în conflict atât cu drepturile naturale ale persoanei şi familiei cât şi cu cele supranaturale ale Bisericii. Aşadar după război principiul subsidiarităţii a fost instalat în centrul democraţiei creştine care şi-a propus să reconstruiască statul în jurul comunităţilor tradiţionale, familia şi comunităţile locale.

Slaba relaţie a acestor idei cu Biserica Ortodoxă din România rămâne, teoretic, punctul slab al acestor propuneri. Dacă în alte părţi Biserica a inspirat şi a susţinut aceste evoluţii politice, în România, în schimb, Biserica Ortodoxă nu pare să fie înştiinţată că s'ar petrece acest lucru. Cu excepţia unor ierarhi ca Pimen, arhimandritul Sucevei şi Rădăuţilor, care contestă autoritatea statului post-comunist, revendicând restituirea în integrum a proprietăţilor şi independenţa Bisericii, clerul ortodox trăieşte într'o simbioză cu statul.

De altfel Gheorghe Ciuhandu nu a făcut decât un recurs minimal la Biserică. Propunerile sale ar semăna de aceea parcă mai mult cu conservatorismul britanic. *"Sistem capitalist bazat pe libera iniţiativă, garantarea proprietăţii private, politică monetară riguroasă şi reducerea impozitelor"*, iată un program de tip conservator. Lipseşte desigur, în cazul acestei analogii, o societate care să fi crescut

Continuare în pag. 7

DECLARAŢIA CONGRESULUI PNŢCD PRIVIND SITUAŢIA DIN TRANSNISTRIA

Ultimele evoluţii periculoase din Republica Moldova, provocate de autorităţile separatiste din Transnistria - autorităţi ilegale, ilegitime şi nerecunoscute de către nici un stat şi nici o organizaţie internaţională, sunt de o gravitate fără precedent. Ele ameninţă nu doar pacea şi securitatea din zonă, ci întreaga Europă şi practic toate ţările membre ale NATO şi UE.

Agresiunea secesionistă a regimului autoproclamat dela Tiraspol este o sfidare la adresa NATO. Rusia urmăreşte legitimarea entităţii nelegiuite transnistrene pentru a-şi menţine un cap de pod strategic în Republica Moldova, îndreptat împotriva Europei şi a comunităţii transatlantice.

Este cunoscut că autorităţile dela Tiraspol sunt instrumentele Rusiei şi constituie o bandă teroristă şi de crimă organizată, lucru dovedit prin fapte repetate notorii şi documente publice. Terorismul, cum este şi cel din Transnistria, trebue combătut fără cruţare oriunde se manifestă. E vremea ca acest focar permanent de conflict şi insecuritate europeană şi euro-atlantică să fie extirpat.

În realitate, este vorba de un conflict creat în mod premeditat. Fără nici un motiv valabil, fără nici o acţiune negativă ori o provocare din partea populaţiei româneşti paşnice, autorităţile dela Tiraspol închid şcoli şi aruncă în stradă mii de copii, de o manieră care evocă timpuri barbare. Sunt încălcate cu dispreţ primitiv cele mai elementare drepturi ale omului, unanim recunoscute în Europa şi în lume. Autorităţile separatiste ilegale persevereză în politica stalinistă de genocid cultural, în speranţa că vor reduce şi mai mult elementul românesc în Republica Moldova, începând cu componenta sa definitorie - limba română.

Evenimentele actuale, desfăşurate sub ochii noştri, arată încă o dată că nu poate fi vorba de securitate în zonă şi în Europa fără extinderea în continuare spre Est a valorilor democratice, respectiv, ale NATO şi UE.

O mare vină pentru situaţia dramatică a populaţiei româneşti din Republica Moldova o are actualul regim pesedist din România. Greşeala majoră s'a produs prin încheierea Tratatului româno-rus din Aprilie 1991, când, în loc să elaboreze şi să ducă o politică de perspectivă în favoarea Românilor de peste Prut, regimul Iliescu a făcut jocul strategic al Moscovei. Tratatul lega securitatea externă a ţării de puterea dela Răsărit, acceptând rămânerea noastră în sfera de influenţă a Rusiei, de vreme ce se obliga (art.4) ca România să nu intre în vreo organizaţie internaţională fără asentimentul Kremlinului. Adică să nu intre în NATO. Una din consecinţele inevitabile ale semnăturii Preşedintelui Ion Iliescu pe acel tratat era aceea ca *"Basarabia să fie şi să rămână rusească"*.

PNŢCD sprijină rezistenţa populaţiei româneşti contra deznaţionalizatorilor ei de secole. PNŢCD susţine politica PPCD şi a tuturor forţelor democratice din Republica Moldova, care sunt trup şi suflet alături de Românii transnistreni. Partidul nostru salută politica NATO, UE, SUA şi OSCE pentru eliminarea completă a Armatei a 14-a ruse din Transnistria - bază şi factor decisiv pentru însăşi existenţa autorităţilor teroriste dela Tiraspol.

PNŢCD cere guvernării pesediste să repare greşeala majoră făcută în 1991 şi să pună interesul naţional şi susţinerea românismului din Transnistria şi Basarabia mai presus de orice aranjamente cu Rusia sau cu comuniştii din Tiraspol.

AŞA SĂ NE AJUTE DUMNEZEU!

GHEORGHE CIUHANDU
PREŞEDINTELE PNŢCD

România - August 1944

CURAJUL ASUMĂRII UNEI IMENSE RESPONSABILITĂŢI

-demistificări-

Col (r) Marin PÂRVULESCU

"Actul Regelui Mihai a încurcat planurile URSS..." (Ivor Porter, ofiţer britanic paraşutat în România).

Capitularea armată, (atunci când şansele unei victorii pe câmpul de luptă au devenit practic nule), presupune asumarea unei responsabilităţi ce dovedeşte din partea celui care a luat o astfel de hotărîre, o puternică trăsătură de caracter. Există în astfel de împrejurări riscul ca un asemenea act, scos din contextul vremii, să fie prezentat ulterior, (din ignoranţă sau dintr'o criminală rea intenţie), drept un act de laşitate şi de trădare şi o asemenea acuzaţie să vină tocmai din partea unor trădători de neam şi ţară.

Aflată către sfârşitul unui război cu certitudine pierdut, (datorită schimbării dramatice a raportului de forţe de pe teatrul de operaţii militare din Europa, ca urmare a implicării în conflict, de partea coaliţiei antigermane, a SUA), **României nu-i rămânea începând din toamna anului 1943, decât să găsească căile prin care să evite transformarea teritoriului său într'un teatru de război devastator.** Mai înainte ca astfel de căi să fie găsite chiar de către colaboratorii Mareşalului Antonescu, (pe care acesta îi împuternicise deja în acest scop), **un grup de ofiţeri patrioţi au săvârşit cu asentimentul şi cu participarea nemijlocită a Regelui Mihai I, ceea ce s'a numit *"Actul dela 23 August 1944"*,** un act prin care s'au prevenit alte uriaşe suferinţe şi pierderi de vieţi omeneşti de către poporul român. **Ulterior actul dela 23 August**, menit în exclusivitate să ducă la încetarea ostilităţilor militare între armata română şi forţele beligerante, **avea să fie denumit printr'un fals istoric grosolan, drept o acţiune de *"eliberare naţională"* şi revendicat de către Partidul Comunist din România**, filială a KOMINTERN, (secţia de politică externă a PC-b-al URSS).

În condiţiile supremaţiei aeriene totale anglo-americane şi ale epuizării în întregime a rezervelor tactice şi strategice din Estul Europei, ale armatei germane, **armata română aflată într'o netă inferioritate numerică faţă de armata roşie, urma să fie în toamna anului 1944 copleşită de marile unităţi ale acesteia care s'ar fi prăvălit peste teritoriul României.**

În aceste împrejurări, ***"dezmembrarea statului imperialist şi multinaţional român şi eliberarea din robia românească a popoarelor asuprite..."***, (am citat din Statutul Partidului Comunist din România), *s'ar fi realizat concomitent cu pătrunderea prin luptă pe teritoriul României a armatei roşii.* În condiţiile puterii discreţionare a Moscovei, putere bazată pe pretenţia sa mincinoasă de a fi *"victima"* unui război pe care de fapt ea însăşi îl dezlănţuise în 1939 în cârdăşie cu Germania, dispariţia României ca stat putea trece aproape neobservată.

Prin acţiunea grupului de ofiţeri patrioţi aflaţi sub autoritatea Regelui, **la 23 August 1944 Rusia Sovietică s'a găsit însă, pe neaşteptate şi împotriva intereselor sale, în faţa unui nou aliat impus de evenimente: România.** Cu instituţii stabile, relativ puţin afectate de război, cu o armată decimată dar nu dezorganizată, cu relaţii interbelice puternice cu lumea occidentală, dar mai ales condus de un rege necontestat de nimeni şi reprezentând un simbol al unităţii şi stabilităţii sale, **statul român nu putea fi trecut pur şi simplu prin foc şi sabie. Era necesară pentru anihilarea şi subjugarea sa o perioadă de acţiuni succesive pregătitoare**, măcar în privinţa manipulării puterilor occidentale. Este motivul pentru care, pentru început **URSS a acceptat statul-quo-ul intern iar comuniştii români**, în ciuda prezenţei armatei sovietice şi a îndrumării lor nemijlocite de către profesioniştii din **KGB, au fost nevoiţi să accepte un rol secundar timp de aproape un an**, (până la 6 Martie 1945) **şi să amâne** până la înlăturarea Regelui în Decembrie 1947, **demararea programului de instaurare a comunismului.**

Încetarea ostilităţilor militare, la ordinul Regelui, la 23 August 1944, **va face chiar dela început obiectul unor mistificări grosolane succesive dictate de nevoile propagandei comuniste de conjunctură.**

Iniţial meritul şi-l va atribui Partidul Comunist din România pentru ca **ulterior, capitularea armatei să fie complet ignorată, susţinându-se că România a fost eliberată prin luptă de către armata sovietică.** În această împrejurare s'a acutizat un mai vechi conflict de interese între comuniştii din ţară, (grupul Dej-Pătrăşcanu) şi comuniştii veniţi pe tancurile armatei roşii, (Ana Pauker-Valter Roman-Nicolschi), aceştia din urmă acuzându-i pe ceilalţi că prin actul dela 23 August, pe care chipurile l-ar fi săvârşit fără aprobare dela Kremlin, au adus prejudicii URSS şi armatei roşii care oricum ar fi cucerit teritoriul românesc asumându-şi acest merit de ordin militar.

În cele din urmă însă, ***"istoricii"* ceauşişti anti-sovietici s'au plasat**, (dar nu pe de-a'ntregul), **mai aproape de adevăr, respingând *"meritul"* armatei sovietice de a fi eliberat România** dar ignorând în continuare adevărul în privinţa rolului Regelui şi celor din jurul său. Aceşti istorici de serviciu **au inventat o aşa-zisă *"insurecţie populară"***, atribuind *"poporului şi clasei muncitoare"* istorica decizie de încetare de către armata română a ostilităţilor pe frontul de Răsărit.

Ca urmare a acestor mistificări, **ziua de *"23 August"* le-a fost oferită Românilor timp de peste o jumătate de secol, până în zilele noastre, ca prilej de mare sărbătoare.**

•

• •

Pentru poporul român adevărul trebue să fie lipsit de orice ambiguităţi: în **August 1944 România a capitulat necondiţionat în urma unei tentative eşuate de eliberare a unor teritorii cotropite anterior, suportând apoi timp de multe decenii rigorile unei dominaţii străine necruţătoare.**

Consecinţele trebuesc acceptate cu demnitate şi cu respect pentru memoria celor care, crezând în acel ideal, (deşi neîmplinit), şi-au sacrificat tinereţea şi viaţa ori au pierit pe câmpul de luptă sau în lagăre de exterminare. **23 August 1944 trebue de aceea să rămână în memoria poporului român ca o zi de doliu naţional, ca o zi de reculegere pentru morţii dintr'un război pe care nu l-am dorit decât atunci când o parte din teritoriul naţional fusese anterior cotropit şi fraţii noştri ţinuţi în robie.**

Deşi a fost soluţia cea mai potrivită, o soluţie salvatoare şi aproape miraculoasă pentru evitarea consecinţelor catastrofale imediate ale unei cotropiri prin luptă, a teritoriului ţării, **CAPITULAREA din 23 August 1944, RĂMÂNE CEL MAI DRAMATIC MOMENT DIN ISTORIA NAŢIUNII ROMÂNE** dela constituirea sa ca stat.

Transformarea în sărbătoare a zilei de *"23 August"*, zi a înfrângerii noastre într'un război drept, înfrângere urmată de un îndelungat calvar de peste 50 de ani, **este absurdă, stupidă şi aberantă.**

ECOU LA TIMP

TÂNĂRA GENERAŢIE NE-A DAT UN SEMNAL AL RETREZIRII DEMNITĂŢII NAŢIONALE

Socialismul a reuşit să scoată din omul simplu demnitatea personală, care a stat la baza mândriei naţionale. Intelectualitatea *"nouă"* a renunţat de bună voie la acest sentiment uman primordial, reuşind să facă din Neamul Românesc o turmă impersonală ce *"s'a simţit bine"* sub un păstor supradimensionat spiritual, continuând inerţial să se simtă la fel de tulbure şi sub noul baci, (plângându-l pe primul şi votându-l iresponsabil pe al doilea, care l-a mazilit ca'n Evul Mediu, pe primul).

Starea aceasta a ajuns aproape să ne copleşească, în ciuda unor strigăte disperate, care, pentrucă nici partidele politice, nici şcoala şi mai ales nici Academia Română, nici Biserica şi nici Armata nu se pronunţă asupra istoriei noastre reale, - mai ales cea de după 21 Decembrie 1989 -, nu arată ce am greşit în ultimii 60 de ani şi ce avem de făcut, pentru a ne reveni la Neam şi Ţară.

Iată însă că dela prima şcoală românească, devenită azi Colegiul Naţional *"Sfântul Sava"*, a plecat semnalul retrezirii demnităţii personale prin citirea unui Manifest de dezaprobare a stării de azi din şcoala românească, (şi in extenso, din societatea românească). Lucida şi demna Româncă, fosta elevă Roxana Iosif din clasa a XII-a C, a dat citire unei analize exacte, făcută de ea şi colegii ei, asupra stării socio-morale inerţiale a perioadei postcomuniste din şcoala pe care au absolvit-o, dezvăluind favoritismele, şmecherismul şi falsele valori ce vin din felul de a fi al omului nou creat de socialism. Profesori reprobabili, precum *"celebrul"* cantautor Georgescu, (şi mentorul său directorul Matreşenco, Ucrainean căruia numai de Neamul Românesc nu-i pasă) indivizi care dădeau tonul în cântarea României, fac şi acum legea în şcoala românească prin tupeu, susţinere dela partidul unic, fiind *"bine cunoscuţi"* la Securitate. Aceste elemente, - creaţii ale materialismului vulgar, numit acum pragmatism, - sunt peste tot şi menţin aceeaşi stare de nesiguranţă şi teamă în oamenii cinstiţi şi oneşti, impunând un punct de vedere dincolo de legi, arătând astfel că *"acesta este capitalismul"*, se descurcă cine poate, cum poate, totul bazându-se pe minciună şi expeditism. *"Necinstea poate fi o calitate, zice manifestul, că a fi corupt nu atrage pedeapsă, că putem câştiga fără să muncim, că păcăleala şi copiatul, (chiar şi în economie şi în cultură), sunt paravane în spatele cărora ne putem uşor ascunde".* Întâmplător, acest profesor *"exuberant"* şi *"descurcăreţ"*, Georgescu, (prezent cu chitara de cenaclu Flacăra de gât la spectacolul de sfârşit de an), le-a fost diriginte patru ani acestor Românaşi inteligenţi şi responsabili. Pe lângă faptul că le-a cerut bani pentru meditaţie, - creând astfel o *"instituţie"* a meditaţiilor! -, le-a tot insuflat ideea că azi ca să te realizezi trebue să-l copiezi pe el - şi pe toţi cei care *"se descurcă"*, că omul n'are dreptul la o părere personală, că elevul nu are dreptul să comenteze ceea ce i se spune, să nu aibă altă părere decât aceea care îi este impusă, că minciuna este cel mai bun mod de a se descurca omul în viaţă. *"Am fost învăţaţi că demnitatea noastră nu este ceva pentru care merită să lupţi; am dobândit calităţile unor servitori care nu au nici un fel de putere, a căror şansă constă în capacitatea de a se adapta, acceptând orice le-ar fi impus, (ca în comunism!); am fost învăţaţi că trebue să ne supunem sistemului favoritismelor; am fost învăţaţi că este periculos să ne apărăm colegii căzuţi în dizgraţie".*

Ne solidarizăm cu curajul acestor tineri şi, socotim că este momentul ca partidele politice responsabile, legate structural de Neamul Românesc, oamenii de ştiinţă şi cultură, academicienii şi profesorii adevăraţi, Biserica şi Armata, să încurajeze personalităţile noastre reale, să primească în şcoli superioare şi să ridice în grad numai pe acei care dau dovadă că sunt Români, simt româneşte, au o responsabilitate pentru Neam şi Ţară. Asemenea elevi trebue să fie formaţi în universităţi, să se întoarcă dascăli şi apostoli ai Neamului, să reînvie morala creştină şi să ridice cinstea şi hărnicia românească la rang de lege. Încet, încet să fie curăţată şcoala de asemenea elemente proletcultiste şi pragmatice, care n'au Dumnezeu şi lege, nu sunt Români şi nu simt româneşte.

Felicitări încurajatoare acestor îndrăzneţi!

Ei pot fi model de cinste şi corectitudine pentru tinerimea română.

Strigătul lor *"singular"* trebue să se audă în toată ţara şi să se înţeleagă că a venit vremea MARILOR SCHIMBĂRI în viaţa Neamului nostru Românesc şi a poporului cinstit şi demn din această ţară!

T. B. ŞUŢEANU

NOUL ANTICOMUNISM

Urmare din pag. 6

organic aşa cum este cea britanică, dar până la urmă valoarea unui program stă nu în asemănări cu modele străine cât în puterea lui de a da soluţii viabile pentru societatea românească.

Arătam altă dată că există o puternică înclinaţie instinctivă de stânga a acestui partid, în sensul că anticomunismul său l-a aşezat inevitabil de partea celor nedreptăţiţi de tranziţie şi a celor săraci. Se pare că PNŢCD a rezistat de astă dată tentaţiei de a face propuneri de tip socialist, cum ar fi cele privind subvenţiile acordate pensionarilor, săracilor, familiilor cu mulţi copii sau ţăranilor cu pământ puţin. Sub conducerea lui Victor Ciorbea PNŢCD tocmai asta propunea, devenind cvasi socialist. La ultimele alegeri municipale din Bucureşti, Victor Ciorbea a propus cele mai mari subvenţii în sprijinul săracilor. De fapt nici programul iniţial al PNŢCD nu era la fel de hotărît în direcţia aceasta conservatoare, pe care o propune acum bănăţeanul Gheorghe Ciuhandu.

Indiferent de ce se va petrece până la alegeri, este sigur că ideile acestea antietatiste au un mare potenţial într'o Românie încă prea etatizată, comentează postul de radio *Deutsche Welle*.

COMMON SENSE Automotive Inc.

General Repairs to All Makes & Models

John (Ion) Moran

- Maşini la mâna a doua pe gustul dvs.
- Reparaţii generale la toate modelele
- Certficare tehnică
- Specialişti în aer condiţionat, în partea electrică şi electronică, fuel injection

Tel: 905 545 1331
Toll Free: 1 866 863 5714

Program: Luni-Vineri: 8.30-18.00
Sâmbătă: 8.30-13.00

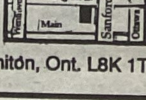

702 King Street East, Hamitón, Ont. L8K 1T3

ULTIMUL ZBOR

IN MEMORIAM COMANDOR AV. (r) DANIEL CHIRULESCU

George GEORGESCU

În ultima scrisoare pe care mi-a trimis-o, comandorul Chirulescu îmi mărturisea printre altele: *"Poate că Dumnezeu mă va mai păsui puțin, deoarece am atât de multe amintiri pe care vreau să vi le povestesc. Sper că după operație să mă simt mai bine și să putem discuta pe larg despre problemele aviatice care vă interesează în mod deosebit".* Timpul însă nu l-a mai așteptat și *"păsuirea"* pe care a dorit-o atât de mult nu a mai avut loc.

La data de 9 Septembrie 2003, după cum mi-a comunicat, fusese supus unei intervenții chirurgicale în care i s'a extirpat o tumoare din vezica urinară, iar la 23 Octombrie a fost programat pentru o nouă operație pentru a i se extirpa întreaga vezică, deoarece la biopsie tumoarea se dovedise a fi de natură canceroasă. Întrucât slăbise douăsprezece kilograme și nu mai avea putere să lucreze la computer sau să răspundă la telefon, i-am răspuns prin poștă: *"Scrisoarea Dvs. ne deschide orizontul unui larg schimb de idei și informații pe teme de Aviație, pe care, cu ajutorul lui Dumnezeu, sper să le putem continua și după cea de-a doua intervenție chirurgicală, care, sper, se va termina cu bine. După operație și după convalescență, atunci când vă veți putea așeza din nou la masa de scris, sau în fața computerului, dați-mi un semn de viață pentru a ne împărtăși gândurile și ideile".*

După această scrisoare legătura noastră s'a întrerupt brusc. Mesajele pe e-mail se întorceau cu mențiunea *"eroare"*, telefonul lui părea deconectat, iar scrisorile mele rămâneau fără răspuns. Am făcut atunci câteva încercări neîncununate însă de succes de a afla ce s'a întâmplat cu el. Cu ajutorul unui prieten de o mare sensibilitate sufletească, profesorul și jurnalistul Alexandru Tomescu din Toronto, care a făcut cercetări minuțioase, am aflat trista veste a decesului comandorului Daniel Chirulescu, care trecuse la cele veșnice la data de 15 Martie 2004.

Recitind corespondența lui, atât cea poștală cât și cea electronică păstrată în memoria lap-top-ului, am realizat că intuia posibilitatea unui deznodământ nefavorabil și întrucât cunoștea pasiunea mea pentru aviație și aviatori, dintre care pe mulți i-am menționat într'un serial publicat în ziarul *"Cuvântul Românesc"*, mi-a trimis câteva scrisori cu date din biografia lui de zburător. Astăzi când aștern pe hârtie aceste rânduri am ferma convingere că era deplin conștient de gravitatea situației în care se afla după cea de-a doua intervenție chirurgicală și a dorit să fie menționat în serialul meu alături de camarazii săi de zbor, dintre care mulți și-au frânt aripile în încleștările celui de-al Doilea Război Mondial sau au fost uciși în lagărele și închisorile din România în care a fost lichidată elita neamului nostru.

Daniel Chirulescu s'a născut la data de 18 Februarie 1925 în comuna Aricești din Județul Prahova, după naștere părinții săi Constantin și Elena Chirulescu mutându-se la București. În Capitală a urmat școala primară *"Tunari"* și apoi cea de lângă Uzinele Metalurgice *"LeMaitre"*. În anul 1936 a reușit la examenul de admitere la Liceul Militar Nicolae Filipescu din Iași, printre elevii căruia s'au numărat Henry Coandă, Andrei Popovici, viitorul Mareșal Prezan, prințul moștenitor Carol al II-lea și multe alte personalități care au devenit mai târziu celebre.

Datorită faptului că frontul din Răsărit fusese spart, trupele româno-germane se retrăgeau iar cele rusești se apropiau de granițele României, în luna Martie a anului 1944, Liceul a fost evacuat la Câmpulung Muscel. *"Cei opt ani petrecuți în acest Liceu Militar mi-au rămas în minte și în suflet ca cel mai prețios dar căpătat în întreaga mea existență. Sper, așa cum v'am promis, să depășesc cu bine această perioadă dificilă din viața mea, pentru a vă da câteva amănunte în legătură cu valorile etice și morale ale educației pe care am primit-o acolo"*, îmi scria el într'o scrisoare din 15 Octombrie 2003. În luna Iunie 1944 a susținut examenul de bacalaureat la Predeal unde fusese evacuat din nou Liceul Militar, după o lună fiind admis, în urma unui examen, în Școala Militară de Ofițeri de Aviație dela Mediaș. *"Cei doi ani petrecuți la Școala Militară*, îmi scria el, *au fost un adevărat calvar, întrucât regimul alimentar nu se deosebea cu nimic față de cel din închisorile comuniste. Trupele rusești care intraseră în țară după capitulare au furat aproape întreaga dotare a Școlii, până și salopetele noastre de iarnă, astfel că am făcut iarna 1944-45 într'un frig cumplit, fără nici un pic de foc".* Din această cauză în anul al II-lea Școala Militară a fost mutată la Mediaș unde aveau căldură dar au suferit în schimb de foame.

În luna Iulie anul 1946 Daniel Chirulescu a fost avansat la gradul de Sublocotenent, fiind repartizat după două luni la Flotila 1 Aviație de Vânătoare dela Popești-Leordeni, unde primul lui comandant a fost Cpt. Nicolae Serescu, ucis în anul următor de Securitatea comunistă. Este mutat apoi la Escadrila a II-a din Grupul 3 Vânătoare, al cărei comandant era Cpt. Hariton Dusescu, un adevărat erou național, Cavaler al Ordinului *"Mihai Viteazul"*, mort și el în închisorile comuniste unde fusese aruncat datorită victoriilor obținute pe frontul de Răsărit. Într'una din scrisori îmi povestea cazul camaradului său instructoul de zbor Lt. Anghel Vidan care fusese arestat în urma unei glume al cărei erou era Stalin, glumă spusă la o petrecere cu câțiva camarazi de ai săi. Fiind informat ofițerul CI, Lt. Vidan a fost arestat și condamnat la 7 ani de închisoare, după eliberare pierzându-i-se urma.

Din anul 1948 și până la ieșirea din cadrele Armatei, Daniel Chirulescu a urmat toate cursurile și școlile din cadrul Aviației Militare. În anul 1949 Școala de Zbor fără vizibilitate, apoi Școala de Instructori de Zbor, în anul 1950 Școala de Zbor de Noapte devenind instructor, iar în anul 1951 Școala de Zbor de Noapte pe avioane de luptă dela Buzău, unde a fost coleg cu Cpt. Ion Milu, un erou cu 45 de victorii pe frontul de Răsărit, Cpt. Vasile Gavriliu și Cpt. Alexandru Molico. Era în vârstă de numai 25 de ani. Cea mai importantă contribuție pe care a adus-o personal Aviației, a fost inițierea Școlii de zbor instrumental și de noapte pentru instructorii de zbor din Școala Militară de Ofițeri de Aviație dela Tecuci, datorită căreia ofițerii instructori și-au îmbunătățit substanțial cunoștințele de specialitate și calificarea profesională.

În anul 1950 a fost propus să plece pentru specializare la Academia Militară dela Moscova însă a refuzat categoric, cu toate presiunile exercitate asupra lui de către șeful de Cadre al Aviației, un ofițer avansat din ospătar, riscând trecerea în rezervă, iar în anul 1955 a absolvit Academia Militară din București devenind Ofițer de Stat Major. A fost trecut în rezervă în anul 1960, lucrând pentru a-și câștiga existența ca funcționar la o Întreprindere de Administrație Locativă, întrucât Aviația Civilă îi refuzase serviciile. Totuși, timp de 11 ani, între 1964 și 1975 a funcționat la TAROM ca pilot comandant pe avioanele IL-14 și IL-18, întrucât parcul de avioane achiziționate dela Ruși se mărise datorită necesităților transportului aerian intern și internațional, aviatorii militari rămași în viață fiind acum solicitați pentru cunoștințele și competența lor. În felul acesta a avut prilejul să colinde un sfert din Globul Pământesc, după cum a menționat în scrisoarea cu date biografice. În anul 1975 a ieșit definitiv la pensie, emigrând în Canada la fiul său care părăsise România în anul 1982.

Dotat cu un simț deosebit de critic la adresa celor care au preluat pârghiile puterii după evenimentele sângeroase din Decembrie 1989, Daniel Chirulescu a colaborat la câteva publicații de limbă română din Canada, dar a considerat că ziarul *"Cuvântul Românesc"* din Hamilton este singurul care răspunde exigențelor și dragostei lui față de adevăr și dreptate. *"Sunt mulțumit și apreciez foarte mult atitudinea prestigiosului ziar <Cuvântul Românesc>*, îmi scria el. *"Aș dori să inițiem un dialog în cadrul acestui ziar pe tema câtorva probleme precum Democrație și Liberalism, Morala în societatea de astăzi, Neoprotestantismul ca dușman al Creștinismului, sau despre saltul uriaș făcut de civilizația actuală în timp ce imense mase de oameni trăiesc în ignoranță totală".*

Din păcate, cumplita boală nu i-a mai acordat *"păsuirea"* pe care o aștepta, iar dorința unei colaborări în cadrul căreia urma să dezbatem câteva dintre problemele de strictă actualitate nu s'a mai putut realiza. A plecat dintre noi discret, așa cum a trăit, fără să mai aibă timp să se impună și ca jurnalist de analiză politică și critic al unei societăți dezbinate de pasiuni și patimi, dominată de flagelul corupției. Publicând acest remember îmi îndeplinesc o datorie de conștiință față de cel care a fost Comandorul Av (r) Daniel Chirulescu. Dumnezeu să-l primească în Împărăția Cerurilor alături de camarazii lui care și-au frânt aripile în încleștările celui de-al Doilea Război Mondial, sau au fost uciși mișelește în universul concentraționar din țara noastră care nu a știut să-și prețuiască valorile și eroii, înscenându-le procese în urma cărora au fost aruncați în lagăre și închisori unde mulți au plătit cu viața faptele lor de eroism. Așa cum a plătit cu viața un alt comandor de aviație ucis cu bestialitate de un țigan criminal de drept comun aflat în slujba autorităților dela Canalul morții, care l-a aruncat de viu în cuptorul cărămidăriei.

CRIZĂ DE COMPETIȚIE ȘI CREDIBILITATE

Cu doar trei luni înainte de alegerile generale nici una din grupările politice importante nu poate propune un candidat la funcția de prim-ministru.

Președintele PSD Adrian Năstase a declarat că nu dorește să fie ostaticul unei formule, iar opoziția la rândul ei amână momentul unei decizii, comentează pe această temă postul de radio *Deutsche Welle*.

Partidele politice nu au nici un motiv de discreție. Pur și simplu nu știu pe cine să propună. Aseară, de exemplu, primul ministru i-a concedat interlocutorului său, într'o emisiune televizată, că Mircea Geoană ar putea fi desemnat ca prim-ministru dacă PSD ar câștiga alegerile.

Declarația aceasta nu trebue considerată însă ca o dezvăluire. Adrian Năstase a vorbit doar despre o situație care i se pare plauzibilă. De altfel tot el a spus, de astă dată neprovocat de întrebările ziariștilor, că ar fi de dorit ca primul ministru să fie și șef de partid. Or, este clar că Mircea Geoană nu poate candida la șefia PSD din cauza poziției sale politice fragile. Dar ar putea fi desemnat prim-ministru de un șef autoritar ca Ion Iliescu. Așadar ne învârtim într'un câmp de posibilități și de speculații.

Nici Opoziția nu stă mai bine. Se pare, după toate declarațiile de până acum, că Alianța și-a propus să desemneze un prim ministru din rândurile Partidului Democrat și asta pentrucă în competiția pentru președinție a fost desemnat liberalul Teodor Stolojan. Presa a vorbit insistent despre candidatura lui Adrian Videanu, politician foarte puțin cunoscut și foarte discret. Dezvăluirea, să-i spunem așa, nu a fost foarte bine primită. Lumea își dorește certitudini, or, a propune persoane fără stagii publice convingătoare pare ceva improvizat și nedemn de încredere. Cam asta este percepția publică.

Dar de unde se trage această dificultate a partidelor? În primul rând se poate spune că după 14 ani dela schimbarea de regim, democrația românească nu a reușit să producă un număr suficient de mare de politicieni competenți și convingători, care să poată prelua fără dificultăți funcțiile guvernamentale. O cauză importantă stă în funcționarea nedemocratică a partidelor, care nu promovează oameni prin dezbateri și alegeri interne cu adevărat libere, ci prin intrigi și jocuri de culise. Puterea este predominant ocultă și nu rezidă în sprijinul liber consimțit al unei majorități.

Rezultatul este criza de persoane capabile să preia funcțiile de mare răspundere. Opoziția, de exemplu, poate propune în acest moment două persoane care să pară pe deplin convingătoare și plauzibile, dar ele sunt deja angrenate în alte activități. Băsescu este primar și Stolojan candidează la președinție, iar cât privește Partidul Social Democrat Adrian Năstase candidează la președinție, iar Mircea Geoană, pentrucă i s'a invocat candidatura, a pierdut serios din credibilitate în timpul campaniei electorale pentru primăria Bucureștilor. Așa se face că de-a lungul timpului partidele au recurs la oameni din afara grupului politic care administra puterea. Și nu este exclus să se întâmple așa și după alegerile din toamnă.

Iar peste criza aceasta de politicieni profesioniști și credibili se adaugă chiar defectele sistemului politic. Statul românesc este bicefal, ceea ce obligă un partid să desemneze nu unul, ci doi oameni pentru funcțiile reprezentative.

PENTRU VÂNZĂRI ȘI CUMPĂRĂRI DE CASE
Apelați la:

COLDWELL BANKER
ELITE REALTY
ULTIMATE SERVICE

George & Dorothy Donison
Sales Representatives

775 Upper Wentworth Street
Hamilton, Ontario, L9A 4V7

Tel: (905) 388-1110
Fax: (905) 388-1736
Email: donison @ coldwellbanker.ca

Conferinţă ţinută la Symposionul 2004 dela Câmpul Românesc din Hamilton, Canada

DELA VOIEVOD LA PREŞEDINTE, SAU POVESTEA CANDELEI DELA PUTNA

Anul acesta sărbătorim jumătate de mileniu dela trecerea spre înveşnicire a lui Ştefan cel Mare şi Sfânt şi în candela cugetului românesc dela Putna, care nu s'a stins niciodată, aş vrea să torn şi eu câţiva stropi de untdelemn.

Un istoric ar putea să prezinte această lucrare cu o înşirare de date, localităţi, numere precise de ostaşi, poziţii strategice din punct de vedere geografic sau politic. Un sociologist în felul lui. Un inginer la fel. Orice profesionist poate prezenta o persoană, în cazul nostru un voievod, din punctul de vedere al profesiei lui.

Ca preot al cuvintelor şi în primul rând al Cuvântului am ales acest ciudat titlu nu pentru a *"im-presiona"*, ci pentru a *"ex-presiona"* durerile şi sfintele patimi ale cuvintelor cărora, asemeni lui Simon Cirineanu, le punem o cruce a Altuia să o ducă. Rândurile de mai jos nu au intenţia unei academice dizertaţii, ci mersul desculţ în faţa Rugului Aprins al candelei lui Ştefan cel Mare şi Sfânt, bătutul la porţile cuvintelor.

Fiecare cuvânt e o împărăţie. Poate a binelui, a cerului, poate a răului, poate împărăţie de cuvânt din care nu a mai rămas decât puţin colb pe un ciolan de barbar, sau pe arhiva unor moaşte.

În faţa ochilor, când imi închipui această călătorie pe la împărăţiile cuvintelor, imi apare portretul lui Ştefan cel Mare, miniatura ieromonahului Nicodim din *"Tetraevanghelul"* păstrat la Putna. Reprodus la *"Câmpul Românesc"* din Hamilton, Canada, el reprezintă esenţa de spirit a creştinismului in general şi a civilizaţiei europene care datorează toate piscurile de diamant unor măini aspre de Valah. Miniatura reprezintă, ca un simbol, *"cheile Împărăţiei"* moştenite de Ştefan cel Mare, în numele Europei, din mâinile Pescarului de inimi. Magnificul voievod, îmbrăcat într'o tunică de brocart roşu deschis cusută cu flori de aur stă în genunchi. Poziţia nu e de umilinţă, ci de smerenie, adică abisala înălţime spirituală a fiinţei umane. Voievodul stă îngenunchiat nu în faţa unui cuceritor pământesc, ci se cucereşte în faţa Cuvântului. Ca un magnific liturgic vohod în numele întregii Europe miniatura vrea să spună civilizaţiei *"noi care pe heruvimi închipuim"*. Ştefan cel Mare în desenul respectiv înalţă lui Dumnezeu Evanghelia, cuvintele Cuvântului în care Duhul Sfânt şi-a făcut cuib. Toţi conducătorii lumii puneau în stemă deasupra lor sau alături o fiară ucigătoare sau o pasăre răpitoare ca să *"im+presioneze"* prin frică şi groază pe cei din jur. Ştefan cel Mare pune în stemă, prin Tetraevaghelul dela Humor, deasupra lui, deasupra Moldovei, deasupra Europei ca pecete pe veacuri şi *"ex-presie"* - Cuvântul lui Dumnezeu. Evanghelia pe care Ştefan cel Mare o ridică spre înălţarea ca anabasis al fiinţei umane nu e numai cartea, nu e numai simbolul liturgic este însuşi neamul, sau cum spune Eminescu *"limba"*, pe care voievodul o înalţă lui Dumnezeu prin gestul atât de subtil şi sacramental de cosmică metanoie: *"Ale Tale dintru ale Tale, Ţie aducem de toate şi pentru toate"*.

Cine o fi fost ieromonahul Nicodim dela Humor? Cine o fi fost Michelangelo? Toţi ştiu de vestitul pictor al *"Capelei Sixtine"*, dar pe amândoi ii găsim ca prim meridian de existenţă al civilizaţiei europene. Dramatica şi tragica definiţie a omului la Michelangelo este cea din scena *"Creaţiei"*. Dumnezeu şi omul întind unul spre altul mâinile. Ca un arc voltaic drama explodează la punctul culminant al celor două degete disperate ce vor să se atingă. În miniatura ieromonahului Nicodim cele două degete s'au atins. Degetele omului, altfel zicând cuvintele lui, albinele lui, au cules şi adus în ştiubeu întruparea Cuvântului, tot grâul devine de o fiinţă cu prescurea, toţi strugurii se întaină spre Taina Potirului şi în primul rând cuvântul se metamorfizează în Cuvânt. Dela această ecuaţie între Michelangelo şi Nicodim ieromonahul să încercăm să le rezolvăm pe celelalte, ca un fel de colindători spre cuvintelecheie spre taina untdelemnului luminii de candelă dela Putna.

Dar înainte de toate să elucidăm titlul propus. Poporul român s'a născut creştin, deci modelul de existenţă al lui a fost după *"Pater noster"*. Spre deosebire de barbarii lumii care nu aveau o busolă a inimii şi cugetului spre un *"Pater noster"*, voievodul creştin încerca să se identifice ca model, chip şi asemănare pentru neamul lui, cu *"Tatăl nostru..."* Deci voievodul era părintele neamului. Ţara era gospodăria şi ograda lui Dumnezeu de care era răspunzător în faţa lui Dumnezeu. Pentru această responsabilitate voievodului i se făcea o consacrare specială de mitropolitul ţării fiind uns, precum profeţii Vechiului Testament, în demnitatea de a conduce norodul spre Dumnezeu. Prin aceasta i se făcea o slujbă specială similară, oarecum cu hirotonirea preoţilor, de a deveni părinte, în cazul voievodului de *"pater noster"* al neamului. Decăderea la care a ajuns lumea în ziua de astăzi este trecerea neobservată ce s'a făcut în Europa dela voievod la preşedinte şi folosesc imaginea ca alegorie. Să explicăm. Voievodul stătea în faţa lui Dumnezeu. Unde? În biserică. Unde? În faţa neamului pe câmpul de luptă. Unde? Acolo unde se sfârşeau concluziile *"Fericirilor..."*. Etimologic preşedintele a apărut ca un *"prae+sedere"*, adică a *"sta pe scaunul din faţă"*. Nuanţa este fulminant de evidentă.

Dacă voievodul era uns de mitropolit, prin voia lui Dumnezeu, să conducă neamul, în schimb preşedintele era ales, prin voia oamenilor, *"să stea jos pe scaunul din faţă"* înaintea oamenilor reprezentând pe

Binecredinciosul Voievod Ştefan cel Mare şi Sfânt

oameni în faţa cui? Dacă ne uităm din nou la grandioasa reproducere a *"Tetraevanghelului"* dela Humor ce se păstrează în sala *"Centrului cultural - Nae Ionescu"* dela *"Câmpul Românesc"* din Hamilton voievodul nu stă *"prae+sedere"* pe un scaun de *"praesidere"*, ales de oameni prin voturi electorale. Urmăriţi vă rog chipul voievodului din această magnifică icoană. Pe faţa lui nu se vede nimic din groaza *"celui mai iubit fiu al poporului"*, nimic din muşchii mecanici ai *"zâmbăreţului"* sau studiata fotogenie a noului nostru preşedinte.

Oare de ce? Uitaţi-vă la Ştefan cel Mare! E în genunchi. De ce? Pentrucă în mâinile lui e neamul românesc pe care il înalţă lui Dumnezeu. Da, evanghelia ce o înalţă lui Dumnezeu este neamul nostru, repet sintagma eminesciană - *"limba"* care nu a fost altceva pentru neamul românesc decât evanghelia în care ne-am născut, trăim, ne mişcăm şi viem într'un miracol neînţeles de istorici şi nici de cuvinte. Etruscii poate ar fi fost un imperiu. Civilizaţia lor era de o finete artistică extraordinară. Au renunţat la limbă. Au renunţat la identitate. Romanii i-au pus *"să stea jos"* (prae+sedere) în primele locuri ale senatului. Şi nimeni de atunci în istorie nu a mai auzit de Etrusci. Este pentru prima dată când renunţarea la vatra cuvântului strămoşesc, ne dă o dureroasă lecţie la care nu putem fi indiferenţi. Un neam dispare prin renunţarea cuvântului, dar un neam cum este cel românesc dăinuieşte de milenii prin cultură şi civilizaţie. Neam contemporan cu civilizaţiile sumeriene, egiptene, greceşti, romane, neamul nostru a supravieţuit prin alegoricul gest al lui Ştefan cel Mare - cel ce ridică lui Dumnezeu Cartea Neamului cuvintelor lui Dumnezeu dela şipotele cărora ne-am adăpat existenţa noastră.

Şi acum să rezumăm vânătoarea mea pentru cuvintele rare, nopţile mele de a găsi încă o scoică să ne mai rostească o rugăciune pentru neamul românesc, pentrucă numai adâncurile oceanului mai pot să ne silabisească originea pe ţărmul nădejdilor noastre în serafica despletire de valuri: *"Cu noi este Dumnezeu..."*

Când am adăpat titlul *"Dela voievod la preşedinte"*, din lacrimile mele, am vrut să propun o meditaţie pentru fiecare din noi, care ar trebui să fie esenţială. Este vorba de trecerea dela sacru la profan. Ce înseamnă sacru? Ceva dedicat lui Dumnezeu. Numai Satan s'a revoltat împotriva acestei noţiuni, dar omul are de ales. Prin definiţie el este *"chipul şi asemănarea"* lui Dumnezeu, dar repet omul poate să aleagă şi profanul. Etimologic cuvântul *"profan"* înseamnă *"a părăsi templul"* şi a sta în afara templului, (pro+fanum). Atenţie la dificila limbă latină şi în cazul de faţă prepoziţia *"pro"*. *"A sta în faţă"* (pro+fanum) nu este un salt calitativ spre sacru, ci dimpotrivă o sfidare a lui. Stai în faţa templului în semn de protest, de *"pro+fanare"* a-tot ce se întâmplă în templu, în sinagogă, în biserică.

De ce am făcut această lungă incursiune în jurul cuvintelor? Ca să ajung la punctul de plecare. Dela voievod la preşedinte are loc o catastrofă şi anume secularizarea, când civilizaţia europeană a prins gustul de profan, procesul de profanizare s'a extins ca o luptă între templu, ca ekklesia, adică sacrul şi puterea lui *"laikos"*, poporul în sens de stat, puterea care ieşea din sfera sacrului, în afara templului. A laiciza învăţământul insemna a reorganiza o organizaţie religioasă prin excluderea a tot ce e religios în ea. Dicţionarele româneşti merg până la un anumit nivel etimologic în explicarea verbului *"a seculariza"*: a trece cu forme legale averile bisericeşti şi mănăstireşti în proprietatea statului, iar al doilea sens, a reda vieţii laice ceea ce aparţinuse Bisericii. Termenul se *"înfiripează"* după Revoluţia Franceză şi pătrunde la noi când Alexandru Ioan Cuza trece averile bisericeşti în proprietatea statului. Celebrul lexicograf John Ayto în *"Dictionary of Word Origins"* (p. 465) ne arată că *"saeculum"* nu are o origine sigură, dar însemna *"generaţie, epocă"* şi în primele texte creştine e folosit pentru *"lumea temporală"*, lumea *"veacului"* am zice noi, ca opoziţie cu *"lumea spirituală"*. Acela a fost sensul prin care adjectivalul *"saecularis"* a trecut prin limba franceză veche verbul *"seculer"* în englezescul *"secularise"* şi evident din latină trecând în limbile de origine latină, precum în românește, prin *"a seculariza"*. Sensul de *"nereligios"* pentru *"secular"* apare în scrierile engleze, precizează John Ayto, abia prin secolul XVI.

Secularizarea însemna astfel nu numai trecerea moşiilor sau a averilor mănăstireşti în domeniul statului ci şi moştenirea spirituală trecută şi controlată de stat. Ori aceasta nu este posibil. Legile sferei spirituale nu pot fi modelate după legile cubului material iar neputând realiza aceasta a început lupta între *"cetatea lui Dumnezeu"* şi *"cetatea omului"* răzvrătit împotriva templului. De ce? Pentrucă *"omul templului"* se dăruia unei realităţi care neputând fi negată trebuia să fie anulată, deci secularizată. Statul avea nevoie prin aceasta să pună cetăţeanului impozit pe spirit. Toate atributele lui Dumnezeu, prin secularizare, au fost confiscate şi atribuite materiei pentru ca noul idol adică materia să fie divinizată ca infinită, eternă şi necreată.

Revenim la Ştefan cel Mare. A fost numit Sfânt nu printr'o decizie bisericească (canonizarea lui s'a întâmplat abia acum câţiva ani) în cei 500 de ani, ci de respectul neamului care l-a venerat ca părinte al Moldovei. A fost uns ca monarh de mitropolitul Teoctist pe câmpia Direptăţii. Şi-a considerat ţara ca pe un altar al lui Dumnezeu. Unii istorici il consideră ctitor a peste 40 de biserici. Pentru a canoniza un sfânt printre altele i se cere să fi săvârşit anumite minuni. Ce minuni a săvârşit Ştefan cel Mare? Aşa cum il vedem în reproducerea după *"Tetraevanghelul"* dela Humor păstrată la *"Câmpul Românesc"* toată viaţa lui a fost o jertfă de a înălţa lui Dumnezeu cea mai sfântă carte - Evanghelia. Minunile lui au fost făcute de Dumnezeu ca răspuns al credinţei lui. Înainte de fiecare bătălie Ştefan cel Mare şi oastea lui ţineau post trei zile şi apoi după ce se împărtăşeau porneau la război. Iată una din minunile lui. Mehmed al II-lea trimite împotriva lui Ştefan cel Mare o imensă armată de 120.000 de ostaşi. Bine pregătită, bine echipată având în frunte pe însuşi Soliman Paşa. Armata lui Ştefan cel Mare număra numai 40.000. Minunea a fost şi iată cum mâna lui Dumnezeu a lucrat. Pe 10 Ianuarie 1475 la Vaslui, locul ales de confruntare cu Turcii, s'a lăsat o negură grea de nu se vedea om cu om. Moldovenii cunoşteau locurile, Turcii nu. A fost cea mai mare umilire a Împeriului Otoman înfrânt în luptă, Soliman Paşa scăpând cu viaţă ca prin urechile acului.

După această izbândă Ştefan cel Mare trimite o scrisoare tuturor regilor Europei şi Papei din care aş dori să citez ca argument pentru titlul ales al conferinţei: *"Prea luminaţilor, prea puternicilor şi aleşilor domni a toată creştinătatea... Noi, Ştefan voievod, din mila lui Dumnezeu, domn al Ţării Moldovei, mă închin cu prietenie vouă tuturora cărora vă scriu şi vă doresc tot binele şi vă spun domniilor voastre că necredinciosul împărat al Turcilor a fost de multă vreme şi este încă pierzătorul întregii creştinătăţi..."* După ce descrie lupta, ca strateg avertizează Europa: *"Auzind şi văzând noi acestea, am luat sabia în mână şi cu ajutorul Domnului Dumnezeului nostru atotputernic, am mers împotriva duşmanilor creştinătăţii, i-am biruit şi i-am călcat în picioare şi pe toţi i-am trecut sub ascuţişul sabiei noastre, pentru care lucru lăudat să fie Domnul Dumnezeul nostru. Auzind despre acestea, păgânul împărat al Turcilor îşi puse în gând să se răzbune şi să vie, în luna Mai, cu capul său şi cu toată puterea sa, împotriva noastră şi să supună ţara noastră, care e poarta creştinătăţii... Dar dacă această poartă va fi pierdută - Dumnezeu să ne ferească de aşa ceva - atunci toată creştinătatea va fi în mare primejdie. De aceea, ne rugăm de domniile voastre să ne trimiteţi în ajutor pe căpitanii voştri într'ajutor împotriva creştinătăţii, până mai este vreme..."*

Nimeni nu s'a deranjat să-l asculte, sau cum ar comenta Constantin C. Giurescu în *"Istoria Românilor"*: *"Ca răspuns din partea monarhilor creştini, Ştefan a primit laude; papa l-a felicitat în mod călduros; bani sau ostaşi nu i-au sosit de nicăieri; în ceasul primejdiei, viteazul domn al Moldovei a fost singur."* (p. 306). Pentru canonizarea lui ca sfânt facem analogie cu Sfântul Gheorghe, preferat şi pictat pe steagurile de luptă ale lui Ştefan cel Mare, cel care ca şi Sfântul Gheorghe a luptat şi a învins balaurul.

Candela dela mormântul lui nu s'a stins niciodată. Nici la Putna, nici în conştiinţa românească. Demult Rusii s'ar fi extins şi peste Prut în mod geografic. Demult filosofia materialistă adoptată de un neam setos şi obsedat de pustiul stepelor geografice a încercat să treacă peste Nistru, peste Prut, peste toată Europa apărată de Ştefan cel Mare. Imperiul barbarilor, imperiul turcesc, imperiul comunismului - toate au decedat în faţa acestei minuscule candele dela Putna. Rotundul ei reproduce în miniatură geograficul adevăratei Românii şi al suflării româneşti ca suflet. Incredibila şi haghiografica povestire a neamului de candelă este modul românesc de a supravieţui în istorie: lumină din lumină spre Lumină.

Pr.Dr. Dumitru ICHIM

ROBERT SAU PERMANENŢA ARTEI POETICE

Fiind ceva mai tânăr decât cei pentru care am avut respect şi am fost ataşat în anii noştri inutili de prin lagăre şi închisori, sunt supus dureroasei situaţii de a scrie despre ei, cei trecuţi dincolo de râul Styx, eroi şi martiri fără voie, din ce în ce mai puţini şi din ce în ce mai uitaţi datorită politicii neocomunismului, aceea a uitării perene. De data aceasta ne-a părăsit un mare maestru al artei poetice, un suflet de o seninătate şi o gingăşie greu de egalat, acel care în dosarele sale de Securitate s'a numit Robert Eisenbraun, a semnat la început Robert Cahuleanu, ca un bun basarabean ce a fost, şi a sfârşit numindu-se Andrei Ciurunga. Cred că şi-a schimbat numele nu atât din modestia lui fără seamăn, cât poate şi din dorinţa de a uita perioada legată de un anumit nume.

26 OCTOMBRIE 1990 - 2 AUGUST 2004

Când regretatul Zahu Pană, acel ctitor al literaturii adevărate şi libere din Exil, a editat în 1982 volumul *Poezii din închisori*, pentru a-l proteja de represaliile comuniste l-a numit Acturus, după numele acelei stele strălucitoare dintr'o constelaţie cerească. Numele a fost de bun augur, deoarece Robert s'a dovedit a fi un poet de o rară strălucire artistică. Când l-am întâlnit la Jilava, în vara lui 1959, avea 39 de ani şi era deja un veteran cunoscut şi stimat al închisorilor, trecuse pe la Canalul Sângelui şi era recitat în folclorul unic al temniţelor comuniste. El este acela care a numit odiosul canal ca fiind *"Canalul Sângelui"*

..."istoria noastră cea din lacrimi stoarsă/ Va ţine minte şi'ntre foi va strânge/ Acel cumplit Danubiu, care varsă/ Pe trei guri apă, iar pe a patra sânge."

Era mic, slab, miop, cu ochelari de vedere groşi ca nişte lupe, iar pe deasupra avea şi plămânii bolnavi. Vechii deţinuţi care îl ştiau, căci era de acum o legendă, îl menajau pe cât se poate, ca pe unul care nu mai are mult...

De altfel şi el era conştient de starea lui fizică şi de scurtimea vieţii pe care o mai avea în faţă. Dar spiritul său greu de egalat şi înfrânt a învins toate pronosticurile. Când a împlinit 75 de ani şi a fost sărbătorit de cei care îl stimau şi iubeau, toţi am dorit, chiar din depărtări, să-i sărbătorim centenarul naşterii sale.

Aşa bolnav şi distrofic cum era, după ani lungi de celule şi lagăre, deşi declarat oficial tuberculos, totuşi *"umanismul socialist"* îl ţinea încă în evidenţă şi era din nou destinat să meargă în alte lagăre de muncă forţată şi exterminare.

De viaţă îl lega doar firul de aur al poeziei, pe care călăii nu i-o puteau lua. Avea tehnica unică a celor închişi de a scrie în cap şi a memoriza cele create pe variante şi cicluri. La Jilava, aşa bolnav cum era, se ascundea pe sub un pat, întins pe cărămizile umede şi reci, închidea ochii şi îşi murmura, singur, versurile lui elegant cizelate şi, după câteva zile, apărea cu câte o nouă bijuterie.

În condiţiile acelea antiumane, versurile lui aveau o luminozitate care ne făcea şi pe noi, ceilalţi, să avem speranţa într'o altfel de viaţă, cum sunt cele de mai jos pe care nu le ştiu publicate: *"La logodna visului cu luna/ Când sub pleoape candele s'aprind/ Stelele coboară câte una/ Din mănunchiuri palide fosnind./ Zălogiţi nimicului, tăcerea,/ Plopii ca din caere şi-o torc/ Vântul doare lin ca mângâierea/ Mâinilor ce nu se mai întorc./ Sieşi neputând să-şi mai încapă/ Din adâncă zare-a nimănui/ Sufletul se varsă ca o apă/ Dincolo de limitele lui."*

Mai târziu, în Baltă, între două roabe şi lovituri de ciomege s'a discutat despre meritele versului ce conţinea *"nimicului, tăcerea, plopii"* care poate că reprezintă un caz unic în poezia română, unde apar trei substantive unul după altul, fără a fi însă o enumerare.

La naşterea unora din versurile lui Robert am fost martor discret şi tăcut, încercând să memorizez cât mai multe, cu scopul de a le scoate, cândva, afară în libertate, unde îşi aveau locul meritat. Alţii au făcut-o mai bine decât mine. La un moment dat ne vorbea că avea plănuit un volum ce urma să fie intitulat *Iubita oarbă cânta*, aluzie la orbirea lui posibilă, din care îmi amintesc un vers de o tristeţe unică... *"iubitule, iubitule, aseară ţi-am pipăit tristeţea pe obraz.."* A pipăi tristeţea cuiva pe faţă este o altă bijuterie lingvistică...

În lagărele din Baltă, acel Ostrov al sângelui, în mizeria aceea în care toţi ne zbăteam, împingând sub bâte şi înjurături scârnave, prin noroaie cleioase, roaba plină cu pământ inutil ce urma să-i acopere pe mulţi, pe vecie, în acea mizerie indescriptibilă, Robert găsea puteri, nu am înţeles din ce izvoare, să scrie, în mintea lui chinuită în ani de torturi fizice, versuri de o gingăşie olimpiană, de parcă ar fi compus într'un turn de fildeş: *..."ningea de parcă merii s'ar fi urcat în slavă/ Şi miluiau pământul jertfindu-se de flori...Te-ai ridicat deodată şi cu un râs zglobiu/ Ai fluturat spre cer o mână atât de albă,/ Că'n jurul tău toţi fulgii băteau în cenuşiu..."*

Catedralele suferinţei, cum zicea Omescu, zidite din sângele şi carnea noastră au costat viaţa poate a mai mult de jumătate din ctitori. Însă Robert, din fericire pentru adevărata cultură română, atât cât a mai rămas din ea, a supravieţuit până anul acesta în August.

Îmi amintesc, pe vremea când eram în Austria, acum vreo trei decenii, că un parizian plecat pe banii partidului, l-a înjurat, pentrucă parizianul în discuţie n'a suferit de foame, n'a văzut Canalul Sângelui, n'a visat niciodată să trăiască din raiul unui blid de terci..

Sper că cineva, din ţară, cu acces la bibliografia lui Robert, va scrie o carte meritorie despre acest poet unic al suferinţei şi al seninătăţii. Eu nu îi ştiu detaliat biografia, am împărţit groaza doar trei ani, împreună. Nu ştiu câte volume de poezii a publicat după ieşirea din Infern, dar ştiu că arta lui poetică va dăinui. Dar scriind acum despre el, mă pipăi pe obraz şi, ca de fiecare dată când scriu despre un alt mare dispărut, îmi mai pipăi un alt rid de tristeţe. Într'o ţară ca a lui Cain, în care câteva generaţii de intelectuali, poate cele mai importante în istoria şi cultura României, au fost distruse, nu m'aş mira ca la moartea sa să nu se publice nici un necrolog oficial. Guvernanţii şi generaţia de azi sunt grăbiţi să arunce peste toată acea valoroasă şi inegalabilă suferinţă un val ruşinos de uitare.

Robert este unul dintre aceia care pot zice şi căruia i se potrivesc versurile lui Gyr, în faţa scaunului ultimei judecăţi: *..."pentru toate rănile mele nedrepte/ Eu Doamne, te iert."* El este unul dintre cei despre care nu putem spune *"Dumnezeu să-l ierte"* căci n'a greşit cu nimic. Suferinţa este virtute. Dar Dumnezeu să-l odihnească.

Radu DUNĂREANU

Răsfoind presa de-acu' 50 de ani...

Valeriu ARBORE

• Redeschiderea şcolilor, la început de Septembrie 1954, a oferit propagandei oficiale *"minunat"* prilej de a debita o serie de atacuri şi absurdităţi pe seama învăţământului românesc înterbelic. Activiştii de partid, *"demnitari"* ai statului comunist, intelectuali oportunişti, gazetari pemeriţi, cu creieri maltrataţi vârtos în retorta marxism-leninismului-stalinist, se căsneau să demonstreze, cum scriau un Silviu Brucan ori C. Daicoviciu, că *"şcoala veche era deservită unor clici exploatatoare"*, *"având caracter de clasă, mistic şi antiştiinţific, antipopular şi antidemocrat"*. Valsând pe lângă realităţi, se ignora cu rea-credinţă că acel învăţământ a format o elită intelectuală românească de excepţie. Din care, la ora aceea, o mare parte se afla dincolo de graţii ori în exil. Şcoala nouă trebuia să fie o anexă a partidului, a puterii, o unealtă docilă pentru realizarea politicii sale. Trăsăturile generale ale învăţământului de stat (caracterul general, gratuitatea, laicitatea, predarea în limbile naţionalităţilor conlocuitoare), subliniate în acel context, nu erau decât vorbe în vânt, fără acoperire. Pentru comunişti, în noul an şcolar, învăţământul trebuia *"să devină un instrument puternic de formare a omului nou, un motor al revoluţiei culturale, care trebue să schimbe mentalitatea oamenilor"* etc. În *"Mesajul"* oficial adresat în acest cadru se afirma fără înconjur: *"Un specialist, în orice domeniu, oricât de bun ar fi, nu este îndeajuns dacă nu este dublat de propagandistul de partid din el"* (!).

• Data de 12 Septembrie, ocazie potrivită pentru preamărirea Uniunii Sovietice: zece ani dela semnarea la Moscova a armistiţiului ce-a consfinţit înrobirea României. *"El, notează jurnalele, anula dictatul dela Viena"*, (dar) *"restabilea graniţa sovieto-română din 1940"* şi *"obliga ţara noastră, în afara participării la războiul împotriva Germaniei hitleriste şi Ungariei horthiste, la plata reparaţiilor - 300 milioane de dolari americani"* (la valoarea lor de-atunci). *"Stat generos"*, se amintea, dela 1 Iulie 1948 Uniunea Sovietică a redus cu 50% datoriile de război ale R.P.R.-ului, *"ţinând cont de relaţiile de prietenie ce s'au stabilit între cele două ţări"*. Un lucru relevant era din nou trecut sub tăcere: *"Convenţia de armistiţiu"* purta numai semnătura mareşalului Malinovski *"în numele U.R.S.S.-ului, al Regatului Unit şi al Statelor Unite ale Americii"*! De ce oare?, ne putem întreba şi astăzi, aproape la fel de oripilaţi ca şi'n vremea aceea...

• Presa mânca ..... cu polonicul şi pe marginea *"Comunicatului sovieto-român"*, din 25 Septembrie, prin care *"U.R.S.S.-ul preda R.P.R.-ului cota de participaţie sovietică în societăţile mixte sovieto-române (Sovromuri)"*, în curs de lichidare. Primele întreprinderi mixte de acest gen, luară fiinţă în luna Mai 1945, şi premergeau restabilirea oficială a relaţiilor României cu Uniunea Sovietică şi *"greva regală"*, urmărind înfeudarea economică a ţării şi mai mult faţă de interesele sovietice. Pe această cale s'au constituit Sovrompetrol, Sovromtransport, Sovrommetal, Societatea de transporturi aeriene T.A.R.S., Sovromlemn, Sovromfilm, Banca sovieto-română, Societatea Anonimă Sovrombanc. Ele au reprezentat principala modalitate prin care Moscova a exploatat economic România aproape un deceniu, surplusul economic al ţării luând drumul Răsăritului (care ne dădea, în schimb *"lumina"*!) Iar chestia cu *"predarea cotei de participaţie"*, simplă diversiune propagandistică.

• Semnarea Tratatului dela Manila privind crearea S.E.A.T.O. (8 Septembrie) era întâmpinată cu *"furie revoluţionară"* (cum altfel?) de scribii regimului dela Bucureşti, la semnalul *"ferm"* dat de Kremlin şi de *"Pravda"* leninistă. *"Grupare politico-militară imperialistă cu caracter agresiv"*, *"întocmită după proiectul american"*, *"având drept scop înăbuşirea mişcării de eliberare naţională a popoarelor Asiei de Sud-Est"*, *"prin care puterile imperialiste încearcă să-şi fundamenteze dreptul de a se amesteca în treburile interne ale ţărilor asiatice"* etc., astfel era condamnată această Alianţă defensivă îndreptată împotriva expansiunii ruseşti.

• Să încheiem *"rondul"* în obişnuita notă tragi-comică: *"După adoptarea Constituţiei Republicii Populare Chineze, în 28 Septembrie, Mao Tze-dun a fost ales preşedinte al R.P.C. Chezăşie a întăririi continue a prieteniei de neclintit dintre China şi Uniunea Sovietică!"* Chiar aşa!...

EXERCIŢIU DE NEUITARE

Valeriu NEŞTIAN

Într'una din zilele verii trecute, am mers c'o maşină pe şoseaua 22B, care leagă Constanţa de Năvodari. De cum am cotit dincolo de Ovidiu (fost Canara), luând-o la dreapta spre satul Lumina (fost Valea Neagră, fostă Cogealia), aprox. 13 km, am reintrat viu emoţionat în perimetrul asprimilor şi sub ocările unor realităţi tragice dominate de sumbre amintiri. Încă un ocol la dreapta, apoi altul la stânga, pe-un drum de ţară de 2 km prost întreţinut. Şi ajungem (eu şi familia) pe-o ridicătură de stepă apropiată lacului Siutghiol. Aici, patru laturi jalonate de arbori plângăcioşi închid o pată umbroasă să ce-ascunde cumplite suferinţe şi-amarnice năprasne. Câţi dintre vizitatorii litoralului românesc şi trăitorii de azi ai acestui spaţiu geografic cu conotaţii istorice, ştiu că întunecatul patrulater de cca 20 ha a consumat în anii '50 vieţile a zeci de mii de deţinuţi politici anticomunişti? Şi câţi, dacă ştiu, îi încearcă un sincer sentiment de compasiune veghetoare?...

Neinclus în circuitul istoric turistic, înfiorătorul lagăr (*"Colonia de muncă Peninsula-Valea Neagră"*) fusese înfiinţat la începutul anului 1950 pe fosta moşie a lui Vintilă Brătianu, ex-ministru liberal. Număra peste 70 de barăci în formă de H, cele mai multe din lemn, ce purtau nomenclatura alfabetului (cf. *"Canalul morţii"*, de Ion Cârjă, Cartea Românească, Buc., 1993). Aici, poate în mai mare măsură decât în celelalte 11 locuri de exterminare prin muncă forţată dela Canalul Dunăre-Marea Neagră, s'au îndurat neînchipuite umilinţe, mii de oameni au închis ochii pentru vecie, alţii şi-au tulburat minţile ori au fost mutilaţi de accidente.

Cine erau victimele? În majoritate covârşitoare, *"elemente contrarevoluţionare"*, *"duşmani ai poporului"*, *"reacţionari şi fascişti"*, unii pedepsiţi *"administrativ"*. Foarte mulţi tineri şi intelectuali. Dar şi *"persoane nevinovate"* sub aspect politic. Culoarea lor politică (ce acolo nu conta): dela verde până la incolorul acelora care nu aparţineau nici unei formaţiuni politice. Ca naţionalităţi dominau, firește, Românii, însă erau şi Germani, Sârbi, Unguri, Maghiari, Turci, Tătari, Evrei (sionişti). Culpele acopereau întregul Cod penal din 1948, dela *"uneltire contra ordinei sociale"* până la *"nedenunţare"* şi *"sabotare a colectivizării"*. Condamnările minime - 5 ani. Cele maxime - 20 de ani. Cele mai apropiate puncte de lucru: *"Mustaţa"*, Mamaia. Cele mai îndepărtate: Taşaul, Năvodari.

Lagărul s'a dus! Din 1954 au fost retraşi deţinuţii politici, iar în 1976 a fost desfiinţat, după ce peste două decenii fusese populat de deţinuţi de drept comun. Astăzi, jumătate e ocupat de o unitate militară şi jumătate de întreprinderea textilă particulară *"Calypso"*! Unde-s turnurile de pază, gardul triplu de sârmă ghimpată, ciupercile supraveghetoare (din 25 în 25 de m)? Unde-s vociferările, şoaptele spaimei, tropotele caralilor? Şi unde-s faimoşii torţionari Chirion, Madan, Lazăr, Grama, Cori Gherman, Matei Vasile, Zubrinski, Zlăvog?...

Am revăzut la Peninsula barăcile aproape intacte, porţiuni întregi din gardul betonat împrejmuitor, platoul unde dis-de-dimineaţă erau adunate detaşamentele de robi (*"brigăzi"*) pentru plecarea pe şantiere. Ţipenie de om! Scaieţi ciulini răzleţi, lăptuci, păsări cenuşii emiţând chiote săgetătoare'n văzduh, popândăi şi câini vagabonzi.

Dar, se poate întreba cititorul, oameni, oameni nu mai sunt pe-acolo? Ei, da! Un tip misterios (născut în 1960) apăru ca din pământ, întrebându-ne cu ce rosturi ne aflăm pe la *"fosta puşcărie"*... Până la urmă s'a dat pe brazdă. Iar vizavi de poarta centrală a fostei *"colonii de muncă"*, în clădirile destinate pe timpul acela comandamentului batalionului de Securitate, locuinţelor ofiţerilor şi cimotiilor lor, azi părăsite şi dărăpănate (*"Sic transit gloria mundi"*), s'au aciuat familii de ţigani. Ceea ce conferă priveliştii o imagine de coşmar.

Bunilor confraţi! De mergeţi la Marea Neagră, treceţi şi pe la fosta Valea Neagră! Că să luaţi lumină. Căci litoralul românesc poartă şi astfel de însemne...

SAVANTUL MARTIR EUGEN IONICĂ

Mihai Stere DERDENA

Printre numeroşii oameni de cultură, de cea mai înaltă valoare morală şi spirituală, ucişi de *"regele culturii"*, s'a aflat şi tânărul savant Eugen Ionică. Avea doar 34 de ani, în noaptea de 21/22 Septembrie 1939, când a avut loc masacrarea a 253 de legionari tineri şi inocenţi, caractere integre şi pilduitoare, dintre care cel puţin 95% erau intelectuali, indeosebi studenţi.

Cititorii neinformaţi precum şi cei dezinformaţi, luând cunoştinţă de citatul pe care-l vom extrage, îşi vor da seama cu uşurinţă cât de mare om de ştiinţă ar fi devenit Eugen Ionică, poate chiar laureat al premiului Nobel pentru chimie, de n'ar fi fost omorît la o vârstă atât de tânără, când se afla în plină activitate creatoare, afirmându-se deja ca un savant demn de a fi pomenit într'o enciclopedie, după cum urmează:

"Ionică Eugen, asistent la cursul de chimie tehnologică şi de electrochimie dela Şcoala Politehnică din Bucureşti (1930). S'a născut în 4 Iulie 1905, la Zărneşti. Inginer chimist, licenţiat al Şcolii Politehnice din Zürich, în 1927. Doctor în ştiinţe al Universităţii din Paris (Sorbona), în 1930. Opera: Contribuţie la prepararea electrolitică a sărurilor piroxidate, cu Popovici, Bucureşti, 1934" (Enciclopedia României, Editura Cugetarea, Bucureşti, 1940, pagina 435; autorul acestei Enciclopedii este Lucian Predescu). Menţionăm că la arestare, era deja conferenţiar universitar la Şcoala Politehnică din Bucureşti.

În cartea *"După 60 de ani, mistificarea adevărului continuă. Cui foloseşte?"*, marele caracter Dumitru Tache Funda, încarcerat şi el în lagărul dela Vaslui, apoi, transferat la Spitalul Militar din Braşov, ca bolnav de pneumonie, (scapă în chip miraculos din acel măcel ordonat de Irodiada Lupescu şi de Carol-Irod), istoriseşte că Eugen Ionică era vizitat de soţia sa, care venea însoţită de copilaşi. Această fetiţă, în vârstă de doar un an, la asasinarea tatălui său, Eugen Ionică, se numeşte Anca. Va fi nevoită această orfană din pruncie să-şi însuşească patronimul Neculce, purtat de măicuţa sa înainte de căsătorie, ca, astfel, să nu fie privată de dreptul elementar la învăţătură, ştiindu-se că, printre numeroasele crime comuniste, figurează şi prigonirea odraslelor de *"bandiţi politici"*, în virtutea sataniceilupte de clasă, concretizată în interzicerea dreptului de a studia în ciclul liceal şi, mai ales, în cel universitar. Numai renunţând la patronimul *"banditesc"* Ionică va putea Anca Neculce să treacă peste nenumăratele obstacole cvasi insurmontabile, puse de regimul comunist, în cadrul draceştii sale lupte de clasă, şi va absolvi chiar cu brio, toate ciclurile de învăţământ, devenind actriţă talentată şi îndrăgită a Teatrului Odeon din Bucureşti.

Însă şi mai mult ne cucereşte, stârnindu-ne cea mai notabilă admiraţie, această Doamnă a scenei prin faptul rarisim că a rămas devotată, în chip exemplar, martirului său părinte, pe care îl evocă în splendida scriere *"Tatălui meu, scrisoare târzie"*. Şi de oţel de v'ar fi nervii, preastimaţi cititori, tot n'aţi putea să vă opriţi torentul de lacrimi, de-aţi citi această extrem de emoţionantă evocare, inclusă în a doua carte a marelui savant legionar Duiliu Sfinţescu, volum antologic, intitulat, *"Răspuns la întrebări ale tinerilor care doresc să afle tot adevărul despre Mişcarea Legionară"* (Editura Crater, 1996). Evocarea *"Tatălui meu, scrisoare târzie"* apare la paginile 225-245.

Din această *"Scrisoare..."* luăm cunoştinţă că Viorica Ionică, soţia marelui mucenic pe care-l evocăm, a făcut demersuri la gâzii României din anii 1938 şi 1939 (dirijaţi de regele satanic), spre a obţine graţierea soţului său, care era condamnat la şapte ani de închisoare (pentru *"vina"* da a fi fost legionar) şi se afla internat în Spitalul Militar din Braşov. Regele mefistofelic este de acord cu graţierea solicitată, dar numai cu condiţia ca Eugen Ionică să renunţe, în scris, la ideile legionare. Eroica nevastă, pildă maritală nemuritoare, aleargă la Braşov ca să-i dea soţului această veste, pe care ea o considera profund îmbucurătoare. Dar, spre mâhnirea ei perpetuă (în anii comunismului va fi umilită într'atât, încât, neţinându-se cont că era licenţiată, va fi angajată pe post de *"femeie de serviciu"*, ca astfel să se cancerizeze şi să decedeze, în scurt timp, la vârsta de doar 54 de ani), Eugen nu acceptă acest târg diabolic al lui Irod al României, ci va urca demn şi eroic, până la capăt, drumul Golgotei, care, pentru el şi pentru camarazii săi, va fi cel dintre Braşov şi pădurea de lângă Râşnov, unde avea să fie ucis cu sălbăticie de conaţionalii săi mioritici.

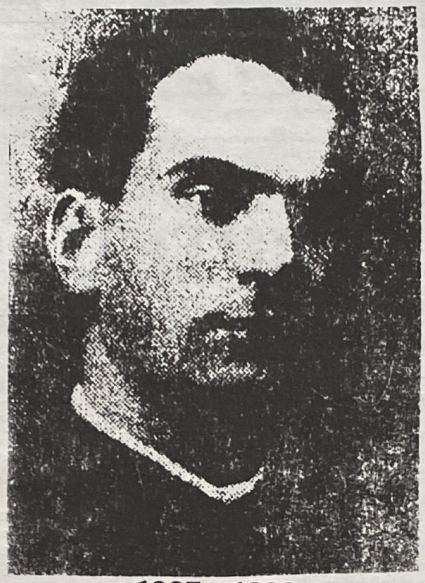

1905 - 1939

Camarazii, omoriţi în acelaşi timp, în acelaşi loc şi în acelaşi chip mişelnic, au fost aceşti bravi oameni de cultură: Traian Cotigă, Ion Herghelegiu, Grigore Pihu, Gheorghe Proca, Iuliu Suşman şi Emil Şiancu.

Unul dintre martiri, anume avocatul Ion Herghelegiu din Piatra-Neamţ a avut şansa de a nu fi fost rănit mortal. Pentrucă trupurile neînsufleţite erau lăsate pe loc, timp de trei zile şi trei nopţi, cu scopul ca să fie sfârtecate de animalele sălbatice ori de câini şi ca trecătorii, văzându-le să se cutremure (procedeul acesta masonic şi drăcesc a fost folosit în aceeaşi noapte în toată ţara, având în vedere că, în fiecare dintre cele 71 de judeţe ale României Mari, au fost ucişi câte 3-4 legionari, plus şi cei din închisoarea Râmnicul Sărat şi din lagărele Miercurea-Ciuc şi Vaslui), la căderea întunericului, Ion Herghelegiu reuşi să se depărteze de locul carnajului, să intre în pădure şi să se urce pe un arbore. Însă militarii regelui românocton, ucenici zeloşi ai lui Satan, nu s'au lăsat până ce, căutând prin toate colacurile din împrejurimi, cu număr sporit de jandarmi ucigaşi, îl găsesc pe sârmanul avocat şi-l ciuruiesc, de această dată, cu rafale de arme automate.

Suntem siguri că nicăieri în lumea creştină necomunistă din secolul al XX-lea nu s'a comis un masacru de asemenea amploare. Este, aşadar, o *"performanţă"* absolută a guvernanţilor carlişti, corupţi şi vânduţi, precum şi a ostaşilor în termen, fii ai *"blândului"* popor român.

D-na Anca Ionică (silită, cum am mai arătat, de drăceasca luptă de clasă, lansată de bolşevicii români, să abandoneze patronimul Ionică, optând pentru numele de familie Neculce, al bunicilor materni) este şi autoarea unui foarte documentat studiu genealogic *"O înrudire între două familii româneşti: Moşoiu din Transilvania şi Neculce din Moldova"*, publicat în numărul din Decembrie 2003 al prestigioasei reviste lunare *"Permanenţe"* din Bucureşti. Din această lucrare ştiinţifică, extrem de bogată în informaţii interesante, de certă valoare istorică, aflăm, printre altele, că generalul-erou Traian Moşoiu (cuceritorul Budapestei şi eliberator al Ungariei, în 1919, de hoarda bolşevică a lui Bela Kuhn) se înrudea pe departe, cu Sextil Puşcariu şi cu Emil Cioran. O înrudire foarte apropiată a lui Traian Moşoiu se realizează cu familia Ionică din Zărneşti prin căsătoria Paulinei Moşoiu (sora generalului Traian Moşoiu, cel născut în Tohanu Nou, în 1868, şi decedat în 1932, având din 1994 statuie în Bran, cinstire ce de mult i se cuvenea) cu inginerul Ion Ionică (1874-1952). Paulina (1886-1973) şi Ion Ionică sunt părinţii lui Eugen şi Ion (Nelu) Ionică. Iar legătura dintre vestitele familii Moşoiu şi Neculce se realizează o dată cu căsătoria lui Eugen Ionică, inginer doctor (fiul Paulinei Ionică, sora generalului Traian Moşoiu) cu inginera chimistă Viorica-Ana (1903-1957), fiica generalului Constantin Neculce (1873-1952), primar al oraşului Fălticeni, reşedinţa judeţului Baia.

În continuare, vom cita din studiul D-nei actriţe Anca Ionică-Neculce câteva fragmente dintre cele mai semnificative pentru scrierea noastră, evocatoare a savantului martir Eugen Ionică.

"Eugen Ionică a făcut liceul la <Andrei Şaguna> din Braşov, apoi strălucite studii superioare în fizică şi în chimie la München şi la Zürich, dobândind, mai apoi, doctoratul în ştiinţe la Sorbona. A devenit asistent universitar, în 1930, şi conferenţiar universitar, în 1936, la Politehnica din Bucureşti. Are lucrări ştiinţifice de mare importanţă pentru economia şi apărarea ţării. Înfiinţează Laboratorul de Chimie al Monetăriei Naţionale. Făcând parte din elita intelectuală a Mişcării Legionare a anilor '30, condusă de Corneliu Zelea Codreanu, a fost asasinat în noaptea de 21/22 Septembrie 1939, la 34 de ani, împreună cu alţi peste 250 de tineri... Era căsătorit cu Viorica Neculce şi au o fată, Anca (subsemnata), născută când el era în închisoare, iar la data asasinării lui, ea împlinea un an.

Celălalt fiu al Paulinei şi al lui Ion Ionică a fost Ion I. Ionică (Nelu), născut şi el la Zărneşti, în 1907, jurist şi sociolog. De curând, în 20 Februarie 1997, la Muzeul Satului, a fost lansată, după peste 50 de ani, sub egida Academiei Române, lucrarea lui de doctorat <Dealul Mohului>. Academicieni, profesori, specialişti, etnografi, sociologi au elogiat-o ca pe una dintre cele mai importante şi de referinţă lucrări, fără să înţeleagă necunoaşterea ei în timp de o jumătate de veac. A fost în tot timpul remarcat europenismul autorului, pe lângă profunda cunoaştere a tradiţiei. Din păcate, a fost şi el asasinat, în 1944, în condiţii neelucidate încă, la vârsta de 37 de ani, făcând parte din aceeaşi elită legionară a anilor '30... Cei doi fraţi Eugen şi Ion I. Ionică, au înfiinţat împreună cu alţi intelectuali marcanţi, cercul <Rânduiala> şi, apoi, revista <Rânduiala>,... <arhivă de gând şi faptă românească>, la care au colaborat înalte spirite ale perioadei interbelice, precum Ernest Bernea, Haig Acterian, Mihail Polihroniade, Constantin Noica, Radu Gyr şi alţii. Sediul era în casa inginerului Eugen Ionică. Poate că, odată şi odată, istorici, sociologi, psihologi vor găsi curajul necesar să separe adevărul de minciună în acest dramatic moment de istorie românească."

Avem datoria de a le spune cititorilor neinformaţi, precum şi celor dezinformaţi, că înocentul om de cultură Mihail Polihroniade, menţionat de D-na Anca Neculce în excelentul său studiu genealogic, a fost, de asemenea, omorît în noaptea de 21/22 Septembrie 1939, din ordinul aceluiaş ucigaş *"rege al culturii"*, Carol al II-lea, un ins subdezvoltat mintal, destrăbălat şi fără Dumnezeu, un rege impostor care va vinde în 1940, peste o treime din teritoriul României, din vina căruia nu se va mai realiza nicicând România Mare, deoarece Cadrilaterul va fi cedat Bulgariei cu schimb de populaţii, făcându-i pe Bulgari să ţopăie de jubilaţie.

Să vedem, acum, ce mare om a fost Eugen Ionică şi în politică nu numai în ştiinţă, afirmându-se, în chip admirabil, ca fiu spiritual al poetului naţional inegalabil, Mihai Eminescu (aşa îi definise pe legionari reputatul om de ştiinţă Simion Mehedinţi, membru al Academiei Române). Întru dovedirea acestui adevăr esenţial, vom reproduce un pasaj al studiului său *"Evreii şi Românii"*:

"Aici, în spaţiul dintre Carpaţi şi Dunăre şi la graniţa dintre Est şi Vest, Evreii ne-au declarat război şi vor să ajungă clasa conducătoare şi stăpânii statului român.

A-i calomnia şi a-i lovi este un drum care duce mai degrabă la înfrângere decât la victorie. Pentru a-i învinge pe Evrei, noi, Românii, trebue, întâi, să-i cunoaştem; să-i cunoaştem pentru a le neutraliza armele şi să-i cunoaştem pentru a-i întrece în virtuţi.

Dacă n'ar fi planul imperialist de a ne ocupa Patria şi n'ar exista acest război pe viaţă şi pe moarte, noi, Românii, n'am putea fi decât admiratorii şi prietenii lor: este exact cum, tot de 2000 de ani, şi aici, noi, Românii, ne apărăm existenţa neamului, pământul Dacilor şi al Romanilor şi dreptul la libertate." (Citat din cartea *"Comentar la Monografia oraşului Corabia"* de Alexandru Ştefănescu, Editura Babel, Bacău, 2003. Cartea aceasta are subtitlul *"Studiatur et altera pars"*).

Este vorba, aşadar, în eseul *"Evreii şi Românii"*, nu de aşa-zisul antisemitism, ci de dreptul fundamental al fiecărei etnii majoritare pe spaţiul său predestinat de a fi stăpână asupra acestui teritoriu sacrosanct, întocmai ca Norvegienii în Norvegia, ca Francezii în Franţa, ca Ugandezii în Uganda, ca Israelienii în Israel şi ca orice altă naţionalitate preponderentă într'o anumită ţară. De ce n'ar fi la fel şi pentru Români?

Revenind la obsedanta sintagmă falsă *"rege al culturii"*, cu care îl caracterizează unii istorici pe Carol al II-lea, opinăm că această pidosnicie este perfect asemănătoare cu calificativul *"cel Mare"*, acordat regelui Irod, în pofida faptului cutremurător că acest criminal fără egal a ucis 14.000 de prunci, crezând că, astfel, l-a răpus şi pe Domnul nostru Iisus Hristos. Cum i-ai putut răbda Doamne, pe aceşti ucigaşi monstruoşi şi cum rabzi încontinuu apologiile necontenite ce li se fac?!

AVIZ IMPORTANT

Persoanele care doresc să plătească abonamentul la ziarul "Cuvântul Românesc" în lei , pot depune banii în valută naţională la contul Fundaţiei Culturale "Cuvântul Românesc"

2511.1 - 10297.1 / Rol B.C.R., Fil. Sect. 6, Bucureşti

anunţând în acelaşi timp şi secretariatul fundaţiei la adresa: Oficiul Poştal Nr. 23. C.P. Nr. 9, Sectorul 6, Bucureşti

CRONICI

Literare - Artistice - Culturale

din exil și din țară

Cărțile profesorilor

MIRCEA MUTHU - GRAFII

Când mi-a oferit volumul *Grafii* (Editura Clusium, Cluj-Napoca, 2004), profesorul Mircea Muthu mi-a spus că, în concepția sa, mesajul poeziei trebue să aibă limpezimea lacrimei și profunzimea de genune! Iată, așadar, *"grila estetică"* prin care am citit volumul de poeme, pe care autorul și (ni) l-a oferit la împlinirea vârstei de 60 de ani. (Primul volum de versuri al lui Mircea Muthu, *Esențe*, a apărut în 1994, la împlinirea vârstei de 50 de ani. Să-i urăm, așadar, cât mai multe decade de viață, încununate nu numai cu studii savante, ci și cu noi volume de poeme!)

Așa cum era de așteptat din partea unui critic și estetician, care își petrece mai toată viața printre cărți, poezia lui Mircea Muthu este una de esență cărturărească, livrescă, mizând pe simboluri, pe sugestii ori metafore care nu se lasă ușor decriptate. Geneza poemelor sale se regăsește în spațiul de recluziune al bibliotecii sau, mai rar, în călătorii. De aici referințele livrești precum Megara, Ulise, Penelopa, Bizanț, Psellos, Aragon, Kavafis, Basho, Pireu. Ca la orice poet dintr'o asemenea stirpe, temele dominante ale poeziei sale sunt meditația, interogația, iubirea, îndoiala, celebrarea actului existențial. Senectutea este sugerată de elemente ca *miez de toamnă, apele amurgului, seara, umbre, nimicul, nicăieri, puntea, asfințitul, sfârșitul, deșertul, pustiul,* etc. Dar sentimentul acesta al trecerii ireparabile a timpului nu este asociat cu unul al deșertăciunii (chiar dacă autorul spune, într'un poem, că viața este o *"înaintare cu spatele"*!), ci mai degrabă cu cel al plenitudinii, al împlinirii, ca în arghezianul *Niciodată toamna nu fu mai frumoasă*... Într'adevăr, câteva titluri din volum trădează concepția de viață a unui om împăcat cu sine și cu lumea, ca în acest splendid poem, *Să te retragi*: *"Să te retragi, ușor, precum apa / limpede după vărateca ploaie, / lăsând în urmă grâul verde / și macii înfloriți; / Să te retragi, încet, precum aurul / spre miezul pământului / distilând esențele târzii; / În propria umbră să te retragi, / precum în vechiul descântec / zâmbetul, cuvântul, lacrima"*.

După opinia lui Petru Poantă, care i-a recenzat elogios primul volum de poeme, modelul liric agreat de Mircea Muthu ar fi Ion Barbu, *"însă nu atât la nivelul prozodiei și al sintaxei, cât la cel al constituirii imaginilor"*, tipică în acest sens fiind în noul volum, poezia *Orașul scufundat*, care ne amintește imediat de *Joc secund*.

Ce m'a șocat la lectura volumului a fost abundența elementelor marine (*ocean, golf, țărm, valuri, pescăruș, coastă, corabie, spuma și sarea, refluxul marin, abisuri marine, alge, fund de mare* etc.), deși autorul, cum știm din biografie, este un fiu al... uscatului. Dar spațiul marin corespunde aici atracției eului liric spre nemărginire, spre infinit, sensibilitatea poetului pentru mediul acvatic, neptunismul poeziei sale putând fi interpretat și ca un reflux al barocului manierist.

Reprimat, efluviul biografic sau sentimental apare cu mare discreție, ca în acest poem intitulat *Sine ira*, un discret omagiu adus memoriei tatălui său, avocat de profesie, căruia regimul comunist i-a schimbat destinul social, obligându-l să trăiască *"istoria neagră"* a unui secol urgisit de drame și războaie: *"Pășește rar pe dealuri transilvane / tot măsurând hotarele cu soia și trifoi / și nu-i văd chipul: coroana de albine / îi învelește ființa într'un stâlp de aur / mutându-l din istoria neagră în lumea de apoi; // doar glasul parcă se aude, / pe drum prăfos alunecând, / cum iarăși ne întreabă - nedumerit și tragic, / <unde de mai e oceanul de speranță / sau măcar lacul fulgerat de pești albaștri?> // În inimi cresc cocoașele de sare, / afazică stă vremea și dincolo de noi / cuvântul sună ca o tablă / mai ruginită decât amintirea / visului ciudat și cotropit de soare"*. Tipic pentru modul de sublimare, de *"gâtuire"* a sentimentelor este și poemul *Paralele inegale*: *"Ai fost iluzia mea, / dintre toate cea mai frumoasă / ai fost; un an a trecut / și parcă n'ar fi fost - / doar peștele acela se mai zbate / pe cheiul umed, în Pireu; / Am fost eșecul tău / cel mai frumos, probabil / că am fost; un altul trece iar / și parcă nici n'ar fi - doar perla vie, dintr'o vară, / dispare'n ochiul limpede / și rece, între munți"*. Un *Descântec* are rezonanțe folclorice: *"Câmp cu grâu curat / zâmbind tremurat, / lasă-mă să cad / nouă piatră'n vad, / lasă-mă să ies / nou răsad ales, / vântul să mă unduie, / cerul să mă tânguie, / cum din aripa descântecului / pică lacrima stăpânului / ars de lacătul pământului"*, iar alt poem reține sonurile biblice ale genezei: *"A pornit Ceasornicul / și a spus, așa cum Vă zic: / <Trupul să-i fie din pământ / iar Sângele din rouă și soare; / Ochii să adune abisuri marine / și Oasele, toate, din piatra cea albă; / Zborul îngerilor să-i fie Părul; / Și Venele din ierburi mai aspre / iar Sufletul - amestec de vânt / cu Duhul Sfânt>. / A tăcut apoi și, zâmbind, / l-a învelit într'o lacrimă"* - *Șapte elemente (prelucrare)*.

Pentru împătimiții cărților de poezie (atâți cât vor mai fi existând!), noul volum de poeme al profesorului Mircea Muthu reprezintă un regal poetic. Prin calitatea lirismului și prin grafica de excepție (aparținând lui Călin Stegerean), volumul merită cu prisosință elogiul din versul arghezian: *"Carte frumoasă, cinste cui te-a scris!"*.

Ilie RAD

CONSTANȚA - EVENIMENT EDITORIAL

ANASTASE N. HÂCIU "Aromânii"

Harnica editură *"Cartea Română"* dela Constanța a reeditat, de curând, sub îngrijirea D-lui dr. Dumitru Stere Garofil, monumentala lucrare a profesorului Anastase N. Hâciu, personalitate a culturii române, distinsă în 1937 (la doi ani după apariția primei ediții) cu Marele Premiu Năsturel al Academiei Române. În 1935, marele om de cultură Simion Mehedinți scria, în prefața reprodusă în ediția a II-a: *"Am cetit cartea aceasta cu o adevărată strângere de inimă. Este o carte de socoteli triste, dar drepte (...). Alături de Turci, Bulgari, Sârbi și Albanezi - mai toți un fel de țărani - Aromânii, pe lângă păstorie se înălțaseră și pe treapta de civilizație pe care de obicei o numim burghezie. Cvijic, un învățat sârb care nu iubește de loc neamul nostru, mărturisește că Aromânii au reprezentat până în timpurile din urmă elementul cel mai progresist al peninsulei balcanice (...). Cum au dat streinilor, așa au dat și fraților lor din stânga Dunării. E destul să amintim pe Șaguna, Mocioni și alți fruntași ai Românismului. Ce-ar fi fost Românii din Ardeal fără marele mitropolit și om de stat Andrei Șaguna? Și ne-ar fi dat și mai mult, tuturor Românilor legați de Carpați și Dunăre, dacă am fi fost mai chibzuiți. În secolul 19, în loc să ajute pe Sârbi, Bulgari și Greci cu munca și averile lor (câte danii mari numai în Grecia!), Aromânii, ca burghezi, ar fi putut împiedica la timp năvala negustorilor și meseriașilor străini în orașele României. Iar în secolul al 20-lea, după întregirea hotarelor statului român, ei ar fi fost elementul cel mai potrivit să se măsoare cu insulele alogene din Banat, Ardeal, Bucovina și alte ținuturi unde stăpânirea dușmanilor ne-a dăruit cu o burghezie atât de pestriță..."* Într'un sens, cuvinte de tristă actualitate într'o vreme când deznaționalizarea Românilor din Balcani (dar nu numai!) continuă, în Grecia ajungându-se chiar la măsuri penale împotriva Vlahilor care nu acceptă să-și renege obârșia! Să revenim, însă, la exhaustiva lucrare a prof. Hâciu, structurată în trei *"cărți"*: *Comerțul, industria și artele la Aromâni în cuprinsul Imperiului Otoman; Comerțul, industria și artele la Aromâni în expansiunea lor; Aromânii în lumina civilizației*. Fiecare dintre secțiuni are un *"centru de greutate"*: Istoria creșterii și distrugerii celui mai mare oraș din Peninsula Balcanică și, poate, din întregul Imperiu Otoman, cetatea Moscopole, cu *"70.000 suflete și 72 biserici"*, nimicită la 1769 de Turci și Albanezii islamizați împreună cu toate așezările vlahe dimprejur, respectiv înflorirea artelor și meșteșugurilor concomitent cu extinderea negoțului și a coloniilor aromâne până în Africa (Egipt, Sudan, Etiopia) și Statele Unite și, în a treia *"carte"* - rolul jucat în istoria Bulgariei, Turciei și, mai ales, în Austro-Ungaria și Vechiul Regat. (Facem această selecție din motive de spațiu).

Profesorul Hâciu aduce nu puține informații necunoscute nu numai marelui public ci chiar multor istorici. Bibliografia consultată este impresionantă: dela Francezul Pouqueville la marele savant Nicolae Iorga, adăugându-li-se nume celebre precum Gustav Weigand, Ion Bianu, Nicolae Batzaria, V. Braniște, Th. Capidan, Tache Papahagi, etc. înscrise într'o foarte lungă listă din care nu lipsesc cronicari greci și turci. Extraordinara carte a lui Anastase Hâciu a văzut - mai bine spus, a revăzut - lumina tiparului la Constanța grație și sprijinului material al D-nei Theodora-Domnica Hâciu, fiica autorului, stabilită în Statele Unite, și al D-lui Tiberiu Cunia, laureat al Premiului von Humboldt, specialist de talie mondială în silvicultură, fondatorul Editurii Cartea Română Inc., SUA (unde a ajuns după un șir de peregrinări, începute în 1948, când a trecut clandestin granița în Iugoslavia, ca să scape de a doua arestare pentru activitate anticomunistă; viața și activitatea sa științifică formează obiectul altei cărți deosebit de interesante, *"Un Coresi aromân - Tiberiu Cunia"*, însumând interviurile acordate D-lui Ilie Traian, distins publicist).

Al. MIHALCEA

CRIZĂ LA MUZEUL ȚĂRANULUI ROMÂN

Muzeul Țăranului Român a devenit obiectul unor dispute publice generate de intenția actualei conduceri de a desființa unele dintre expozițiile create în timpul vieții lui Horia Bernea. Andrei Pleșu, ministru al Culturii în perioada înființări muzeului, i-a cerut actualului director Dinu Giurăscu să demisioneze.

Miza acestei dispute este moștenirea lăsată de Horia Bernea. Muzeul pe care l-a creat și care a depășit cadrele unui banal muzeu de etnografie, a fost o vreme păstrat cu grijă și cu respect, dar la un moment dat conducerea muzeului a inițiat câteva schimbări care au primit interpretări radical diferite. Cei care l-au cunoscut pe Horia Bernea și care i-au înțeles mesajul au văzut în aceste acțiuni nu dinamismul firesc al unui muzeu, după cum a pretins administrația, ci o lipsă de respect și o tentativă brutală de distrugere. La începutul lunii August conducerea muzeului a desființat două expoziții pe care le-a creat colaboratoarea lui Horia Bernea, Irina Nicolau, cu girul maestrului. Desființarea celor două săli a fost privită ca un semnal de alarmă, care prevestește o distrugere ulterioară a întregului edificiu.

Cea mai proeminentă voce care a protestat public a fost a lui Andrei Pleșu. Într'un articol publicat în revista *Dilema veche*, Andrei Pleșu a refăcut istoria cultural politică ce a permis înființarea muzeului și a povestit apoi felul în care Dinu Giurăscu a ajuns director după moartea lui Horia Bernea. Andrei Pleșu, al cărui ministeriat la Cultură a contribuit la crearea muzeului, își face astăzi amare reproșuri că l-a propus el însuși ca succesor al artistului pe istoricul Dinu Giurăscu. Acesta s'a dovedit în opinia lui incapabil să administreze cu respect și cuminținie moștenirea lui Bernea.

Miza acestei dispute nu este ușor de înțeles pentrucă este vorba de diferența subtilă, deși spectaculoasă din punct de vedere vizual, dintre un muzeu etnografic banal și Muzeul Țăranului Român. Bernea a încercat să reconstruiască cu ajutorul obiectelor o întreagă lume rurală românească, punându-i în valoare caracterul organic și dimensiunea spirituală. Muzeul Țăranului este un document, dar și o operă de artă și în virtutea acestui fapt nu poate fi schimbat nimic, așa cum nu poate fi schimbată trăsătura de pensulă în cazul unui tablou.

O parte dintre angajații MȚR au semnat un protest public împotriva inițiativelor administrației, manifestându-și sprijinul pentru conservarea moștenirii lui Bernea. Dar protestul lor are și alte motivații, legate în cea mai mare măsură de viața de zi cu zi. În realitate Muzeul Țăranului a alunecat în ultimii ani, fără să vrea și fără proteste pe panta unui etnografism minor, dar și mai grav pe panta unei atitudini estetic contestabile. De pildă târgurile tot mai numeroase de artă populară, găzduite în sălile și în curtea Muzeului răspândesc pe lângă obiecte demne de atenție o întreagă industrie de suveniruri turistice. Artefactul este falsificat de noii meșteșugari oportuniști care produc obiecte cu intenție pur decorativă. În locul obiectului autentic, găsești acolo o imitație, multiplicată la infinit. Lipsa banilor și a unei mai severe cenzuri estetice a făcut ca Muzeul Țăranului să dea semne că nu mai știe bine de unde a plecat.

Probabil că actuala criză din cadrul muzeului este un simptom târziu al unei decăderi treptate.

Roxana VODĂ

BIOGRAFIA UNEI TRĂDĂRI

Carnetul 420 sau autobiografia unei trădări

Din 1932 de când a fost implicat în activităţile Cominternului în România, S. Brucan a avut diferite titluri şi poziţii, dar se pare că titlul la care ţine cel mai mult e acela de "profesor" de care face mult caz. Cum a ajuns el profesor nu e greu de înţeles ştiind că acel profesorat i s'a dat ca sinecură şi nu pentru nişte merite academice, de fapt el fiind *"profesor de ştiinţe sociale"* în traducere liberă, profesor de marxism. Recent am făcut efortul de a-i citi cartea sa, în engleză, intitulată *"A wasted generation"* - în traducere *"O generaţie irosită"* în realitate şi intenţie e un fel de autobiografie politică, de fapt - ca la toţi foştii salariaţi ai Cominternului - autobiografia unei trădări de multe decenii, trădare în folosul fostei Uniuni Sovietice.

Acest *"profesor"* Brucan - presupun că numele e un *"nomme de plume"*- încă din fragedă tinereţe, recrutat de Comintern, a dus o activitate intensă de decenii îndreptată exclusiv împotriva intereselor poporului din România al cărui cetăţean, acum, pretinde că este. Am subliniat cuvântul *"acum"* pentrucă toată viaţa lui, Brucan a pretins că a fost atras de conţinutul fals al ideii de internaţionalism proletar, dar acum, când activitatea teroristă comunistă a fost anihilată, România este un culcuş şi adăpost cald pentru acest straniu personaj crescut şi hrănit de această ţară pe care el, din spirit obscen de trădare naţională, a vrut-o ocupată de puteri străine. Toate rândurile din carte mustesc de marxism, sunt scrise cu limbajul de lemn al ideologilor din vremea lui Chişinevski.

Înteleg că el vrea să redea *"culoarea locală"* a vremilor în care era activist de frunte al Cominternului, dar se simte clar că lui îi este mult mai uşor să folosească formulele legate de cuvântul *"tovarăş"* deci un cititor de limba engleză nu realizează în traducerea de *"comrade"*, sensul sinistru al cuvântului rusesc. Pentrucă Brucan, în sinea lui, simte şi încă gândeşte ca pe vremea când îi servea pe Ruşi, şefii de fapt ai Cominternului.

Chiar şi atunci când scrie despre o situaţie specifică României, foloseşte cu ostentaţie cuvinte ruseşti, ca de exemplu numindu-l pe fostul ministru al lui Groza, penibilul Zărone, ca fiind *"kulak"*, adică chiabur. (Orice dicţionar englez, specifică cuvântul ca fiind rusesc şi se menţionează că este denumirea dată de comunişti fermierilor cu prea multă avuţie!) Adjectivul nu se aplica lui Zărone, dar Brucan îl foloseşte şi în alte ocazii, tocmai din dispreţ faţă de fermierii harnici şi prosperi.

Brucan are iluzia că este un gânditor de sociologie şi de aceea încearcă să ne explice de ce a eşuat acel *"experiment istoric"* numit comunism. În spiritul marxist el deviază dela *"linia leninistă"* şi teoretizează cum că acel experiment ar fi reuşit dacă s'ar fi urmat *"gândirea originală a lui Marx"*, adică dacă *"experimentul"* s'ar fi aplicat la ţările dezvoltate industrial. De aceea Lenin a greşit şi a forţat istoria aplicând *"experimentul"* la o ţară extrem de înapoiată, Rusia ţaristă, aceeaşi greşeală făcându-se şi în cazul României care nu avea *"condiţiile coapte"* pentru un asemenea experiment. Deci Brucan nu este convins că toată această mascaradă a fost un act criminal ci că numai nu s'a aplicat totul la alte condiţii. Că datorită acestei ineptii ideologice au fost masacraţi o sută de milioane de suflete pe trei continente, acest subiect nu intră în preocupările sociologice ale lui Brucan. De aceea el afirmă clar (pagina 128) credinţa că în comunism (not in socialism!) pluralismul politic e posibil atât timp cât partidul comunist renunţă la conceţia monolitică şi nu mai este intolerant şi represiv. De altfel încă din 1986 el încearcă să *"reformeze"* socialismul cu intenţia de a-l menţine în continuare ca *"experiment istoric"* : ---*"până când societăţile socialiste din Est nu se adaptează la revoluţia ştiinţifico-tehnologică... socialismul va rămâne prins în secolul 20..."*.

Şi recunoaşte că, deşi obiectiv înţelegea că în România va fi o revoluţie anticomunistă, dar din *"punct de vedere sentimental"* nu era pregătit pentru aceasta. Dar ca orice comunist *"reformat"* şi adept al faţadei neocomunismului, el pretinde că nu a ştiut nimic de ororile făptuite în timpul dictaturii Cominternului şi, ca şi cei peste 20 de milioane de spectatori care au văzut *"memorialul durerii"*, atât de diluat cât a fost, Brucan a fost şi el şocat de dimensiunea tragediei!

Cartea lui Brucan este interesantă nu prin ceea ce spune, căci adevărurile lui sunt escamotate fără milă, ci este amuzantă prin ceea ce NU spune. Câteva exemple pot fi edificatoare: Regretatul Petre Ţuţea, acel ultim socratian al gândirii europene, spunea undeva într'un interviu că e normal ca până la 30 de ani să fi *"de stânga"* (el nu se referea la comunişti, ci la intelectualii de stânga). Dar, continuă Ţuţea, ca să fi de stânga şi după 30 de ani, înseamnă că eşti cretin.

Brucan ne spune că a fost *"atras"*, în realitate racolat de *"mişcarea de stânga"*, dar omite detaliul că orientarea aceasta a avut loc după ce tatăl său, negustor de succes şi destul de bogat, a pierdut totul datorită crizei economice şi familia s'a trezit în limitele sărăciei. Atunci Brucan a descoperit *"proletariatul"*. Dacă ar fi continuat să aibă viaţa opulentă de mai înainte, mai mult ca sigur că agenţii Cominternului nu l-ar fi detectat şi racolat. Ca un adept al minorităţii *"de stânga"* nu uită să-i atace, aşa în treacăt măcar, pe *"fasciştii"* care - zice el - atacau ziarele de stânga şi *"democratice"* de pe Sărindar uitând să menţioneze că acele ziare erau finanţate direct de către Comintern şi activau contra intereselor naţionale ale României. Recunoaşte că membrii filialei Cominternului din România erau o minoritate absolută, peste 95% nefiind nici măcar de origine română. Dar deşi carnetul lui de membru are numărul 420 (la finele războiului erau circa 800!!!) înţelegem că Brucan are acces la "crema" agenţilor Comintern. Dar totuşi evită să ne spună cine era şeful acelui grup ce se autointitula partid. Ceva merite ieşite din comun o fi avut el dacă, înainte de invazia sovietică ce a adus *"guvernul democrat"* pe turelele tancurilor, Brucan este numit (de cine?) şeful ziarului, atunci ilegal, *Scânteia*.

Nu numai că se complace în concubinajul spionilor, dar şi îi admiră pe trădătorii de ţară, numindu-l pe Bodnăraş/Bodnarenko ca fiind *"revoluţionar"*! Brucan, cu toate sursele lui de informaţie, cu bună ştiinţă îl prezintă pe Bednăraş ca pe un brav patriot când acesta, de fapt, a fost dezertor din armată, spion în favoarea sovietelor şi condamnat la moarte în contumacie pentru trădare de patrie. Bănuiesc că Brucan nu vrea să-l supere pe rege care, ştiind cine era Bodnăraş, a acceptat să-l primească ca *"partener"* la tratativele dela 23 August. Îi numeşte pe unii scriitori ca fiind *"linguşitori"* (sycophants), numindu-l aici şi pe D. Popescu care a dezvoltat cultul personalităţii dincolo de limitele negândite nici de Stalin sau Mao. Dar Brucan uită că a fost *"creatorul"* cuvântărilor lui Dej şi şeful televiziunii care a otrăvit cultura română. Cât despre Dej, fost deţinut de drept comun, semidoct dar perseverent, are o admiraţie deosebită, îi este consilier intim, sfătuitor de taină, îl ridică în slăvi şi omite - bineînţeles - amănuntul că Dej a ordonat *"canalul sângelui"* pe care l-a numit *"cavoul în care vom îngropa burghezia română"*. Memoria lui Brucan e foarte selectivă.

Dacă acei criminali de drept comun din CC erau lombrozieni prin natură şi au supravegheat cu ardoare distrugerea unei ţări, Brucan e un tip deosebit: el s'a bucurat să-i vadă pe alţii cum ucid, cum organizează genocidul, iar el să fie în umbră, un fel de malefic *"profesor de sociologie"*. El nu ne explică de ce l-a urît pe Ceaşescu pentru care, la un moment dat, a avut un respect deosebit, considerându-l curajos şi inteligent, deşi total analfabet şi lipsit de orice fel de abilitate de a face ceva. Probabil că a vrut să-l folosească aşa cum l-a folosit ca pe o marionetă, pe Dej, dar Ceauşescu fiind viclean l-a oprit. Asta nu-l împiedică să fie diplomatul român nr. unu la ONU şi la Washington şi să afirme că este mândru de politica externă a României, nespecificând pentru cine era folositoare acea politică. El face mare caz de contribuţia lui la publicarea acelei *"scrisori"* din Martie 1989 semnată de el şi de alţi cinci foşti potentaţi trecuţi pe linia moartă şi foşti agenţi Comintern.

Este interesant că pentru alţii, asemenea act ar fi însemnat un glonţ în ceafă, dar pentru Brucan, dintr'o dată adept al democraţiei, se adopta doar o măsură blândă a unui fel de *"domiciliu obligatoriu"* la marginea Bucureştilor. Cine l-a protejat, nu ne spune. De acolo, surprinzător, este luat cu maşina şi apare ca organizator al loviturii de palat din Decembrie 1989 şi ca unul care îl recomandă ca şef al noii forme neocomuniste pe... Iliescu, cred că din cauză că *"sentimental"* încă nu era pregătit să renunţe la comunism iar Iliescu îi era un vechi *"tovarăş de drum"* cu state serioase în solda KGB-ului.

Deşi sentimental nu e pregătit pentru democraţie, Brucan recunoaşte în final că un guvern de *"centru-dreapta"* ar fi beneficial pentru România de azi care se vrea integrată în circuitul civilizat european. Asta e foarte frumos şi arată o trezire la realitate. Cum s'a trezit este iarăşi o poveste ciudată, cineva găsind *"din întâmplare"* cele şase volume ale dosarului său de Securitate, înainte de a fi ars, şi i l-a adus acasă! În ziua de azi, nici noi, cei puţini supravieţuitori ai închisorilor, nu putem avea acces la dosarele noastre!

Dacă m'am ocupat pe larg de cartea lui a fost pentrucă aceste pagini sunt un exemplu de cum neocomuniştii încearcă să îngroape trecutul în uitare, acea uitare perenă, declarând că nimeni n'a ştiut nimic. Probabil că crimele, sutele de mii de torturaţi prin lagăre şi închisori au fost doar o invenţie... a fasciştilor! despre acele victime Brucan nu scoate o silabă. Care crime? Eu, Brucan, am fost dintotdeauna un... democrat care nu s'a dezvăluit la timp.

NB - Titlul cărţii lui Brucan *"The wasted generation"* e, într'un fel, foarte potrivit. Deoarece în engleză cuvântul *"waste"* înseamnă şi gunoi, lături. Generaţia trădătoare legată de Comintern, din care Brucan cu mândrie face parte, a fost o generaţie de gunoi, de trădători. Generaţiile distruse au fost cele care s'au opus comunismului. Despre acele generaţii aşteptăm să se scrie adevărate cărţi de istorie.

Radu DUNĂREANU

O carte necesară
M.S.DERDENA
"ŞTIM OARE SĂ VORBIM?"

Sub titlul *"Protest al românilor români, la Paris"*, cotidianul *"Ziua"* publică în numărul din 19 Iulie a.c., o corespondenţă trimisă de *"Fair Press"*. Reproducem câteva pasaje: *"Parisul a avut ocazia, Sâmbătă, să vadă pe străzile sale o manifestaţie originală: romii din regiunea pariziană, în majoritate provenind din România, au manifestat pentru a cere dreptul de sejur în Franţa (...). Cortegiul, care a plecat din piaţa Clichy spre biserica Saint-Augustin, avea în frunte o pancartă pe care scria: <Noi suntem ţigani, fiinţe umane fără drepturi în Europa>. (...) Chiar dacă ţiganii provin din mai multe ţări est-europene, ei sunt consideraţi toţi ca fiind Români, atât din cauza numărului cât şi din cauza confuziei la care se pretează denumirea de <rom> pe care ţiganii insistă să şi-o atribuie. În mintea Francezilor, inclusiv a jurnaliştilor mai puţin informaţi, <rom> este locuitorul României iar între <romi> şi <români> nu există nici o diferenţă. Interesant este că, de câte ori este vorba de o infracţiune, singura naţiune citată în presa franceză este cea română, pentru restul naţionalităţilor de imigraţie folosindu-se termene generice (Europa de Est, Maghreb, Asia, etc.)."* Românii, inclusiv autorităţile de stat, ştiu foarte bine cât de rău le face, în materie de imagine, deci în ordine morală, confuzia dintre *"romi"* şi Români, făcută de Occidentali. Etnonimul *"rom"* (nu rrom, pe care nu l-am găsit nici în dicţionarul Larousse, nici în Petit Robert) şi-l dau ţiganii înşişi, provine dela colectivităţile ţigăneşti din Germania (cf. dicţionarului Petit Robert, ed. 1983). *"Ţigan"* de origine greacă, este numele sub care etnia în chestiune este cunoscută de sute de ani în spaţiul românesc. Problema confuziei regretabile dintre *"rom"* şi *"român"* este dezbătută într'o carte recent apărută (Ed. Elisavaros, Bucureşti, 2004) sub semnătura profesorului Mihai Stere Derdena, cunoscut eseist şi memorialist, autorul volumului *"Mărturisirea unui neînvins"* în care este descrisă cutremurătoarea sa experienţă penitenciară ca deţinut politic. Este vorba despre lucrarea *"Ştim oare să vorbim?"*. Interogaţia cu conotaţie negativă, este justificată de numărul enorm de greşeli grosolane pe care le fac *"făcătorii de limbă"* din sfera presei şi a administraţiei, erori care se fac, desigur, şi în vorbirea curentă. Anticipând învoluntar, fireşte) articolul citat mai sus, Mihai Derdena scrie în capitolul *"Erori impardonabile"*: *"Arătam demult, în articolul «Un etnonim de prisos» că şi periculos, nu numai superfluu, etnonimul <rom>, cu care a fost rebotezat neamul ţigănesc. Iată că, dela o vreme (dela liberalizarea călătoriilor noastre turistice în spaţiul Schengen), tot mai multe popoare Vest-europene, începând cu cel francez, cred că toţi romii din statele Est-europene, care se perindă prin Uniunea Europeană, provin exclusiv din România. Astfel, uşurinţa abominabilă cu care guvernanţii noştri au oficializat etnonimul <rom>, neţinând cont de omonimia extrem de primejdioasă creată de cuvintele <rom> şi <român> (...) ne face de râsul întregii omeniri"*. Autorul are în vedere şi alte categorii de erori: cacofonia, dezacordul dintre diferite părţi ale propoziţiei, conjugarea defectuoasă a unor verbe precum **a tăcea, a plăcea, a bate**, barbarismele (de ex. **summit, look, cool** - *"Limba română este, actualmente, tot mai invadată de barbarisme de origine engleză"* - pag. 74), exprimarea pleonastică, etc. Incorporând articole publicate de-a lungul anilor în diferite periodice, inclusiv în *"Cuvântul Românesc"*, noul volum semnat de Mihai Stere Derdena este pe cât de util pe atâta de necesar.

Alexandru MIHALCEA

ABONAŢI-VĂ LA ZIARUL
CUVÂNTUL ROMÂNESC

Abonamentele şi reînnoirea lor se pot face după cum urmează:
Din Canada şi U.S.A. se pot trimite *"Cecuri Personale"*.
Din Europa numai *"Mandat Poştal"* sau *"Euro Cec"*
Alte continente - *"Cec Internaţional"*
Adresa ziarului este:
CUVÂNTUL ROMÂNESC
P.O.Box 78010, Westcliffe Postal Outlet, Hamilton Ont. Canada L9C 7N5
Costul abonamentului este 40.00 de dolari pentru un an

REPERE SPIRITUALE

SEMNIFICAŢIA SFINTEI CRUCI

Sergiu GROSSU

În copilăria şi adolescenţa mea, petrecute la Bălţi, în Basarabia românească, participarea cu regularitate la slujba sfintei Liturghii, oficiată cu mare fast, în frumoasa catedrală a oraşului. Dar, mai ales, eram nelipsit la praznicele mari ale Naşterii şi Învierii Domnului, la Rusalii şi în ziua Adormirii Maicii Domnului, fără ca să neglijez sărbătoarea Înălţării Sfintei Cruci, la 14 Septembrie. Şi totuşi, ani îndelungaţi nu mi-am putut da seama de ce Biserica Ortodoxă a rânduit să se citească, în Dumineca dinaintea Înălţării Sfintei Cruci, pericopa Evangheliei cu *"Şarpele de aramă"*; şi-mi ziceam, în nedumerirea ignoranţei mele biblice: Ce legătură are cu ziua Crucii fraza aceasta: *"Şi, după cum a înălţat Moise şarpele în pustie, tot aşa trebue să fie înălţat şi Fiul omului?..."* **(Ioan, 3.14)**.

Anii au trecut, cu tot tăvălugul de evenimente tragice. Credinţa mea superficială, încercată la focul acestor evenimente, s'a călit, a căpătat adâncime. La răspântii de viaţă deşartă m'am întâlnit cu Iisus, l'am ascultat chemarea: *"Dacă voieşte cineva să vină după Mine..."* şi-am făcut cunoştinţă, pentru prima oară, cu Crucea Lui, despre care mi se vorbea că trebue s'o port zilnic. Seară de seară, în sărăcia refugiului nostru la Bucureşti, după ocuparea Basarabiei de către trupele invadatoare ale Uniunii Sovietice, am început să citesc din Cuvântul lui Dumnezeu, unde - într'o bună zi - am descoperit întâmplarea cu *"şerpii înfocaţi"*, din Cartea Numerilor, şerpi pe care i-a trimis Atotputernicul împotriva poporului evreu, ca să-l pedepsească pentru cârtirea sa, când şi-a pierdut răbdarea pe drum şi striga: *"Pentru ce ne-aţi scos din Egipt, ca să murim în pustie? Căci nu este nici pâine, nici apă, şi ni s'a scârbit sufletul de această hrană proastă"*. Povăţuit de Dumnezeu, Moise a făcut *"un şarpe de aramă şi l-a pus într'o prăjină; şi oricine era muşcat de un şarpe şi privea spre şarpele de aramă, trăia"* **(Numeri, 21. 4-9)**.

Aşa am ajuns să înţeleg că *"şarpele de aramă"* simbolizează pe Iisus Hristos cel Răstignit, pe care Tatăl L-a sacrificat pentru mântuirea noastră veşnică. După cum citim în întâia epistolă a sfântului Petru (capitolul 2, versetul 24): *"El a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, fiind morţi faţă de păcate, să trăim pentru neprihănire"*. Ceea ce înseamnă că Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, a pătimit pe lemnul Crucii şi-a cunoscut teribila agonie a Răscumpărării, transformând această unealtă de osândă şi moarte într'un simbol al biruinţei morţii şi-al mântuirii lumii. De atunci şi până'n zilele noastre, sfânta Cruce reprezintă colacul de salvare pe care Providenţa, în îndurarea Sa nemărginită, îl aruncă umanităţii naufragiate, spre a-i reda echilibrul, certitudinea şi armonia lăuntrică, pierdute odată cu izgonirea întâiei perechi de oameni din paradisul slavei lui Dumnezeu. Crucea este un dar al Cerului, în care se răsfrânge, în toată plenitudinea, dragostea Tatălui, despre care i-a vorbit Mântuitorul bătrânului Nicodim, în noaptea marilor revelaţii: *"Şi după cum a înălţat Moise şarpele în pustie, tot aşa trebue să fie înălţat şi Fiul omului, pentru ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viaţa veşnică"*.

Noi ştim cât de inutilă este strădania noastră pentru desăvârşire, cât de neputincioşi ne arătăm în eforturile pe care le irosim pe câmpurile de bătaie ale credinţei. Păcatul se ridică asemenea unei bariere ostile şi ne împiedică în iureşul nostru spre culmi, deoarece purtăm, ca pe un blestem, amprenta neascultării protopărinţilor noştri şi auzim, zvâcnind în noi, sângele ucigaş al lui Cain. Iată de ce a fost nevoie de un Salvator, de o Golgotă, de o Cruce. Iată de ce Crucea, prin braţele ei, preînchipuie cele patru dimensiuni spirituale ale creştinismului: lungimea, lărgimea, înălţimea şi adâncimea. Iată de ce, pentru Apostolul Neamurilor, *"Dumnezeu a găsit cu cale să mântuiască pe credincioşi prin nebunia propovăduirii Crucii"* **(1 Corinteni, 1.21)**. Iată de ce duşmanii lui Dumnezeu şi ai Bisericii au vrăjmăşit sfânta Cruce pe pământul românesc, în cei 45 de ani de dictatură comunistă, ostenindu-se s'o înlocuiască, în ura lor nemăsurată şi cu ajutorul temniţelor, cu alte semne materiale, pentru a întrona în sufletul norodului înrobit o altă religie şi o altă domnie: cea a lui Antihrist.

Sfânta Cruce înseamnă pentru noi, creştinii ortodocşi, materializarea jertfei Mântuitorului. Când spunem Cruce, spunem Hristos, spunem iertare, mântuire, dragoste. Pe lemnul ei a pătimit Domnul, ca să ne răscumpere din *"blestemul legii"*, făcându-se El Însuşi *"blestem pentru noi"*. La Crucea lui Iisus ne-am prăbuşit cu toate poverile şi nelegiurile noastre, şi acolo, sus, pe măgura *"Căpăţânii"*, la piciorul Crucii însângerate, am aflat împăcarea cu Dumnezeu.

Este drept că, în afară de Crucea ca factor obiectiv al mântuirii, trebue să se profileze, în adâncurile noastre convertite, o **cruce lăuntrică** - factor subiectiv indispensabil mântuirii. După cum postului fizic, material, trebue să-i corespundă postul sufletesc, la fel acestui semn material, care este sfânta Cruce, trebue să-i corespundă o cruce personală, întimă, nevăzută dar reală, pe care să ne răstignim eul îndărătnic. *"Căci cei ce sunt al lui Hristos Iisus, şi-au răstignit firea pământească, împreună cu patimile şi poftele ei"*, conchide apostolul Pavel **(Galateni, 5. 24)**.

Avem în noi, purtăm în noi Crucea Domnului? La această întrebare ar trebui să răspundă, zilnic, orice creştin din România. Deoarece ne-am obişnuit să atârnăm cruciuliţe de aur, în chip de bijuterie sau de talisman; ne-am obişnuit să sărutăm Crucea din faţa iconostasului sau din mâna preotului; ne-am obişnuit să facem semnul Crucii oridecâteori trecem pe lângă o biserică. Însă închinarea aceasta este o necesitate a inimii, sau un simplu automatism ritual?

Dacă sărutând sfânta Cruce nu simţim în duh jertfa Domnului; dacă făcând semnul sfintei Cruci cu mâna, nu simţim în propria noastră carne piroanele care au sfârtecat mâinile lui Iisus; dacă purtând sfânta Cruce la gât, nu ne identificăm cu Iisus cel Răstignit, ci o batjocorim printr'o viaţă de dezmăţ şi de permanentă tăgadă - atunci slujim, într'adevăr, unei forme, unei datini, unei obişnuinţe. Să nu uităm că în Biserica primară - şi, mai cu seamă, în epoca persecuţiilor - credincioşii îşi făceau semnul crucii riscându-şi libertatea şi viaţa chiar. Ei ţineau sfânta Cruce în casă, dar il aveau şi pe Domnul în inima lor.

Ce ne rămâne de făcut? După cum Moise a înălţat *"şarpele de aramă"* în pustie (şarpe care, aşa cum am văzut, simbolizează pe Mielul lui Dumnezeu care ridică păcatele lumii), tot aşa să înălţăm şi noi Crucea Mântuitorului peste mulţimi şi adversităţi actuale. Să-L ridicăm pe Iisus în societatea rămasă încă materialistă şi descreştinată, din cauza vântului năprasnic al Istoriei. Pentru ca să poată fi văzut, admis şi iubit de toate victimele comunismului, izbăvite, în sfârşit, de tiranii şi ocne umilitoare.

Sub ocrotirea sfintei Cruci, ne dăruim pământului din care ne cresc rădăcinile, arborându-L pe Iisus, pe meterezele gândirii noastre, ca pe un steag de luptă, şi fluturându-I Numele, deasupra indiferenţei colective, ca pe un cântec al triumfului.

TRANSNISTRIA

lacrima de pe obrazul Moldovei

Dr. Silviu COSTACHIE, Ph.D.

Istoria bimilenară a Basarabiei, parte integrantă a Moldovei, a demonstrat fără putinţă de tăgadă faptul că acest teritoriu sfânt tuturor Românilor este o provincie istorică românească, parte integrantă şi indisolubilă a vetrei etnogenetice româneşti. Vitregiile istoriei nu au reuşit să dezrădăcineze sămânţa românească şi în ciuda tuturor vicisitudinilor şi răutăţilor, Moldova de dincolo de Prut încă mai cuprinde între graniţele sale 64,5% Români din totalul de 4.335.400 persoane cât număra la recensământul din 1989.

Totuşi, transformările apărute după anul 1940 au alterat profund omogenitatea etnică românească, aducând noi valuri de alogeni ce s'au stabilit pe aceste meleaguri. Conform recensământului din 1989, în Republica Moldova, pe lângă cei 2.795.000 Români mai trăiau peste 600.000 Ucrainieni (14%), 562.000 Ruşi (13%), 153.000 Găgăuzi (4%), 88.000 Bulgari (peste 2%) şi peste 66.000 Evrei (aproape 2%). Lor li se adaugă într'un număr mult mai redus Belaruşi, Polonezi, Ţigani şi Germani, însă ponderea puternic majoritară a Românilor dă încă aspectul românesc al teritoriului ţării.

Istoria Transnistriei, malul stâng al Nistrului, este strâns legată de cea a Moldovei de dincolo de Prut, în fapt însăşi denumirea de Transnistria fiind relativ recentă. Chiar dacă ar fi să luăm în considerare afirmaţia lui Dimitrie Cantemir din *Descriptio Moldavie* referitor la diversitatea populaţiei de dincolo de Nistru, faptul că şi după atâtea decenii de ocupaţie rusească şi ulterior sovietică proporţia Românilor este cea mai ridicată dintre toate etniile ce trăiesc pe malul stâng al Nistrului, nu arată decât rădăcina profund şi puternic românească a acestor teritorii.

Ţinând cont de procesul de stabilizare masivă a Ruşilor şi Ucrainienilor veniţi din Rusia în Transnistria după anexarea samavolnică a Basarabiei de către URSS în 1940, şi de îngrozitorul proces de deportare a zeci de mii de Români din Transnistria spre Asia Centrală şi Siberia după acest tragic moment, ponderile înfăţişate de recensământul desfăşurat în 1989 apar ca extrem de interesante şi încurajatoare.

În ciuda tuturor acestor persecuţii, Românii din Transnistria încă mai deţineau în 1989 peste 40% din totalul populaţiei, pe când celelalte etnii, în pofida eforturilor sistematice de deznaţionalizare a Românilor şi de aducere a alogenilor, nu depăşeau fiecare 25-28% (Ucrainienii atingeau aproape 28% iar Ruşii depăşeau uşor 25%). Celelalte etnii alogene oscilau în jurul a 1-2%, cum este cazul Bulgarilor, Găgăuzilor, Evreilor ş.a.

După această dată, şi mai ales după demararea mişcărilor secesioniste ale liderilor orăşenesti şi raionali transnistreni, procesul de emigrare forţată a Românilor din Transnistria, proces pe care il consideram de mult ca aparţinând doar istoriei, a cunoscut din nou o revitalizare chiar violentă. Conflictul moldoveano-transnistrean din perioada 1991-1992 a făcut ca emigrarea Românilor de pe malul stâng al Nistrului să cunoască valori extrem de mari, în 1991 de pildă, aproape 10% din totalul Românilor existenţi în Transnistria refugiindu-se în Republica Moldova, la Vest de Nistru. Ulterior, aceste valori au descrescut însă pierderile de ordinul a 2-3% anual din numărul total al Românilor transnistreni vor fi afectat destul de puternic omogenitatea etnică a regiunii. Astfel, conflictul deschis din 1991-1992 precum şi urmările sale directe sau indirecte, unele fiind vizibile chiar în momentul când se scriu aceste rânduri (vezi situaţia şcolilor româneşti din Transnistria închise forţat de autorităţile dela Tiraspol) s'au constituit în factori de presiune asupra structurii etnice şi mai ales într'un diabolic proces de epurare etnică îndreptat împotriva Românilor, dirijat şi orchestrat de autorităţile transnistrene cu ajutorul Armatei a 14-a a Rusiei staţionată în regiune.

Procesul de epurare etnică îndreptat împotriva Românilor, desfăşurat în paralel cu cel de stabilire forţată a etnicilor alogeni Ruşi şi Ucrainieni în special, are rădăcini mult mai vechi decât istoria conflictului din 1991-1992. Încă din 1940 valuri uriaşe de Ruşi şi Ucrainieni au fost aduse de Stalin în Basarabia şi localizate cu preponderenţă pe malul stâng al Nistrului, dar şi pe cel drept, într'o încercare disperată de spargere a omogenităţii etnice româneşti, încercând să *"lege"* populaţia slavonă în special de arealele urbane. Aşa se face că 50 de ani mai târziu, în 1990, o bună parte din populaţia rusă alohtonă venită aici după 1940 se găsea localizată în Tiraspol şi Tighina (Bender) procentul urcând până la circa 25% din totalul populaţiei slavone existentă în Republica Moldova la data respectivă. O astfel de concentrare, susţinută şi de un proces similar referitor la populaţia ucraineană a reprezentat o premisă importantă în declanşarea conflictului din 1991-1992. Procesul a alterat, printre altele, şi grupe de populaţie care în perioada '40-'90 au cunoscut ponderi importante, cum este cazul Evreilor (Transnistria concentra înainte de 1990 aproape 25% din numărul total al Evreilor existenţi în Republica Moldova), însă momentul 1990 a dus la emigrări masive pentru această etnie.

Deşi mediul urban nu a reprezentat un areal de prim rang pentru populaţia românească în trecut, în Basarabia, faptul că în Tiraspol şi Tighina (respectiv al doilea şi al treilea oraş din Republica Moldova ca număr de locuitori) ponderile deţinute de Români depăşesc 15% din populaţia fiecărui oraş, vorbeşte dela sine despre intensul proces de rusificare la care întreaga Republică Moldova a fost supusă în perioada comunistă.

Sfârşitul deceniului 8 al secolului XX a adus cu sine transformări deosebite şi pe teritoriul dintre Prut şi Nistru. Mişcările politice de masă, afirmarea voinţei politice a populaţiei din Republica Moldova nu au rămas fără ecou în mintea separatiştilor ruşi dela Tiraspol. În vara anului 1990, atunci când în Europa transformările revoluţionare cuprinseseră deja întreg lagărul fost socialist, delegaţii oraşelor şi raioanelor dela stânga Nistrului s'au întâlnit în secret la Moscova cu reprezentanţii Sovietelor Supreme, cerând cu insistenţă autonomia, fără ştirea conducerii dela Chişinău. Deşi iniţial nu au beneficiat de o susţinere oficială din partea Moscovei (mult prea prinsă cu soluţionarea problemelor interne) auto-impusa autoritate dela Tiraspol va tatona în permanenţă terenul, făcând presiuni asupra guvernului sovietic, ameninţând cu destabilizarea în zonă şi şantajând cu degradarea situaţiei etnicilor ruşi în cazul în care nu sunt susţinuţi în demersul lor. Astfel, pe 2 Septembrie 1991 Ruşii şi Ucrainienii de pe malul Estic al Nistrului proclamă cu dela sine putere Republica Autonomă Transnistreană, cu capitala la Tiraspol, deşi Sovietul Suprem dela Moscova nu le asigurase sprijinul direct şi pe faţă, lucru demonstrat şi de declaraţia care a sosit imediat dela Moscova prin care nu se recunoaştea proclamarea impusă de Tiraspol. În ciuda acestui fapt, conducerea proaspăt aleasă la Chişinău în urma declarării independenţei la 27 August 1991, era conştientă de intenţiile Tiraspolului şi ale Moscovei în particular. În Octombrie acelaşi an, Republica Moldova începe procesul de organizare al armatei naţionale, iar odată cu disoluţia URSS-ului din Decembrie situaţia politică în zonă intră într'o nouă etapă. Procesul de rupere a Transnistriei de Republica Moldova continuă, fiind organizate alegeri, tot în Decembrie 1991, alegeri la care Igor Smirnov este desemnat preşedinte. Acutizarea conflictului cu pseudo-Republica Transnistreană face ca guvernul dela Chişinău să mobilizeze aproximativ 50.000 de voluntari moldoveni care vor plăti în număr mare cu sânge dorinţa de secesiune a transnistrenilor. Implicarea Armatei a 14-a Rusă de partea separatiştilor, dacă nu direct măcar prin susţinere materială şi logistică, a făcut ca acest conflict să se transforme într'un cancer pe corpul proaspăt declaratei independente Republici Moldova. Conflictul escaladează, astfel încât la sfârşitul lui Martie 1992 preşedintele Snegur este obligat să declare starea de urgenţă în Moldova şi să apeleze la forurile internaţionale pentru încetarea conflictului. În Iulie 1992 preşedinţii Snegur şi Yeltin negociază o încetare a focului, iar o linie de demarcaţie urmează să fie trasată şi gestionată tripartid (sarcina căzând în seama Chişinăului, a Moscovei şi a Tiraspolului). În ciuda faptului că la aceste tratative Moscova acceptase în principiu retragerea trupelor Armatei a 14-a, situaţia în teren nu se schimbase deloc. Tratativele au stagnat odată cu ridicarea pretenţiei de către Tiraspol de a se acorda un statut special Transnistriei, iar în cazul unirii Moldovei cu România asigurarea

Continuare în pag. 15

BASARABIA ROMÂNEASCĂ

CRISIS GROUP: Rusia e capul răutăţilor

"Soluţionarea conflictului transnistrean din Republica Moldova este extrem de necesară pentru a lichida haosul existent la periferia Uniunii Europene, pe cale de extindere, şi pentru a transforma Moldova într'un stat viabil. Participarea SUA şi UE la procesul de restabilire a păcii este foarte importantă pentru aplanarea conflictului în această parte săracă a Europei", consideră experţii dela această organizaţie.

Potrivit experţilor ICG, până în prezent, *"susţinerea pe care o acordă Rusia nerecunoscutei republici moldoveneşti nistrene a împiedicat rezolvarea problemei şi a pus bariere în faţa integrării Republicii Moldova în structurile economice şi politice europene"*.

"Rusia refuză să accepte faptul că UE, SUA şi OSCE joacă un rol important în procesul de soluţionare a conflictului transnistrean, fiindcă Moldova continuă să fie privită de către mulţi politicieni dela Moscova ca pe o sferă exclusivă a intereselor ruseşti. Rusia, deocamdată, nu doreşte să aplice pârghiile disponibile pentru a struni administraţia separatistă dela Tiraspol, pentru a soluţiona conflictul în conformitate cu interesele tuturor părţilor implicate", se arată într'un raport al ICG, prezentat recent la Bruxelles.

Pe de altă parte, experţii internaţionali recunosc faptul că şi la Chişinău, şi la Kiev există mulţi *"oameni de afaceri"*, care profită de *"înflorirea"* continuă a economiei subterane din Transnistria, trăgând de aici doar foloase materiale.

"Cu susţinerea tacită din partea elitelor economice ale Rusiei, ale Moldovei şi ale Ucrainei, conducerea secesionistă a Transnistriei a devenit sigură pe situaţie, iar încercarea lui Putin de a rezolva problema aplicând memorandumul Kozak a arătat că Rusia nu este capabilă să pună capăt conflictului fără participarea Moldovei şi a comunităţii internaţionale, mai ales fără susţinerea OSCE, UE şi a SUA. De aici concluzia - conflictul dela Nistru poate fi lichidat doar dacă Rusia va fi obligată de către comunitatea internaţională să înceteze de a-i susţine pe Smirnov şi compania".

Pornind dela această stare de lucruri, ICG recomandă Chişinăului să controleze circulaţia internă a mărfurilor aduse din Transnistria, adunând plăţile vamale şi impozitele dela posturile vamale *"până când nu vor fi stabilite posturile moldo-ucrainene"* şi *"să invite observatorii militari să ajute în controlul şi patrularea hotarului moldo-ucrainean"*.

Tiraspolului i se recomandă să participe la *"un dialog constructiv cu OSCE şi conducerea Republicii Moldova"*. Rusiei i se recomandă *"să evacueze trupele sale militare din Republica Moldova în conformitate cu obligaţiile sale internaţionale, să se înţeleagă cu Moldova, cu OSCE şi UE privind dislocarea unui contingent internaţional de pacificatori după evacuarea trupelor ruseşti şi să organizeze operaţiuni de restabilire a ordinii publice prin implicarea forţelor CSI şi ale altor state sub egida OSCE"*.

De asemenea, ar fi bine dacă Moscova ar propune *"anularea parţială a datoriilor pentru gazele naturale livrate Moldovei şi Transnistriei"*, ar influenţa politic şi economic autorităţile separatiste pentru ca acestea să accepte soluţionarea politică şi ar colabora cu OSCE, UE şi SUA *"pentru a sancţiona financiar conducerea dela Tiraspol"*.

Ucrainei, la fel, i se recomandă *"să contracareze circuitul ilicit de mărfuri la hotar spre/din Transnistria, dând acordul său pentru crearea posturilor vamale comune cu Moldova"*.

BANCA MONDIALĂ A AMÂNAT APROBAREA PROGRAMULUI PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

Banca Mondială a amânat aprobarea Strategiei de Creştere Economică şi Reducere a Sărăciei pentru Republica Moldova, stabilită pentru 30 August, deoarece experţii instituţiei şi cei ai Fondului Monetar Internaţional nu au finalizat evaluarea documentului, transmite *BASA-press*.

Documentul a fost înaintat conducerii Băncii Mondiale şi Fondului Monetar Internaţional de către guvernul dela Chişinău la începutul lunii Iunie, urmând ca cele două instituţii să elaboreze o analiză comună.

Procesul de evaluare este încă în curs de desfăşurare, motiv pentru care data prezentării pentru aprobare a fost amânată. De asemenea, a fost decalată şi data prezentării strategiei de asistenţă a Băncii Mondiale pentru Moldova pentru anii 2004-2007, care prevede acordarea unui sprijin pentru implementarea Strategiei de Creştere Economică şi Reducere a Sărăciei din partea instituţiei internaţionale.

Potrivit Biroului dela Chişinău al Băncii Mondiale, datele de prezentare ale celor două programe urmează să fie comunicate ulterior autorităţilor moldoveneşti.

Strategia de Creştere Economică şi Reducere a Sărăciei reprezintă un program de politici şi acţiuni economice ce urmează să fie implementate în perioada 2004-2006, pentru obţinerea unei creşteri economice durabile şi reducerea ratei sărăciei.

De asemenea, documentul prevede reducerea la jumătate, până în 2015, a ponderii populaţiei cu venituri zilnice sub 2,15 dolari dela 39,8% în 2002 la 18% Fondurile pentru aplicarea strategiei totalizează 9,2 miliarde lei moldoveneşti (circa 760 milioane dolari) 60% din sumă urmând să fie acoperită din credite şi finanţări externe nerambursabile.

Ministrul Economiei, Marian Lupu, a declarat recent că guvernul mizează pe un sprijin financiar în cadrul noii Strategii de Asistenţă pentru ţară a Băncii Mondiale în valoare de 90 milioane dolari, sumă care ar putea fi majorată, în funcţie de implementarea strategiei, până la 140-150 milioane dolari.

UCRAINA A INAUGURAT PRIMA PORŢIUNE A CANALULUI BĂSTROE

Preşedintele Ucrainei, Leonid Kucima, a afirmat că nu este vorba doar despre o problemă de mediu, ci de una politică şi economică.

ELEVII ŞI DIRECTORUL ŞCOLII-INTERNAT DIN TIGHINA AU SESIZAT CEDO

Zece elevi şi directorul şcolii-internat pentru copii orfani din Tighina au trimis o sesizare la Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) dela Strasbourg, acuzând Federaţia Rusă că nu a prevenit încălcarea drepturilor omului în Transnistria, relatează *BASA-Press*.

Sesizarea reclamă faptul că Rusia *"nu a prevenit încălcarea drepturilor omului pe teritoriul controlat de regimul separatist dela Tiraspol"*, care *"a blocat activitatea şcolilor moldoveneşti"*. Preşedintele filialei moldoveneşti a organizaţiei Amnesty International, Veaceslav Turcan, unul dintre avocaţii celor 11 semnatari ai petiţiei, a precizat că *"sesizarea este îndreptată împotriva Federaţiei Ruse, având în vedere că, printr'o decizie pronunţată la 8 Iulie 2004 în dosarul Ilaşcu, CEDO a stabilit că Rusia răspunde de încălcarea drepturilor omului pe teritoriul controlat de regimul separatist dela Tiraspol"*.

TRANSNISTRIA

Urmare din pag. 14

dreptului Transnistriei la secesiune totală. În tot acest timp, războiul atinsese cote alarmante, la sfârşitul verii peste 300 de oameni fuseseră ucişi şi peste 1.000 răniţi, în marea lor majoritate voluntari moldoveni. O mare parte a oraşului Tighina fusese devastată de separatişti, mulţi dintre locuitorii de etnie română fiind obligaţi să se refugieze adânc pe malul stâng al Nistrului, în Republica Moldova pentru a scăpa de războiul separatiştilor. Dorinţa atât de acerbă a separatiştilor transnistreni de a se rupe de trupul Moldovei avea la bază mai degrabă o prezervare a privilegiilor de care se bucura populaţia rusofonă care se vedea ameninţată odată cu revenirea teritoriului la republica mamă, decât raţiuni reale, obiective.

Acţiunile separatiste vor continua şi după încetarea practică a conflictului, pe 27 Februarie 1994 odată cu desfăşurarea alegerilor parlamentare în Moldova, autorităţile dela Tiraspol boicotând alegerile prin interzicerea participării la ele a populaţiei din Transnistria, inclusiv sub ameninţarea armelor. Nici măcar acţiunile politice ce au urmat alegerilor din Februarie 1994 nu au făcut gruparea separatistă dela Tiraspol să-şi modifice poziţia izolaţionistă. Venirea la putere a Partidului Democrat Agrarian, semnarea Parteneriatului pentru pace cu NATO de către presedintele Snegur în Martie 1994, adoptarea noii Constituţii în Iulie acelaşi an - care acorda o autonomie substanţială Transnistriei - nu va schimba poziţia autoritară a Tiraspolului. Deşi guvernul dela Chişinău va semna cu Moscova un tratat de retragere a trupelor ruse din Transnistria, în Octombrie 1994, lucru văzut de administraţia dela Tiraspol ca o enormă ameninţare, aplicarea acestuia nu se va face tocmai ca o garanţie neoficială venită din partea Moscovei pentru separatiştii transnistreni.

În ciuda eforturilor de normalizare a situaţiei, desfăşurate pe toate planurile, atât de guvernul dela Chişinău, cât şi de cel dela Bucureşti, precum şi de alte organizaţii la care România a apelat pentru rezolvarea acestei stări tensionate, situaţia în Transnistria rămâne extrem de instabilă şi ameninţătoare. Începutul plecării trupelor ruse nu a rezolvat nici pe departe situaţia în zonă, având-se în vedere că retragerea totală a acestora va dura ani de zile şi că între timp, forţele separatiste vor avea acces deplin la armele şi muniţiile deţinute de Armata a 14-a. Păstrarea guvernului separatist dela Tiraspol nu constituie decât un exemplu de anomalie politică în Estul Europei, un focar de conflict extrem de periculos, care poate genera oricând o situaţie în afara oricărui control. Acţiunile desfăşurate la Tiraspol chiar în aceste zile nu demonstrează decât incapacitatea guvernelor implicate în gestionarea crizei de a soluţiona definitiv această problemă. Închiderea şcolilor pe principiul etnic, separarea sistemelor de învăţământ prin anihilarea celor care au predare în limba română şi sunt frecventate de etnici români, face parte dintr'un mai amplu proces de deznaţionalizare a Românilor din Transnistria, care are ca scop final epurarea pe principiul etnic al populaţiei de pe malul stâng al Nistrului. Aceste acţiuni grave nu pot duce decât la destabilizarea situaţiei în regiune (oricum extrem de fragilă şi delicată) şi impune răspunsuri ferme, în conformitate cu legislaţia europeană, din partea Chişinăului şi a Bucureştiului. A lăsa astfel de stări conflictuale latente să se perpetueze la nesfârşit înseamnă a nega valorile europene ale democraţiei, a dreptului la studiere în limba proprie a grupurilor etnice şi în ultimă instanţă a nega identitatea naţională a Românilor precum şi suveranitatea teritorială a Republicii Moldova. Sperăm ca pe viitor întreaga comunitate europeană să ia poziţie şi să soluţioneze această situaţie anormală, primejdioasă şi contagioasă care există pe trupul Republicii Moldova şi în acelaşi timp, pe harta Europei.

Dr. Silviu COSTACHIE, Ph.D.

MOLDOVA COMUNISTĂ, UN EXEMPLU CLASIC DE SLĂBICIUNE A PUTERII STATALE

"Prin planul de federalizare propus de către diplomaţii americani, OSCE şi mediatorii ruşi, Tiraspolului i-a fost propusă legalizarea ca autoritate principală în Transnistria şi ca parte a puterii în Guvernul Republicii Moldova, având ca sprijin garanţiile Federaţiei Ruse", susţine comentatorul politic Vladimir Socor, care scrie în *"The Wall Street Journal"* că planul de federalizare exclude de pe ordinea de zi respectarea procedurilor democratice şi a drepturilor omului.

În opinia lui Socor, federalizarea, în situaţia când trupele ruseşti s'au stabilit în regiune, Occidentul are un rol de statist, iar Moldova, condusă de comunişti, prezintă un exemplu clasic de slăbiciune a puterii statale, poate duce *"doar la aceea că pe acest hotar de 400 kilometri al zonei euroatlantice vor apărea noi probleme în respectarea normelor democratice şi securitatea în regiune"*.

Referindu-se la încercarea separatiştilor de a închide şcolile româneşti din stânga Nistrului, Socor apreciază declaraţiile oficialului OSCE, Rolf Ekeus, care a calificat corect acest atac asupra şcolilor - *"curăţire lingvistică"*. *"Suprimarea identităţii naţionale"* este componenta proiectului politic, scopul căruia este de a păstra în Europa o oază a URSS. Puterea transnistreană continuă, şi amplifică în prezent, politica sovietică de deznaţionalizare şi rusificare lingvistică a populaţiei băştinaşe prin sistemul educaţiei şcolare, a mijloacelor mass-media, serviciului militar etc. Occidentul se face a nu vedea această problemă, de aceea nu este de mirare că sub nasul civilizaţiei occidentale se desfăşoară etapa finală a *"curăţirii lingvistice"*. *"Deşi UE şi alte organizaţii internaţionale au criticat atacurile contra şcolilor româneşti, tonul declarativ nu a fost însoţit de acţiuni corespunzătoare"*, afirmă Socor.

În opinia lui, chiar dacă vor cuceri puterea prin forţă, autorităţile secesioniste vor guverna prin metode sovietice poliţieneşti - vor face contrabandă şi vor trafica arme, se vor baza pe armata ocupantă a unui stat străin, vor legaliza suprimarea majorităţii de către minorităţe, vor interzice utilizarea alfabetului latin, vor trimite ajutor militar altor regiuni nerecunoscute ca state independente. *"Se va găsi întotdeauna o putere politică oarbă, care va propune legalizarea unui asemenea regim. Diplomaţii occidentali trebue să înţeleagă că problema respectării normelor democratice şi ale drepturilor omului nu pot fi privite separat de procesul de negociere pentru soluţionarea conflictului. Dimpotrivă. Ele trebue să devină parte componentă indispensabilă a procesului integral. Deocamdată, OSCE consideră că negocierile sunt problema cea mai importantă, iar problemele democraţiei şi ale respectării drepturilor omului nu sunt decât un factor complicat, dar care nu trebue să împiedice tratativele cu mini-dictatorii şi cu susţinătorii lor din Kremlin"*, concluzie Vladimir Socor.

SUA ŞI UE SUSPENDĂ VIZELE PENTRU RESPONSABILII TRANSNISTRENI

Statele Unite şi Uniunea Europeană au decis să nu mai elibereze vize pentru persoanele implicate în acţiunile de închidere a şcolilor moldoveneşti din Transnistria, relatează *AFP*.

"Noi şi partenerii noştri europeni condamnăm ferm aceste acţiuni provocatoare ale conducerii transnistrene", se arată într'un comunicat al Departamentului de Stat, care precizează că restricţiile vizează zece reprezentanţi ai administraţiei dela Tiraspol. În afară de închiderea şcolilor, aceştia sunt implicaţi şi *"într'o campanie care include hărţuirea şi izolarea copiilor într'un orfelinat şi în actele care au împiedicat Organizaţia pentru Securitate şi Cooperare în Europa (OSCE) şi UNICEF să le aducă acestora apă şi alimente"*, adaugă comunicatul.

POLITICĂ INTERNAŢIONALĂ

RETRAGEREA TRUPELOR AMERICANE DIN EUROPA ŞI ASIA, O STRATEGIE PROST GÂNDITĂ

Planul de redesfăşurare militară anunţat la 16 August de preşedintele american George W. Bush nu are sens din punct de vedere al strategiei militare pe termen lung, scrie cotidianul american *The New York Times*. Mai mult ca sigur, planul va afecta aliante cruciale, va spori costurile generale şi va slăbi periculos gradul de presiune asupra Peninsulei Coreea în cel mai prost moment cu putinţă. În plus, nu va contribui cu nimic la soluţionarea celei mai presante nevoi a armatei SUA: diminuarea presiunii critice asupra forţelor terestre care a rezultat în urma eşecului de a anticipa o ocupaţie militară americană îndelungată şi în mare parte unilaterală asupra Irakului.

Preşedintele Bush a oferit puţine detalii referitoare la această retragere, confirmând doar că, în următorii 10 ani, între 60.000 şi 70.000 de militari, împreună cu alţi circa 100.000 de membri de familie şi angajaţi civili, vor fi transferaţi în SUA, de la baze şi alte instalaţii militare din Europa şi Asia.

Se cunoaşte deja de ceva vreme faptul că Pentagonul intenţionează să retragă aproape jumătate din cei 70.000 de militari staţionaţi în prezent în Germania şi o treime din cei 40.000 de soldaţi desfăşuraţi în Coreea de Sud. Va mai fi însă nevoie şi de alte reduceri în Europa şi Asia pentru ca cifra avansată de Bush să fie atinsă, în special datorită faptului că o parte dintre militarii retraşi din Coreea de Sud ar putea fi trimişi în alte zone din Asia.

Administraţia Bush justifică aceste mişcări de trupe atrăgând atenţia asupra schimbărilor fundamentale în *"geografia amenințărilor"* apărute dela încheierea Războiului Rece. Totuşi, în Asia, această geografie nu s'a schimbat prea mult.

Cea mai gravă ameninţare continuă să vină, ca şi până acum, din partea Coreii de Nord, bănuită că ar dezvolta arme nucleare. Într'un moment în care este imperativ să se negocieze o stopare a procesului de dezvoltare a acestor arme, Washingtonul a oferit inexplicabil Phenianului un lucru pe care autorităţile nord-coreene îl doreau demult - o reducere a nivelurilor trupelor americane - în loc să promită o eventuală reducere a trupelor în schimbul unei schimbări de atitudine din partea Coreii de Nord. Retragerea trupelor americane din Peninsula Coreea trimite deopotrivă un semnal periculos către Nord cum că America nu pune prea mare preţ pe alianţa sa cu Sudul.

În Europa, retragerile de trupe sunt mai puţin periculoase pe termen scurt, dar vor fi costisitoare, deoarece Germania plăteşte în prezent o cotă substanţială din costurile înregistrate de bazele militare americane desfăşurate în această ţară.

Deşi trimiterea de personal militar înapoi în bazele din Kansas sau Colorado ar putea evita închiderea unor instalaţii militare şi ar putea face fericiţi politicienii locali, acest demers va costa contribuabilul american o sumă importantă de bani. Mai mult, armata SUA va pierde totodată avantajul ce rezidă din faptul de a oferi unui număr mare de militari posibilitatea de a trăi în mijlocul unor culturi diferite.

Administraţia americană pare hotărîtă să înfiinţeze baze în Europa de Est, dar este foarte probabil ca acestea să fie folosite mai degrabă pentru exerciţii ocazionale, decât ca baze permanente. O prezenţă crescută în Europa de Est este un lucru bun, dar nu trebue să se facă în detrimentul bazelor americane din Germania. Deşi este cu siguranţă adevărat că nu se mai pune problema rămânerii trupelor americane în Germania pentru a proteja Europa Occidentală de Armata Roşie, multe dintre teatrele de luptă din zilele noastre, precum Irakul şi Afganistanul, sunt din punct de vedere geografic mult mai aproape de Germania decât de SUA.

Pentagonul are dreptate să formeze brigăzi militare mai reduse ca număr şi mai mobile. Este de asemenea bine că se încearcă reducerea numărului de schimbări survenite într'un loc de muncă, într'o carieră tipic americană. Date fiind solicitările imense de personal în cadrul operaţiunilor din Irak, astfel de măsuri menite să ridice moralul trupelor şi să încurajeze înrolarea în armată sunt binevenite. Dar per ansamblu, acest plan se îndreaptă într'o direcţie greşită. În loc să aibă în vedere o consolidare a alianţelor vitale ale Americii, noul plan nu face altceva decât să le *"dilueze"*.

În pofida negărilor repetate formulate de Pentagon, se pare că intenţia Ministerului american al Apărării a fost de a reduce substanţial numărul de militari tocmai în acele ţări cu care Washingtonul a avut diferende serioase în ultimul timp: pe tema Irakului în cazul Germaniei, şi pe tema strategiei de negociere cu Phenianul în cazul Coreii de Sud. Ambele ţări au făcut eforturi pentru a depăşi aceste neînţelegeri şi pentru a-şi îmbunătăţi relaţiile cu Washingtonul. În plus, nu trebue uitat că Seulul este unul dintre puţinii aliaţi ai SUA care a desfăşurat trupe în Irak, dar Pentagonul nu pare interesat să răspundă cu aceeaşi curtoazie.

PERSPECTIVE SUMBRE PENTRU ORAŞUL GERMAN SCHWEINFURT CA URMARE A RETRAGERII IMINENTE A TRUPELOR AMERICANE

Într'o seară de Vineri cu puţin soare, steagul american a fost coborît de către cinci soldaţi americani, în faţa Cazărmilor Ledward. Ca de obicei, o goarnă a anunţat *"retragerea"*, semnalizând sfârşitul zilei de activitate militară. Pentru Schweinfurt, una dintre cele mai mari baze americane din Germania, sunetele tânguitoare poartă o semnificaţie specială în aceste zile, notează autorul articolului din *The New York Times*.

Oamenii au fost şocaţi de anunţul făcut luna aceasta de Preşedintele american George W. Bush, conform căruia Statele Unite ale Americii ar urma să îşi retragă aproximativ 70.000 de soldaţi din Europa şi Asia în următoarea decadă.

Divizia Primei Infanterii, care este în mare parte stabilită în acest liniştit oraş din Nordul Bavariei, se numără printre unităţile ce vor pleca cu siguranţă. Cu toate că Pentagonul nu a făcut încă publică lista bazelor ce vor fi închise în urma acestei reamplasări, localnicii ştiu că Schweinfurt se află pe lista bazelor aflate în pericol de a fi desfiinţate.

"Germanii preferă să spere în continuare", a afirmat George Ohl, ofiţer al Cazărmilor Ledward însărcinat cu problemele civile. *"Dar în această săptămână au făcut bilanţul. Îşi dau seama că din punct de vedere economic, aceasta va fi o mare pierdere"*, adaugă oficialul citat.

Însă pierderea nu va fi resimţită în mod egal. Milioane de Germani nici nu vor observa închiderea bazelor americane. Alţii, ce trăiesc în oraşe aflate în vecinătatea graniţei cu fosta Germanie de Est, vor resimţi profund această retragere.

În Schweinfurt, un oraş cu o populaţie germană de 50.000 de oameni, locuiesc 12.000 de soldaţi americani, membrii familiilor acestora şi civili. Datorită soldaţilor, sunt menţinute o serie de restaurante, baruri şi discoteci, precum şi firme de taxiuri şi de închirieri de maşini care au apărut la periferia Cazărmii Ledward şi a vecinei sale, Cazarma Conn.

După plecarea a 4.500 de soldaţi ce au fost trimişi în misiune în Irak încă din Februarie, micile afaceri au putut constata cum va fi după plecarea definitivă a soldaţilor americani - va fi o pierdere gravă.

"Abia dacă pot spune că am o afacere", afirma Andrea Ruggeri, care furnizează maşini la mâna a doua şi îşi încheie aproape toate afacerile cu soldaţii americani. *"M'aş putea descurca fără ei şase luni, dar ar fi foarte dificil ca afacerea mea să supravieţuiască un an"*, adaugă D-na Ruggeri.

Când soldaţii se află în bază, Ruggeri vinde în jur de opt maşini pe lună, pe lângă asigurări auto şi împrumuturi personale. În ultima vreme, s'ar putea considera norocoasă dacă ar vinde două maşini. Comerţul cu asigurări auto a dat faliment pentrucă soldaţii se află în Irak pe o perioadă lungă de timp, iar cei mai mulţi dintre ei îşi lasă poliţele de asigurare să expire.

Ruggeri, în vârstă de 47 de ani, apreciază că are doi ani la dispoziţie pentru a elabora un plan, înainte ca trupele americane să plece din Schweinfurt pentru totdeauna. Una dintre opţiuni ar fi să se mute lângă o bază unde ar avea succes: Grafenwohr, o bază de antrenament din Estul Bavariei, este una dintre posibilităţi. Sau ar putea încerca să plece chiar în SUA. *"Aş prefera să rămân aici"*, spune D-na Ruggeri, privindu-şi dezolată cana de cafea inscripţionată cu cuvintele: *"Ne slujim patria cu mândrie - Armata Statelor Unite"*.

Autorităţile din Schweinfurt ar prefera şi ele ca situaţia să rămână aşa cum este în prezent. Americanii cheltuiesc aici, în general, în jur de 25 de milioane de euro (31 de milioane de dolari) pe an, aproximativ 5% din tot venitul oraşului. Economia locală şi-ar putea, probabil, reveni după pierderea adusă de plecarea Americanilor. Dar o prezenţă militară stabilă e un scut împotriva capriciilor unei mari industrii, cea producătoare de rulmenţi.

Cu o rată a şomajului de aproximativ 10,2 % şi situându-se pe al doilea loc în ceea ce priveşte populaţia care deţine o locuinţă dela Asistenţa Publică din Bavaria, Schweinfurt nu îşi mai poate permite o prăbuşire economică cum a fost cea din 1992 şi 1993, când fabricile de rulmenţi au concediat sute de angajaţi.

Însă pentru Schweinfurt, cea mai mare problemă o constituie situaţia cazărmii abandonate şi a altor clădiri. Autorităţile au luat în considerare transformarea clădirilor în adăposturi, şcoli sau într'un centru de conferinţe, însă nici una dintre opţiuni nu este ademenitoare.

Oraşul nu are nevoie de noi locuinţe, iar cazărmile, construite de armata nazistă în anul 1933 şi preluate de Americani în anul 1947, nu sunt ideale pentru şcoli.

"În situaţia economică prezentă, este foarte dificil să transformăm aceste clădiri", declară Jurgen Montag, un oficial al oraşului care se ocupă de relaţiile cu armata americană. În plus, încă nu se ştie în ce măsură va putea oraşul să controleze aceste baze. După plecarea forţelor americane, oraşul se va întoarce la guvernarea germană, care ar putea avea alte intenţii privitoare la aceste clădiri.

În anii 1980 şi 1990 Germania a adăpostit în fostele cazărmi militare refugiaţi şi persoane care au solicitat azil politic. Cu toate că este puţin probabil să existe cereri pentru asemenea sprijin în prezent, îngrijorarea că bazele ar putea deveni un uriaş adăpost pentru cei care solicită azil politic şi alţi imigranţi a prins rădăcină în Schweinfurt.

"Vor aduce străini în bazele acestea", spune D-na Ruggeri, făcând o diferenţă clară între actualii ocupanţi ai bazelor, care nu sunt nici ei de naţionalitate germană, şi cei care le-ar putea urma.

După aproape 60 de ani de convieţuire, localnicii îi consideră pe soldaţii americani ca făcând parte din peisaj. Anul trecut, înainte de a fi trimişi în Irak, câţiva soldaţi americani au fost implicaţi în bătăi de stradă şi în vandalizarea unor maşini - ieşiri pe care autorităţile le-au atribuit stresului.

Mai mult, ambele părţi insistă asupra faptului că în tot acest timp, relaţia dintre oraş şi baza militară a fost armonioasă, uneori de-a dreptul prietenoasă. Din cele 300 de căsătorii oficiate în ultimul an în Schweinfurt, mai mult de 10% au fost între personalul bazelor şi localnici.

Ca mulţi romantici, locuitorii oraşului Schweinfurt nu vor să renunţe la partenerul lor. Montag speră că armata americană va rămâne, poate schimbând prin rotaţie soldaţii altor baze. De asemenea, el a mai declarat şi că senatorul John Kerry, candidatul democrat la preşedinţie, a criticat cu asprime decizia Preşedintelui Bush de a retrage trupele, susţinând că acest gest ar slăbi securitatea americană. Montag consideră că viitorul oraşului Schweinfurt depinde, în parte, de alegerile din Statele Unite.

BUSH ARE ŞANSE SĂ RĂMÂNĂ LA CASA ALBĂ

Ray C. Fair, profesor doctor la Universitatea Yale, care timp de trei decenii a pus la punct o formulă matematică cu ajutorul căreia poate prezice rezultatele alegerilor prezidenţiale din SUA, prognozează o victorie comodă în Noembrie pentru George W. Bush, informează ziarul spaniol *ABC*.

Prestigioasa Universitate Yale a devenit un punct de referinţă în actuala campanie electorală care se desfăşoară la intensitate maximă în SUA. Cei doi candidaţi în cursa pentru Casa Albă şi-au obţinut ambii licenţele în acest exclusivist campus universitar din Connecticut. John F. Kerry este absolventul promoţiei 1966 în timp ce, George W. Bush al promoţiei 1968. Legătura care există cu Yale nu se încheie însă aici pentru cei doi adversari politici. Academicianul Ray C. Fair este de părere că ştie deja rezultatul alegerilor prevăzute să aibă loc peste zece săptămâni.

Acest profesor de macroeconomie, alergător la curse de maraton şi obsedat de ideea utilizării modelelor matematice pentru a prezice orice fel de date, a perfecţionat timp de trei decenii ceea ce el numeşte drept o ecuaţie econometrică pentru a-i anticipa pe câştigătorii şi învinşii alegerilor prezidenţiale din SUA. Potrivit ultimelor calcule, cu o marjă de eroare de 2,5 puncte, George W. Bush ar obţine în Noembrie o victorie lejeră cu 57,5 la sută din totalul sufragiilor emise în favoarea republicanilor şi democraţilor. Predicţie care nu l-a împiedicat pe profesor să se declare un simpatizant al democratului John Kerry. Sofisticatul model al acestei originale şi comentate ecuaţii matematice (http://fairmodel.econ.yale.edu/vote2004/computev.htm) se bazează pe premisa că locatarii Casei Albe care aspiră la un al doilea mandat vor fi recompensaţi la urne de creşterea ciclică şi de inflaţia scăzută. Aceste calcule, deşi includ un indice de *"veşti bune"* economice, nu sunt totuşi infailibile chiar dacă s'au adeverit în proporţie de 80 la sută în aplicarea lor la alegerile prezidenţiale desfăşurate în SUA din 1916 încoace. Între cele trei alegeri, unde estimările profesorului Fair au eşuat, se numără şi neanticiparea victoriei lui Bill Clinton asupra lui Bush tatăl, în 1992.

În faţa acestor incertitudini, însuşi economistul dela Yale - care a pus la punct şi nişte ecuaţii pentru a putea prezice şi alte chestiuni, precum recolta de struguri sau riscul de infidelitate matrimonială - a recunoscut cu tipica modestie universitară că, în faţa confuzului şi polarizatului scenariu electoral american, *"este posibil să intre în joc elemente noi, iar formula mea să nu mai fie valabilă"*. Pentru rezultatul final va trebui totuşi să aşteptăm cel puţin până în ziua de 2 Noembrie.

CALEIDOSCOP

CACTUSUL DIN KALAHARI, MEDICAMENTUL-MIRACOL ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII

Zeii şi-au aplecat, oare, din nou privirea asupra băştinaşilor din deşertul Kalahari? După ce au trăit singuri, mii de ani, ei se trezesc în ultimul timp invadaţi de oamenii albi. Avocaţi, biologi şi farmacişti dau năvală în deşertul lor şi cu toţii sunt dispuşi să plătească foarte scump o bucată de cactus care îi va face să slăbească. Localnicii, ei înşişi, îl utilizează de generaţii întregi pentru a calma foamea copiilor lor. Este un cactus cu virtuţi anorexigene care face să viseze farmaceutica occidentală - aflată în căutarea medicamentului-miracol împotriva obezităţii.

"Când eşti în deşert şi îl vezi, îl tai şi îl mănânci. Nu te doare stomacul şi poţi să mai mergi o zi întreagă", explică Fat Piet Kleinman, administratorul Parcului naţional Kalahari. El taie cactusul cu o mişcare circulară rapidă, aruncă coaja şi spinii, apoi îl bagă în gură pe nerăsuflate. Un gest pe care strămoşii săi l-au făcut timp de milenii în această regiune, în care uneori nu plouă câte un an întreg.

Sub formă de pudră, cactusul calmează astmul unei fetiţe, oboseala bunicii şi, se pare, resuscită libidoul capului familiei. *"I se dă chiar şi câinelui când îi este foame"*, subliniază Piet Kleinman, mirat întrucâtva că poate fi manifestat atâta interes faţă de această plantă.

Este verde, picant şi amar. Membru al familiei Asclepiadacea, cunoscut mai mult sub denumirea englezească hoodia, cactusul pe care localnicii îl numesc *"Xhoba"* face parte din acele miraculoase plante din Sud care pot îmbogăţi imens societăţile farmaceutice din Nord. Calităţile sale ar fi fost *"descoperite"* - în sensul ştiinţific al termenului - în anii 1990 de către cercetătorii dela CSIR (Council for Scientific and Industrial Research), centrul de cercetări ştiinţifice al guvernului sud-african. A fost nevoie de zece ani de eforturi pentru a izola combinaţia de factori care elimină foamea din această plantă medicinală.

În Aprilie 1997, CSIR depune discret brevetul nr.983170 al ingredientului bioactiv *"P57"*.

De acum înainte lucrurile vor evolua foarte rapid. CSIR atribuie, în Iunie 1997, licenţa de exploatare şi de comercializare către firma Phytopharm. Acest laborator britanic, specializat în plantele naturale medicinale, pare foarte impresionat de primele teste efectuate asupra şobolanilor.

Noul produs - care permite suprimarea fără probleme a 2000 de calorii pe zi, declanşând senzaţia de saţietate - pare să nu aibă nici un efect secundar.

Phytopharm vede în această plantă un potenţial pe pieţele europeană şi americană cel puţin la fel de important ca Viagra. În August 1998, laboratorul britanic decide să acorde drepturile sale de fabricare şi de comercializare gigantului farmaceutic Pfizer pentru suma modică de 21 milioane de dolari. Şi totul în cel mai mare secret.

Între cele 30 de companii interesate de cererea de oferte, două societăţi rămân în cursă, o companie farmaceutică ce intenţionează să comercializeze pilule împotriva obezităţii şi o companie de alimentaţie care ia în consideraţie posibilitatea fabricării unor mâncăruri pentru slăbit. Cele două denumiri, păstrate secrete de către managerii CSIR, ar putea forma chiar o societate mixtă. Producţia ar urma să înceapă înainte de sfârşitul anului.

CHEEKY GIRLS AU DE PRIMIT PESTE UN MILION DE LIRE DELA CASA LOR DE DISCURI

Cântăreţele de origine română Cheeky Girls trebue să primească peste un milion de lire sterline dela casa lor de discuri care a intrat în procedură de faliment, transmite *Sky News*.

Gemenele române Monica şi Gabriela trebue să primească aceşti bani dela Telstar, care a început să aibă probleme în Martie anul trecut, transmite *Daily Star*. Mama fetelor, Margareta, care le este şi manager şi compozitor, a spus: *"Fetelor li se datorează 500.000 de lire sterline, iar mie 700.000, dar nu putem face nimic pentru a ne recupera banii. Din fericire, fetele au cântat mult anul trecut şi au câştigat bani din asta. Dar nu cred că toţi artiştii care lucrau cu Telstar au avut la fel de mult noroc"*. Victoria Beckham, Craig David şi Mis-Teeq se numără printre artiştii care lucrau cu această casă de discuri. Cheeky Girls şi-au fondat propria casă de discuri, XBN Music, care le va lansa următorul disc în cursul acestei luni.

ASTRONOMII EUROPENI AU DESCOPERIT O "SUPER-TERRA" ÎN AFARA SISTEMULUI NOSTRU SOLAR

Astronomii europeni au anunţat descoperirea, cu ajutorul spectrografului Harps dela observatorul La Silla, situat în Chile, la înălţimea de 2400 m deasupra nivelului mării, a unei *"Super-Terre"*, aceasta fiind cea mai mică din cele 125 de planete cunoscute astăzi în afara sistemului nostru solar, se arată într'un comunicat de presă al Observatorului European de Sud (European Southern Observatory - ESO).

Noua planetă, care nu are încă o denumire oficială, a fost descoperită pe orbita stelei Arae, care, prin caracterele sale fizice, aminteşte foarte mult de Soarele nostru. Arae se află la o distanţă de 50 de ani lumină faţă de Pământ, în constelaţia Altar, şi este suficient de luminoasă pentru a fi zărită cu ochiul liber din emisfera sudică a Pământului.

"Super-Terra" face o rotaţie completă în jurul stelei sale în 9,5 zile pământene. Anterior, pe orbita stelei Arae fusese descoperită o planetă gigant, de dimensiunile lui Jupiter, care efectuează o rotaţie completă în jurul stelei în 650 de zile pământene.

"Super-Terra", a cărei masă este de 14 ori mai mare decât cea a planetei noastre, are dimensiuni apropiate de Uranus - cel mai mic dintre *"giganţii"* sistemului nostru solar. Ea nu este un gigant gazos, ci o planetă alcătuită din roci dure, asemănătoare Pământului, lui Marte, Venus, Jupiter sau Mercur, şi are o atmosferă gazoasă normală, a cărei componentă este imposibil de determinat deocamdată, pentru aceasta fiind necesară o expediţie astrală fără precedent din punct de vedere al complexităţii şi distanţei.

Leac împotriva mahmurelii

După o noapte de chef, se recomandă o cafea tare, moare de varză sau un potroc. Cercetătorii americani au mai găsit un remediu, a cărui eficienţă au verificat-o experimental şi au explicat-o ştiinţific.

Leacul este un extract din planta *"Opuntia ficus-indica"*, mai bine cunoscută poate sub denumirea populară de *"broască"*. Specialişti dela Universitatea Tulane din New Orleans au efectuat un test cu 55 de benevoli între 21 şi 35 de ani. Aceştia au fost puşi să bea, până când s'au ameţit, totul, sub controlul medicilor. A doua zi, cei care au primit extract de broască s'au simţit mult mai bine decât cei care au primit un placebo. Ei s'au plâns mai puţin de dureri de cap, greaţă, uscăciunea gurii sau lipsă de poftă de mâncare. Medicii au controlat funcţiile corpului, au luat probe de sânge şi de urină. S'a dovedit că, acţionând asupra unei anumite proteine, extractul a redus procesele inflamatoare caracteristice consumului de alcool în exces. Autorii experimentului au prezentat rezultatele în revista *"Archives of Internal Medicine"*.

UN CERCETĂTOR ROMÂN A CÂŞTIGAT PESTE 1 MILION DE EURO

Mihail Dumitru Bărboiu, de 35 de ani, este unul dintre cei 25 de cercetători care au luat - fiecare - între 1 şi 1,25 milioane de euro. Mihail Dumitru Bărboiu trăieşte în Franţa şi îşi desfăşoară activitatea la *Institut Européen des Membranes* din Montpellier şi la *Centre national de la recherche scientifique*. El este unul dintre laureaţii European Young Investigator (EURYI), un nou program de premiere, gândit să atragă tineri cercetători străluciţi din toată lumea să lucreze în Europa.

Munca Românului se desfăşoară în zona materialelor inteligente şi al noilor metodologii de sinteză în domeniul chimiei supermoleculare şi al chimiei combinatorii.

NU UITAŢI
REÎNNOIŢI-VĂ
ABONAMENTUL LA
CUVÂNTUL ROMÂNESC

SECRETUL INELELOR LUI SATURN

În sfârşit se va putea afla din ce materie sunt alcătuite Saturn, atmosfera şi Lunele sale, precum şi multe alte *"mistere"* ale celei de-a şasea Planete a sistemului solar, notează Antonino Zichichi în revista catolică italiană *Famiglia Cristiana*.

Proprietatea cea mai spectaculoasă a planetei Saturn este aceea de a avea *"inele"*. Galilei a fost cel care le-a descoperit, în timp ce studierea lor a fost începută de astronomii Christian Huygens şi Gian Domenico Cassini. Inelele sunt alcătuite din pulbere şi fragmente solide de diferite dimensiuni, care merg dela cea a unei case până la firul de nisip.

Existenţa inelelor a rămas o problemă nerezolvată timp de 200 de ani. Bucăţelele de materie din care sunt alcătuite ar trebui să se reunească, drept efect al atracţiei gravitaţionale descoperite de Galilei şi Newton. Această forţă ar trebui să acţioneze între corpuri dotate cu masă-energie.

Cum se face că în decurs de milioane şi milioane de ani, ele nu s'au transformat într'un satelit? Un fizician-matematician francez, Eduard-Albert Roche (1820-1883) a fost cel care a descoperit, în 1850, explicaţia faptului că materia inelelor lui Saturn nu se agregă, astfel încât să formeze un satelit al lui Saturn. Motivul este distanţa dintre inele şi Saturn, care este prea mică comparativ cu raza Planetei, de circa 57.000 km. Dacă se află la distanţe mai mici de două ori şi jumătate raza sa, bucăţelele de materie care se învârt în jurul lui Saturn, nu vor putea să se agrege niciodată gravitaţional, având în vedere că, asupra atracţiei reciproce dintre bucăţile de materie care alcătuiesc inelele, are câştig de cauză atracţia gravitaţională pe care enorma masă a lui Saturn o exercită asupra acelorași particule de materie.

Inelele se află la distanţe ce variază între 10.000 şi 70.000 de km de suprafaţa Planetei, deci cu mult sub distanţa limită calculată de Roche. Din acest motiv, aceste inele sunt destinate să rămână în următoarele milioane de ani fără nici o posibilitate de a se *"condensa"* gravitaţional într'un satelit.

La distanţă de peste un secol de Roche, imaginile asupra structurii inelelor pe care sonda spaţială Cassini le-a trimis pe Pământ cu o rezoluţie de circa 200 metri pe pixel, se află în centrul atenţiei.

Sonda a transmis şi imagini înregistrate la 340.000 de km de satelitul Titan care dezvăluie activităţi tectonice şi cratere enorme. În prezent, în zona sudică a lui Titan este *"vară"* şi acest lucru poate explica *"norii cumulus"* observaţi. Nu sunt nori denşi de vapori de apă precum cei de pe Pământ. Razele Soarelui care cad în emisfera sudică a lui Titan fac să se evapore metanul, producând astfel nori de metan. O altă imagine de pe suprafaţa lui Titan pune în evidenţă un crater de 1.000 km. Sunt numai primii paşi. În luna Octombrie, mai exact pe data de 26 Octombrie, sonda ar urma să efectueze prima dintre cele 45 de treceri apropiate, *"zburând"* la numai 1.200 km de cea mai mare Lună a lui Saturn. Se va şti mult mai mult atunci când se va dispune de imaginile tuturor celor 45 de treceri apropiate de Titan.

Interesul acestor cercetări constă în faptul că tocmai în această analiză s'ar putea afla cheia pentru a înţelege originile sistemului solar. Poate părea un paradox, dar lucrurile stau exact aşa: în realitatea cosmică, cu cât cobori în detalii cu atât mai greu este să înţelegi originea sistemului. Soarele nostru este o stea dintre cele mai tinere şi cum s'au format acestea este departe de a fi înţeles. Şi mai dificil este să înţelegi cum au reuşit aceste stele să aibă cu ele atât de mulţi mici sateliţi.

Sonda Cassini a dat deja rezultate neaşteptate: vântul solar se ciocneşte cu *"bula"* câmpului magnetic al lui Saturn de-a lungul unui *"arc"* care se întinde mult mai mult decât s'a crezut, ceva de ordinul a de 49 de ori raza lui Saturn. Sonda spaţială, care are numele celebrului astronom italian, va permite să se cunoască materia din care este alcătuită Planeta Saturn, atmosfera ei, Lunele sale, misterioasele inele, lumina infraroşie şi ultravioletă, undele radio, pulberea cosmică prezente în acel colţ îndepărtat al sistemului solar, pentru a stabili dacă este vorba de resturi de comete şi de asteroizi venite de departe. Tot aşa cum de departe este posibil să fi venit chiar Saturn.

ECONOMICE

CHINA , SUA ŞI INDIA VOR FI CELE MAI MARI PUTERI DIN LUME ÎN 2050

China, SUA şi India vor fi urmate la mare distanţă de Japonia, Brazilia şi Rusia, potrivit unui studiu realizat de Goldman Sachs, informează cotidianul spaniol *"El Mundo"*.

Raportul analizează şi compară evoluţia până în 2050 a aşa-numitul G-6, care grupează principalele şase economii ale lumii din prezent (SUA, Japonia, Germania, Marea Britanie, Franţa şi Italia) cu cea a Chinei, Indiei, Braziliei şi Rusiei, considerate state *"în dezvoltare cu un ridicat potenţial de creştere"*.

Concluziile demonstrează că, în mai puţin de 40 de ani, aceste ţări cu un puternic potenţial de creştere vor avea un PIB superior celui înregistrat de ţările din G-6, aceasta în ciuda faptului că, în prezent, abia reprezintă 15 la sută din acesta. În 2009, creşterea anuală a cheltuielilor va fi mai mare în ţările în curs de dezvoltare decât în G-6 şi se va dubla în 2025, pentru a ajunge să fie de patru ori mai mare în 2050.

Potrivit studiului, *"ritmurile de creştere din aceste ţări vor provoca o reorientare a fluxurilor internaţionale de investiţii"*, care vor duce la noi şi spectaculoase modificări ale ratelor de schimb.

Astfel, repercusiunile comerciale pe termen lung ale acestui schimb structural, spune studiul, vor fi importante, pentrucă, dacă se îndeplinesc previziunile de creştere şi se dezvoltă comerţul pe măsură ce creşte PIB-ul, cererea de importuri din ţările în dezvoltare va creşte într'un ritm superior celui al G-6.

De aceea, concluzionează studiul, *"viitorul comerţului mondial este inexorabil pentru Asia"* şi acest comerţ, fie *"intra-asiatic"*, fie global, va depinde de mersul negocierilor multilaterale din sânul OMC şi de evoluţia acordurilor comerciale regionale dintre ţările asiatice.

ÎN ROMÂNIA, ECONOMIA SUBTERANĂ ESTE ÎNFLORITOARE

În România, economia subterană este înfloritoare, iar corupţia este sport naţional, întâlnit la toate nivelurile societăţii, comentează cotidianul francez *Le Figaro* într'un articol intitulat *"România între râs şi plâns"*.

Ca exemplu, publicaţia prezintă situaţia din spitalele autohtone, unde medicamentele lipsesc de cele mai multe ori, iar îngrijirea medicală, deşi teoretic gratuită, presupune mici atenţii financiare pentru medic.

Cu un bacşiş se poate obţine orice şi la Primărie, la Poliţie sau la nivel instituţional, scriu ziariştii dela *Le Figaro*. Mai mult, clasa politică este prezentată ca având o *"bunăstare suspectă"*, iar partidele politice sunt percepute ca mari cheltuitoare, cheltuieli ce depăşesc deseori bugetele alocate.

Sărăcia este, potrivit *Le Figaro*, prezentă mai peste tot, cu excepţia Bucureştiului, descris ca *"o vitrină înşelătoare"* a României. Oraşele din Moldova, Bucovina sau Maramureş trăiesc încă în ritmul secolului al XIX-lea, iar soluţia găsită de Românii de acolo pentru a scăpa de sărăcie este migraţia.

State cum sunt Italia, Spania sau Franţa devin de multe ori gazde pentru Românii disperaţi să îşi găsească o sursă de venit. Nici Bucureştiul nu este lipsit de probleme. Staţionarea maşinilor creează unele dintre cele mai mari coşmaruri. Aceasta întrucât numărul autoturismelor s'a triplat, în condiţiile în care parcările lipsesc. Acelaşi bacşiş strecurat în buzunarul administratorului te rezolvă însă şi de acest neajuns.

Aderarea României la Uniunea Europeană nu va aduce, potrivit ziariştilor dela *Le Figaro*, numai avantaje ţării noastre. Cel mai mult vor suferi Românii din mediul rural, *"ordinea rurală"* prezentă în momentul de faţă urmând a fi *"bulversată"* de rigorile comunităţii europene.

MERCEDES, CLASA AUDI A8 ŞI BMW SERIA 7 SUNT MAŞINILE DE LUX PREFERATE DE ROMÂNI

Piaţa auto din România se află în ultimii ani într'o puternică expansiune, iar vânzările de autoturisme de lux cresc direct proporţional cu piaţa. Dacă vă îndoiţi de acest lucru, deschideţi mai bine ochii atunci când vă plimbaţi prin oraş. S'ar putea să vedeţi modele abia lansate pe la saloanele auto internaţionale şi care se plimbă deja pe străzile din Bucureşti. Deşi plânge când află că după 30 de ani nu se mai fabrică Dacia Berlină şi priveşte cu speranţă către modelul de 5.000 de euro promis de producătorul francez Renault în momentul achiziţionării fabricii dela Colibaşi, Românul de rând nu uită niciodată să îşi arunce privirea către maşinile de lux. Nu contează că nu vor avea niciodată acel autoturism, aspiraţia este poate mai importantă. Pentru un Occidental care vine pentru prima oară în Bucureşti şocul este destul de mare. Ştie că vine într'o ţară cu un salariu mediu de circa 100 de euro pe lună, cu o rată a sărăciei care o plasează pe unul dintre ultimele locuri în Europa şi despre care a auzit tot felul de povestiri sinistre cu aurolaci şi câini vagabonzi. La Bucureşti însă numărul maşinilor luxoase care circulă pe străzi îl lasă rapid fără replică pe orice Occidental. În Europa de Vest oamenii au în general autoturisme de 15-25.000 de euro. Vezi şi acolo un Mercedes luxos, un Maybach sau un Maserati, însă destul de rar. Nu orice maşină scumpă este automat de lux. La Mercedes de exemplu Clasa S poate fi considerată de lux. În cazul Audi, modelul A8 intră în această categorie, iar la BMW Seria 7, este vorba în principal de aşa numita Clasă F. În primele cinci luni ale anului 2004 în România s'au vândut peste 51.000 de autoturisme noi. În primele cinci luni ale anului 2003 pe piaţa românească se vindeau 916 maşini de lux. Practic, faţă de aceeaşi perioadă a anului trecut, în 2004 vânzările de maşini de lux au crescut cu peste 77%. Conform unui studiu destul de general, primele cinci mărci de lux din punctul de vedere al vânzărilor sunt Mercedes (479 de unităţi vândute), BMW (303 unităţi vândute), Volvo (175 de unităţi) şi Jeep (90 unităţi vândute).

PETROLUL ŞI NOUA GEOPOLITICĂ

În jurul consumului de energie şi a surselor sale de aprovizionare se creionează marile echilibre geopolitice mondiale, incluzându-le pe cele ambientale, subliniază Josep Borell, noul preşedinte al Parlamentului European în editorialul său publicat de ziarul *Estrella Digital*.

Creşterea preţurilor la petrol a fost ştirea economică a verii, iar în ritmurile sale au dansat bursele mondiale şi au generat controverse politice. Doar promisiunea preşedintelui venezuelean - proaspăt reconfirmat de referendum - Hugo Chavez de a garanta furnizarea unei cereri mondiale de petrol galopante a redus tensiunea pe pieţele zguduite de speculaţii. Dar nimeni nu îndrăzneşte să facă predicţii, în condiţiile în care preţurile la barilul de petrol se apropie de 50 de dolari şi care, în urmă cu cinci ani, costa 10 dolari şi se estima că putea scade chiar la cinci dolari.

Desigur, elemente precum lipsa de securitate generată de situaţia din Irak şi Venezuela şi de gigantul petrolier lukos au mare legătură cu această escaladare a preţurilor. Însă motivul principal este creşterea cererii cifrată la 3,5 milioane de barili pe zi în ultimii doi ani, cea mai ridicată dela criza economică europeană din 1992. Nu este însă impotmolita economie europeană responsabilă de această creştere, ci mai degrabă China, al cărei avânt economic explică aproape jumătate din escaladarea cererii.

Coroborând această creştere, alături de cea a celorlalte ţări industriale emergente, în special India, cererea ar putea atinge, în decurs de 20 de ani, 120 de milioane de barili pe zi, cu 50 la sută mai mult decât consumăm în prezent.

Problema nu o reprezintă doar cantităţile globale, ci eficienţa energetică. Pentru fiecare dolar de producţie, China consumă de patru ori mai multă energie decât SUA şi de cinci ori mai mult decât Europa. De fiecare dată când o companie îşi mută producţia într'o ţară emergentă, cererea energetică creşte în proporţie egală cu produsul. Această degradare a eficienţei energetice globale face să fie necesară majorarea cu 0,7 la sută a consumului energetic pentru a creşte cu 1 la sută producţia mondială. Şi cum producţia mondială în prezent înregistrează un ritm de creştere de 4 la sută, cererea energetică va spori cu 3 la sută anual, în condiţiile în care în anii '90 era practic stabilizată.

În jurul consumului de energie şi a surselor sale de aprovizionare se creionează marile echilibre geopolitice mondiale, incluzându-le pe cele ambientale. În mod normal interpretăm mutarea, sau delocalizarea, unor companii din ţările industrializate în cele emergente ca pe o problemă de costuri salariale şi de pierdere a locurilor de muncă. Ar trebui să ne preocupe însă şi impactul asupra emisiilor de bioxid de carbon (CO_2) şi de presiunea asupra preţurilor exercitată de cererea energetică.

Probabil că problema preţurilor la energie şi a echilibrelor mediului înconjurător global vor genera situaţii critice în perioade mai scurte de timp decât cele privind finanţarea pensiilor de care ne preocupăm atât de mult ca şi cum ar fi cea mai urgentă dintre probleme. Dacă China şi India, cu ai lor 2,4 miliarde de locuitori, îşi menţin în mod constant actualul ritm de creştere cu nivele de eficienţă comparabile celor pe care le au în prezent SUA, cererea energetică va fi extrem de greu de satisfăcut iar dezechilibrele ambientale imposibil de suportat.

Chiar dacă China ar avea o producţie la fel de *"curată"* ca cea a SUA de azi, se estimează că emisiile mondiale de CO_2 s'ar tripla în anul 2040, reprezentând un nivel insuportabil. Nu este deci o problemă cea de a găsi producţia petrolieră necesară pentru a satisface în mod sigur creşterea cererii. Această problemă domină acum din nou geopolitica mondială şi face ca interesele Washingtonului şi Moscovei să se confrunte în Marea Caspică, în golful Guineii şi în Africa subsahariană, teritorii unde Războiul Rece a dus la un oarecare îngheţ, dar unde perspectiva unui petrol mai puţin abundent şi mai scump ar putea suscita o nouă încălzire.

"Afacerea" lukos are legătură cu această nouă situaţie precum desfăşurarea de trupe americane în Georgia. Dincolo de lupta pentru controlul unei materii prime care se epuizează şi care reprezintă doar 40 la sută din consumul energetic mondial, este un întreg model de dezvoltare cel care se pune în chestiune. Iar pe acest teren rolul Europei ar putea fi foarte important.

Europa ar putea fi victima unui proces de distribuire geografică a capacităţilor de producţie, în căutarea unor costuri sociale şi ambientale mai scăzute. Dar ar putea fi, totodată, puterea politică chemată să impulsioneze un control al globalizării care să frâneze marile dezechilibre mondiale.

PREVIZUNI BUNE PENTRU NOKIA

Compania finlandeză Nokia, liderul mondial pe piaţa telefoanelor mobile, a anunţat că se aşteaptă ca până în 2007 numărul global de utilizatori de telefoane mobile să crească cu 33 la sută ajungând la 2 miliarde, informează AP. În prezent aproximativ 1,5 miliarde persoane din întreaga lume deţin telefoane mobile, iar până în 2007 la această cifră numai din regiunea Asia-Pacific se vor adăuga alţi 300 milioane utilizatori, a anunţat vice-preşedintele Nokia pentru regiunea asiatică, Simon Beresford-Wylie, cu ocazia conferinţei CommunicAsia ce s'a desfăşurat recent. Sursa citată nu a precizat însă care sunt regiunile din care va proveni restul cererii globale. În plus Simon Beresford-Wylie a estimat că până în 2008 veniturile provenite din schimburile de date (text şi imagine) vor reprezenta aproximativ 30 la sută din veniturile înregistrate de telefonia mobilă la nivel global, faţă de 15 la sută în prezent. *"Acest fapt încurajează operatorii de telefonie mobilă să investească în infrastructura necesară pentru acest tip de servicii"*, a declarat Simon Beresford-Wylie.

Compania finlandeză a profitat de CommunicAsia pentru a lansa cinci noi modele de telefoane mobile şi a anunţat recent că în trimestrul I 2004 a vândut 44,2 milioane telefoane mobile, în creştere cu 12 la sută comparativ cu perioada similară a anului trecut. Cu toate acestea în primele trei luni ale acestui an cota de piaţă a firmei finlandeze a scăzut la 28,9 la sută, faţă de 34,6 la sută în trimestrul I 2003, a anunţat săptămâna trecută firma de studii de piaţa Gartner Inc. Nokia se confruntă cu o competiţie puternică din partea rivalilor dela Motorola şi Samsung.

COLUMBUS TRAVEL
SERVICE LIMITED

CELE MAI SCĂZUTE PREŢURI DIN TORONTO SPRE BUCUREŞTI, TIMIŞOARA, BUDAPESTA ŞI ORICE DESTINAŢIE ÎN EUROPA DE VEST, CU POSIBILITATEA ÎNCHIRIERII DE AUTOTURISME

Bilete de avion din Bucureşti, Timişoara sau Budapesta pentru cei care doresc să vă viziteze

VĂ OFERIM VACANŢE DE NEUITAT, ÎN CARAIBE, CUBA, MEXIC, SAU ÎN ALTE LOCURI, LA PREFERINŢA DVS.

Contactati-ne la Tel: (416) 224 5800
1-866-853-9304
311 Shepard Avenue E. Toronto Ont.

SPORT

OLIMPIADA 2004 DELA ATENA

ROMÂNIA: 8 MEDALII DE AUR, 5 DE ARGINT ŞI 6 DE BRONZ

In urmă cu patru ani, delegaţia României stabilea la Sydney un record absolut al participărilor tricolore la Jocurile Olimpice, ocupând locul 11, cu o zestre de 28 de medalii, dintre care 11 de aur. La Atena, chiar dacă, delegaţia noastră nu a fost la fel de numeroasă ca şi la Olimpiada Mileniului, iar previziunile erau destul de sumbre, performerii români au reuşit să se claseze pe un nesperat loc 14, acumulând 19 medalii. O performanţă senzaţională, dacă ţinem cont de faptul că la Atena am punctat doar prin cinci sporturi - gimnastică, canotaj, atletism, natație şi box, în vreme ce la alte discipline cu tradiţie, precum scrimă, kaiac-canoe, tir, lupte sau judo am ratat podiumul olimpic. Totodată, trebue să menţionăm că întrecerile din Atena - vor intra în istoria participărilor autohtone ca fiind prima ediţie olimpică în care nu am avut reprezentanţi la jocurile de echipă. România a depăşit delegaţii cu mult mai bine cotate, precum Grecia, Olanda, Danemarca, Suedia, Spania, Canada sau Brazilia.

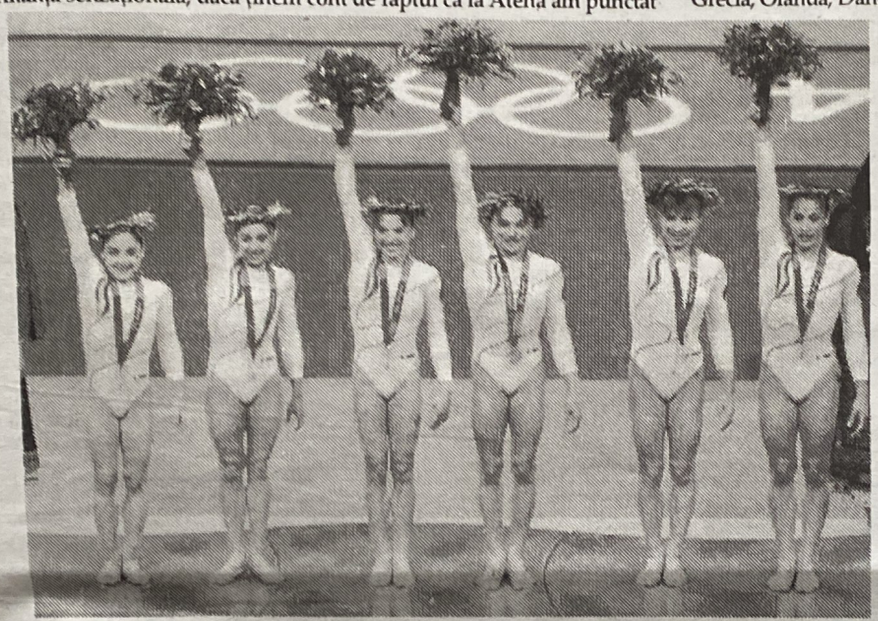

MEDALII DE AUR PENTRU ROMÂNIA LA GIMNASTICĂ

Pornită ca favorită în cursă, echipa României a avut de infruntat o competiţie acerbă din partea tradiţionalelor adversare: Rusia şi Statele Unite.

Înaintea ultimului aparat, solul, numai 124 de miimi despărţeau echipa României de următoarea clasată, Statele Unite. *"Ştim că solul e unul din punctele noastre forte, aşa că am fost foarte sigure pe noi"*, a declarat Oana Ban, imediat după victorie.

Într'adevăr, solul nu a pus nici un fel de probleme gimnastelor române, ale căror execuţii dificile şi pline de graţie au încântat sala şi le-au adus note suficient de mari pentru a se distanţa confortabil de adversarele lor.

Cătălina Ponor a încheiat concursul cu una dintre cele mai frumoase execuţii ale serii, care a ridicat spectatorii în picioare. Echipa României, formată din Oana Ban, Alexandra Eremia, Cătălina Ponor, Monica Roşu, Dana Sofronie şi Silvia Stroescu a terminat cu 114,283 de puncte, la aproape un punct diferenţă de Statele Unite. Pe locul trei s'a clasat cealaltă rivală tradiţională a gimnastelor române, echipa Rusiei.

Presa internaţională relatează în cuvinte elogioase acest succes. *"Românceles şi-au reconfirmat superioritatea"* apreciază *Reuters*, iar *BBC* scrie pe pagina sa de Internet că echipa antrenată de Octavian Belu şi Mariana Bitang, cu o medie de vârstă de numai 17 ani, a reuşit să impresioneze arbitrii prin exerciţii de o dificultate uluitoare.

"E o mare satisfacţie să câştigi a doua oară consecutiv titlul olimpic şi pe deasupra cu o echipă complet nouă", a declarat agenţiei *Reuters* antrenorul Octavian Belu. *"Lumea nu ştia la ce să se aştepte dela această nouă echipă, pentrucă toate gimnastele sunt foarte tinere şi niciuna dintre ele nu e foarte cunoscută, dar fetele şi-au dovedit valoarea"*, a declarat fosta campioană olimpică dela Sydney, Andreea Răducan, care a privit concursul din postura inedită de comentator sportiv.

MEDALII DE AUR LA CANOTAJ

Echipajul feminin de 8+1, format din Georgeta Damian, Aurica Bărăscu, Rodica Florea, Liliana Gafencu, Elisabeta Lipă, Doina Ignat, Ioana Papuc, Viorica Susanu şi Elena Georgescu, a câştigat medalia de aur la Jocurile Olimpice dela Atena, cu timpul de 6:17.70. Pe locul doi s'a clasat echipajul Statelor Unite (6:19.56), iar pe poziţia a treia cel al Olandei (6:19.85).

• • •

Echipajul feminin de dublu vâsle categorie uşoară al României, format din Constanţa Burcică şi Angela Alupei, a câştigat, medalia de aur la Jocurile Olimpice dela Atena, cu timpul de 6:56.05. Pe locurile următoare s'au clasat echipajele Germaniei (6:57.33) şi Olandei (6:58.54).

AUR ŞI LA SĂRITURI

La sărituri, singura româncă în concurs a fost *"specialistă"* aparatului, Monica Roşu. Gimnasta şi-a confirmat statutul de favorită şi a obţinut pentru cele două sărituri note de 9,575 şi 9,737. Media de 9,656 i-a permis Monei să cucerească titlul olimpic la mare distanţă de următoarele clasate, Americanca Annia Hatch (9,481) şi Rusoaica Anna Pavlova.

"Eram sigură că o să câştig medalia de aur! Aşteptam acest succes şi mi-am indeplinit un vis", a spus Mona. La rândul său, antrenorul Octavian Belu a declarat: *"Monica merită pe deplin medalia de aur. Ea a avut cele mai grele şi mai bune sărituri. Pe viitor trebue să se perfecţioneze pentru a domina acest aparat pe plan mondial. Din fericire, a obţinut o medalie într'o probă la care la Sydney am eşuat. Am reuşit să spargem gheaţa"*.

MARIA CIONCAN A CÂŞTIGAT MEDALIA DE BRONZ

Atleta Maria Cioncan a câştigat medalia de bronz în proba de 1500 m din cadrul competiţiei de atletism dela Jocurile Olimpice, fiind cronometrată cu timpul de 3 minute, 58 de secunde, 39 de sutimi.

Cursa a fost câştigată de Britanica Kelly Holmes (3:57.90), pe locul al doilea clasându-se Rusoaica Tatyana Tomashova (3:58.12).

ŢÂRLEA DE ARGINT

Ionela Ţârlea a câştigat medalia de argint la 400 m garduri, o cursă în care a tras fenomenal, strângând din dinţi, pentru a trece linia de sosire cu timpul de 52.82. Ionela Ţârlea confirmă că este cea mai mare sprinteră a noastră, campioană mondială de 200 m, dublă campioană olimpică la 400 m şi, iată, acum vicecampioană olimpică!

MEDALIE DE AUR ŞI LA ÎNOT

Seria medaliilor de aur pentru delegaţia României la Olimpiada dela Atena a fost deschisă însă de înotătoarea Camelia Potec, care a furnizat o mare surpriză câştigând medalia de aur în proba de 200 de metri liber. Ea a terminat cursa cu timpul de un minut, 58 de secunde şi 3 sutimi.

Camelia Potec a întors a patra la 50 şi 100 de metri şi a şasea la 150 de metri, dar a avut un sprint final senzaţional. Românca şi-a luat revanşa astfel pentru eşecul dela 400 metri liber, unde a terminat a patra, cu toate că a reuşit o cursă în care a doborît recordul naţional.

"Mi-am zis că ar trebui să mă bucur fie şi numai pentrucă m'am calificat în finală. Aveam însă ocazia să câştig o medalie, şi n'am ratat-o", a declarat Camelia Potec.

AUR PENTRU DAMIANA ŞI SUSANA

Echipajul românesc de 2 rame fără cârmaci alcătuit din Georgeta Damian şi Viorica Susanu a obţinut o victorie senzaţională, intrând detaşat în posesia titlului olimpic şi a medaliilor de aur, după o cursă pe care au dominat-o imperial, nelăsând nici o şansă celorlalte competitoare.

Cu timpul de 7 min. 06 sec. 56 sutimi, Românceles Georgeta Damian şi Viorica Susanu s'au situat pe primul loc, medalia de argint revenind echipajului Marii Britanii, la 2 sec. 02 sutimi, iar cea de bronz - Belarus - la 3 sec. 27 sutimi.

Cursa n'a avut, practic, istoric. După un start calm, ca pentru a lua pulsul adversarelor, peror-ul (denumirea sub care este cunoscută în lumea schifului proba de 2 rame fără cârmaci) românesc a trecut la 500 m pe locul secund, la un cioc de barcă (numai 19 sutimi) reprezentând Canada. După acest prim reper, cadenţa loviturilor echipajului nostru creşte fantastic, aproape neverosimil, la 1000 m, diferenţa faţă de canadience devenind de 3 secunde şi 26 sutimi.

Practic fetele noastre aveau două bărci avans, creând mari dificultăţi televiziunii, care nu putea prinde în cadru ambarcaţiunile de pe primele două locuri. De aici, totul nu a fost decât un galop de sănătate, Georgeta Damian şi Viorica Susanu trecând relaxate linia imaginară de sosire de la 2000 m.

CĂTĂLINA PONOR, NOUA STEA A GIMNASTICII MONDIALE

Sportiva Cătălina Ponor a câştigat titlul olimpic la sol, iar Daniela Sofronie a obţinut medalia de argint la acelaşi aparat, în cadrul concursului de gimnastică dela Jocurile Olimpice de la Atena.

Cătălina Ponor a obţinut nota 9.750, iar Daniela Sofronie a fost notată cu 9.562. Pe locul trei s'a situat sportiva spaniolă Patricia Moreno, cu nota 9.487.

Gimnasta Cătălina Ponor a câştigat titlul olimpic la bârnă, iar Alexandra Eremia a obţinut medalia de bronz la acelaşi aparat, în cadrul concursului de gimnastică dela Jocurile Olimpice.

Cătălina Ponor a obţinut nota 9.787, în timp ce Alexandra Eremia a primit nota 9.700. Medalia de argint a revenit gimnastei americane Carly Patterson, cu nota 9.775.

UN BRONZ LA BOX

Pugilistul Ionuţ Gheorghe a fost învins cu scorul de 30-9, de Thailandezul Manus Boonjumnong, în semifinalele turneului olimpic, categoria 64 de kilograme, Românul urmând să primească medalia de bronz.

MARIAN DRĂGULESCU A OBŢINUT MEDALIA DE ARGINT LA SOL

Sportivul român Marian Drăgulescu a câştigat medalia de argint la sol, în cadrul concursului olimpic de gimnastică dela Jocurile Olimpice dela Atena. Drăgulescu a obţinut nota 9.787.

OPREA, ARGINT LA TRIPLU SALT

Românul Marian Oprea a câştigat medalia de argint în cadrul finalei probei de triplu-salt din cadrul concursului de atletism dela Jocurile Olimpice dela Atena. Oprea a înregistrat 17,55 m, din prima săritură, aceasta fiind cea mai bună performanţă a sportivului român în acest sezon.

URZICĂ, ARGINT

Sportivul român Marius Urzică a obţinut medalia de argint la cal cu mânere în finalele pe aparate.

Urzică a obţinut nota 9.825 şi a fost devansat de sportivul chinez Teng Haibin, care a primit nota 9.837.

ŞTIRI DIN ŢARĂ

transmise de Andrei BĂDIN

Începe campania electorală

Pensii mai mari din Septembrie

Primul ministru a anunţat că vor fi alocate sume importante de bani pentru programe sociale *"deosebit de sensibile"*. Unul dintre acestea este cel legat de pensionari - ei fiind, de altfel, cel mai numeros capital electoral.

Primul ministru, Adrian Năstase, a promis majorarea pensiilor cu aproximativ 10% încă din luna Septembrie a acestui an, deşi următoarea dată programată pentru această măsură era 1 Ianuarie 2005.

Premierul Năstase a mai anunţat şi că se va face tot posibilul ca medicamentele compensate cu 90%, o altă măsură socială luată cu puţin timp în urmă, să poată ajunge la pensionarii cu pensii mai mici de şase milioane.

Guvernul a alocat nu mai puţin de 2.200 de miliarde de lei pentru acest proiect, bani care, dela 1 Septembrie, vor lua drumul furnizorilor de medicamente.

"Pomană electorală"

Gheorghe Chioaru, vicepreşedintele Federaţiei Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor din România afirmă că Guvernul mizează pe un efect electoral favorabil al acestor măsuri, pentrucă pensionarii sunt cei care trăiesc cel mai prost şi mulţi s'ar putea bucura şi de un leu primit în plus la pensie.

"O măsură binevenită dar nesemnificativă"

Purtătorul de cuvânt al Alianţei Dreptate şi Adevăr (PNL-PD) Călin Popescu Tăriceanu, a declarat la *BBC* că majorarea pensiilor anunţată de guvern este o măsură electorală, dar binevenită. Totuşi, a adăugat Călin Popescu Tăriceanu, având în vedere cuantumul mic al pensiilor, cele 10 procente sunt o creştere nesemnificativă.

Purtătorul de cuvânt al Alianţei Dreptate şi Adevăr a mai spus că anunţul guvernului se bazează pe o iniţiativă legislativă depusă anterior la Parlament de Partidul Naţional Liberal.

DIN NOU PE ARĂTURĂ

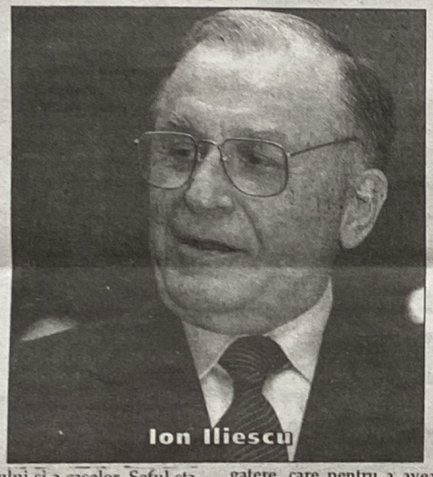

Preşedintele Ion Iliescu a calificat drept o *"prostie istorică"* retrocedarea pădurilor, apreciind că este necesară modificarea legii, pentru stabilirea unor reguli de exploatare şi a unor penalizări care să meargă până la preluarea pădurilor de către stat, pentru cei care încalcă legea.

"Am făcut această prostie istorică cu împroprietărirea", a spus Iliescu, după ce a vizitat mai multe case afectate de inundaţii şi a ascultat plângerile oamenilor din comuna băcăuană Agaş.

El a declarat că unii proprietari de păduri nu sunt capabili să asigure exploatarea forestieră raţională, nu ştiu ce este un torent şi fac defrişări sălbatice, favorizându-se în acest fel viiturile şi distrugerea pământului şi a caselor. Şeful statului a susţinut că au apărut mulţi proprietari de gatere, care pentru a avea de lucru îndeamnă oamenii să taie pădurile.

MOBILA, MAI SCUMPĂ CU 20%

Preţurile produselor de mobilier din PAL furniruit vor creşte cu 8-15%, iar cele din PAL melaminat cu 20%, după ce firma Kronospan Sebeş a ridicat cu 40% preţul la plăcile aglomerate din lemn, estimează Asociaţia Producătorilor de Mobilă din Romania (APMR). Potrivit APMR, decizia Kronospan va duce la închiderea unor societăţi care folosesc plăcile din aşchii lemnoase (PAL) ca materie primă şi la pierderi majore pentru toate companiile producătoare de mobilă.

De asemenea, scumpirea va avea şi un impact social prin disponibilizările de personal din acest sector.

"Producătorii de mobilă solicită intervenţia Consiliului Concurenţei pentru rezolvarea situaţiei deosebit de grave create, având în vedere că acest organism a autorizat, recent, concentrarea economică realizată de grupul Kronospan prin preluarea fabricii dela Sebeş", avertizează conducerea APMR.

Fabrica a fost preluată în acest an de grupul austriac Kronospan dela grupul italian Frati, care a realizat cea mai mare unitate de producţie a PAL-ului din România. Reprezentanţii Kronospan afirmă că majorarea preţului a fost dictată de alinierea la valorile practicate pe piaţa europeană, şi nu de acoperirea pierderilor rezultate din ineficienţa fabricii.

"Scumpirile nu sunt operate pentrucă aşa a vrut societatea, ci pentru a alinia preţurile fabricii dela Sebeş la cele de pe piaţă", precizează oficialii companiei austriece.

Producătorii de mobilă consideră însă că majorarea preţului este exagerată, în condiţiile în care preţurile la energia electrică şi forţa de muncă sunt sub nivelul celor din UE, susţinând că a fost stabilită la acest nivel pentru a acoperi ineficienţa fabricii.

"Asociaţia Producătorilor de Mobilă din România îşi exprimă dezacordul faţă de scumpirile aberante de preţ la PAL brut şi PAL melaminat practicate de societatea Kronospan Sepal Sebeş", arată APMR.

PROCESUL FLOTA SE DESCHIDE PE 25 OCTOMBRIE

Surse judiciare au anunţat că procesul Flota - în care liderul Partidului Democrat, Traian Băsescu, este acuzat de implicare în înstrăinarea unor nave comerciale româneşti, va începe pe 25 Octombrie.

Potrivit Mediafax, conducerea Înaltei Curţi de Casaţie şi Justiţie urmează să adapteze până atunci una dintre sălile de judecată pentru ca procesul, în care pe lista acuzaxilor se află în total 80 de persoane, să se poată desfăşura în condiţii normale.

DEPARTAMENT PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR ROMÂNILOR ÎN STRĂINĂTATE

Guvernul României a înfiinţat un departament pentru munca în străinătate care se va ocupa de apărarea drepturilor şi libertăţilor cetăţenilor români angajaţi peste hotare, le va acorda sprijin şi consultanţă în litigiile de muncă şi se va ocupa de informarea populaţiei despre legislaţia şi accesul la piaţa muncii din Uniunea europeană. Noul departament va fi condus de secretarul de stat Doru Frunzulică.

ROMÂNIA A IMPORTAT MÂNCARE DE 850 DE MILIOANE DE EURO

România a importat în primele şase luni produse agroalimentare în valoare de 848 de milioane de euro, cu aproape 29% mai mult decât în aceeaşi perioadă a anului trecut.

Ministerul Agriculturii pune această creştere a deficitului pe seama importurilor mari de cereale care au fost făcute din cauza producţiilor foarte reduse din 2003. Până la sfârşitul lui Iunie au fost importate cereale de 197 de milioane de euro. Dar cea mai mare valoare a importurilor, 327 de milioane de euro, a fost înregistrată la produsele care de mai mulţi ani nu acoperă consumul intern. Printre acestea se numără carnea de porc, intestinele, florile, legumele, conservele de legume şi fructe, sosurile, conurile de hamei şi tutunul. În condiţiile în care legumele nu se produc nici măcar pentru jumătate din necesarul de consum, România este nevoită să importe în cantităţi mari până şi ceapă, roşii şi varză.

În primele şase luni au intrat în ţară 44 de mii de tone de ceapă faţă de 39 de mii de tone în perioada similară a anului trecut şi 4,6 mii tone de varză faţă de 3,4 mii tone. De alte 150 de milioane de euro, au fost aduse produse care nu se găsesc în ţară, cum ar fi fructele exotice, cafeaua, uleiul de palmier, concentratele de tip cola şi citrice, precum şi hrana pentru pisici şi câini.

Grâul ocupă cea mai mare pondere din valoarea importurilor de produse agroalimentare, cu 14%, urmat de ţigări şi tutun cu 11%. Se pare că pentru Românii ţigările sunt mai importante şi decât citricele şi bananele, care nu reprezintă decât 4,4% din importuri chiar în condiţiile în care acestea nu se produc în ţară.

BENZINA SARE PESTE 30.000 DE LEI

Scumpire-record a carburanţilor din cauza creşterii cotaţiei petrolului pe piaţa internaţională. Benzina a depăşit pragul de 30.000 de lei. Societatea Naţională a Petrolului a anunţat că scumpeşte benzina cu 2.200 de lei/l şi motorina cu 2.300 de lei/l. Decizia Petrom vine la mai puţin de 24 de ore după ce principalul său concurent, compania privată Rompetrol, a hotărît majorarea cu 10% a preţurilor la carburanţii proprii.

Aceasta este cea mai mare scumpire a carburanţilor din ultimii 14 ani, cele două companii justificându-şi deciziile prin influenţa pe care o are cotaţia internaţională a ţiţeiului asupra pieţei româneşti.

Majorarea preţului benzinei şi motorinei va genera scumpirea unor produse alimentare, precum mezelurile şi carnea de pui, cu circa 3%, precum şi a unor servicii, precum transporturile internaţionale, cu aproximativ 2%. Analiştii economici atrag atenţia că ţinta de inflaţie stabilită pentru finele anului este pusă în pericol.

"Scumpirea carburanţilor cu 10% va determina majorarea în lanţ a preţurilor preparatelor din carne şi a transportului de persoane."

S'A SCUMPIT ŞI BILETUL DE AUTOBUZ

Un bilet pentru transportul în comun pe mijloacele Regiei Autonome de Transport Bucureşti (RATB) costă începând cu 1 Septembrie 10.000 de lei, faţă de 8.000 de lei, tariful anterior.

Majorarea tarifului a fost decisă de consilierii Consiliului General al Municipiului Bucureşti.

Potrivit deciziei, biletele RATB s'au scumpit şi pentru liniile preorăşeneşti, ajungând la 11.000 de lei/călătorie, faţă de 9.000 de lei.

ROMÂNIA ÎN FRUNTEA PIRATERIEI MONDIALE

Rata pirateriei software în România este printre cele mai ridicate din lume, ţara noastră ocupând a treia poziţie în Europa de Est.

Potrivit unui studiu, România pierde anual 49 milioane de dolari din cauza comercializării şi instalării de software *"la negru"*.

Pirateria software atinge, în România, o rată de 73%, ceea ce plasează ţara noastră printre primele trei state din Europa de Est în ceea ce priveşte instalarea ilegală de software, potrivit unui studiu al Business Software Alliance (BSA) şi IDC, citat de publicaţia *EurActiv*.

Printre ţările *"fruntaşe"* la software contrafăcut se situează ţări din Comunitatea Statelor Independente (CSI), cu o rată de 91%, Ucraina (91%) şi Rusia (87%). Totodată, România se află şi în fruntea mondială a ţărilor cu o rată mare a pirateriei, clasament în care conduc China şi Vietnam (92%), Indonezia, cu o rată de 88%, Pakistan (83%) şi Thailanda (80%).

Potrivit studiului, anul trecut, la nivel mondial au fost instalate legal pachete de software în regim comercial pentru computere personale în valoare de 50 miliarde de dolari. În acelaşi timp, instalările ilegale de software au ajuns la 30 miliarde de euro, la nivel global. La fiecare 2 dolari obţinuţi din soft ilegal se adaugă un dolar obţinut din software *"la negru"*, se arată în cercetare. La nivelul anului trecut, rata de piratare a fost de 36%, valoarea pierderilor ridicându-se la 28,7 miliarde de euro. Pierderile cele mai mari cauzate de piraterie software le au statele din Europa Occidentală (9,6 miliarde de dolari), urmate de Canada şi SUA (7,2 miliarde dolari), în timp ce Europa de Est pierde anual 2,1 miliarde USD. Software-ul instalat ilegal aduce României pierderi de 49 milioane de dolari, potrivit studiului.

PESTE O SUTĂ DE CETĂŢENI ROMÂNI EXTRĂDAŢI DIN STRĂINĂTATE

Peste o sută de cetăţeni români au fost extrădaţi din străinătate, dela începutul anului, la solicitarea autorităţilor judiciare române, potrivit Inspectoratului General al Poliţiei. Cele mai multe extrădări au fost realizate în urma cooperării prin Interpol cu Italia, Spania, Germania, Bulgaria şi Grecia.

BUCUREŞTIUL ESTE CEA MAI AGLOMERATĂ CAPITALĂ EUROPEANĂ

Bucureştiul, un oraş cu o populaţie de peste două milioane de locuitori şi care se întinde pe o lungime de numai 20 de kilometri, este cea mai aglomerată capitală europeană, conform *"The Guardian"*. Bucureştiul are, astfel, 8.700 de locuitori pe kilometrul pătrat, spre deosebire de Sofia sau Paris, unde sunt 910, respectiv 890 de locuitori pe aceeaşi suprafaţă.

Suprapopularea Capitalei îşi are momentul de început în anii '70, când dictatorul Nicolae Ceauşescu şi-a lansat măreţul plan de industrializare forţată.

"Românul a fost transformat într'un robot, care se deplasa cât mai puţin posibil pentru a economisi timp şi combustibil, cu scopul final de a produce", a explicat Marinela Berza, directorul Centrului de Planificare Metropolitană şi Urbană.

SALARIAŢII ROMÂNI VOR MUNCI MAI MULT PENTRU PENSII MAI MICI

Economist Intelligence Unit avertizează, într'un studiu elaborat recent, asupra pericolului pe care îl ridică îmbătrânirea populaţiei Europei. Analiştii EIU consideră că expuse la această ameninţare sunt mai cu seamă ţările din Sudul Europei, printre care România, dar şi Austria sau Cehia. În România un singur contribuabil trebue să susţină deja 1,4 pensionari, în condiţiile în care Germania este îngrijorată că va avea doi contribuabili la un pensionar, şi asta peste câţiva ani. EIU crede că, pentru a putea contracara fenomenul îmbătrânirii, sunt absolut necesare, în majoritatea statelor Europei, reforme ale sistemului medical şi de pensii. *"Reformarea pieţei muncii este o prioritate şi ea trebue să fie concepută în aşa fel încât să atragă noi angajaţi în sistem şi să ridice productivitatea muncii"*, mai arată studiul. Analiştii EIU spun că este necesară şi creşterea ratei natalităţii, dar şi iniţierea unor măsuri menite să atragă forţa de muncă plecată să muncească în alte ţări. EIU atrage atenţia şi companiilor asupra acestei ameninţări. *"Companiile s'ar putea vedea nevoite să investească tot atât de multă energie cât investesc acum pentru atragerea clienţilor, pentru păstrarea angajaţilor capabili"*, arată materialul.

ŞTIRI... ŞTIRI... ŞTIRI...

ŢINTA DE INFLAŢIE, ÎN PERICOL

Banca Naţională a României ar putea avea dificultăţi în atingerea ţintei anuale de inflaţie, stabilite la 9% pentru 2004. În Iulie, preţurile de consum ale populaţiei au crescut cu 1,3%, alimentate de majorările la mărfuri nealimentare, în special la energie electrică - 7,8% şi gaze naturale - 5%.

Potrivit Institutului Naţional de Statistică, creşterea este de 12,1% faţă de Iulie 2003. Analiştii economici consideră că dinamica preţurilor se poate menţine şi în lunile următoare. La un scenariu pesimist ar putea contribui în special majorarea cotaţiilor internaţionale la petrol şi sporirea cheltuielilor guvernamentale şi neguvernamentale în a doua parte a anului. Petrom a anunţat deja că va lua în discuţie o posibilă majorare a preţurilor la carburanţi. În plus, anul electoral 2004 va aduce în perioada următoare creşteri de pensii şi acordarea mai multor subvenţii. Pe de altă parte, BNR a lăsat moneda naţională să se aprecieze în ultimele zile, încercând prin politica de curs valutar să contracareze puseurile inflaţioniste. Estimările Guvernului, Băncii Naţionale şi Ministerului Finanţelor arată că inflaţia ar urma să coboare la 6% în 2005 şi la 4% în 2006.

DE ANUL VIITOR CURENTUL SE VA SCUMPI CEL PUŢIN CU 10%

Anul viitor va debuta cu noi scumpiri la energia electrică, cu aproximativ 10-12%. Creşterea se datorează în principal alinierii preţurilor cu cele din UE şi privatizării societăţilor Electrica Dobrogea si Banat.

Potrivit vicepreşedintelui Autorităţii Naţionale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), Ion Lungu, preţul curentului se va majora cu 5-7%, în funcţie de cererile celor trei mari producători de energie, Hidroelectrica, Termoelectrica şi Nuclearelectrica.

"In Decembrie vom analiza cererile făcute de aceştia şi vom hotărî care va fi pragul de majorare al tarifelor, în funcţie de costurile de producţie a energiei, de inflaţie şi de investiţiile efectuate de producătorii de energie şi totodată de alinierea tarifelor la UE", a declarat Lungu.

PREŢURILE APARTAMENTELOR VOR CREŞTE CU 3-5%

După creşterea spectaculoasă de anul trecut, cu până la 120 la sută, a preţurilor la apartamente, în acest an, piaţa se pare că trece printr'o perioadă de acalmie.

Astfel, potrivit agenţilor imobiliari, chiar dacă preţurile au avut diverse fluctuaţii de 3-5 la sută, în plus sau în minus, primele şapte luni ale acestui an nu au adus mari modificări în ceea ce priveşte nivelul preţurilor la apartamente.

"Se vorbea la un moment dat de o scădere a preţurilor de 10-15 la sută, în piaţă însă această scădere nu a fost simţită", a declarat Jack Airabedian, reprezentantul agenţiei Casa Ta. El afirmă că totuşi nivelul preţurilor apartamentelor este în continuare nejustificat de mare, chiar dacă cumpărători pentru acestea se găsesc mai greu.

"Toţi cei care vor să vândă un apartament ţin la preţ, chiar cu riscul de a nu vinde niciodată. Mai bine îl închiriază şi aşteaptă până în 2007, când, zic ei, preţurile vor creşte şi mai mult", explică interlocutorul nostru. Din acest motiv, dacă până anul trecut pentru o ofertă se găseau cel puţin 10 cumpărători, în acest moment, pentru aceeaşi ofertă se înghesuie doar doi cumpărători. În opinia agenţilor imobiliari, fluctuaţiile sunt date mai ales de gradul de finisaj şi de calitatea acestora.

"Până anul acesta, investiţiile în finisajul unui apartament abia dacă se regăseau în proporţie de 50 la sută, acum îmbunătăţirile, finisajul, izolaţia intră aproape integral în preţul apartamentului", este de părere Airabedian.

Mai mult, şi cei care vor să cumpere un apartament ţin mai mult cont acum de îmbunătăţiri şi alte facilităţi. Pe de altă parte, menţinerea în continuare a nivelului mare al preţurilor apartamentelor a determinat o orientare a investiţiilor imobiliare către terenuri şi case.

"Această tendinţă se manifestă din ce în ce mai pregnant. Astfel că, dacă la începutul anului aveam 3-5 cumpărători pentru o casă, acum aceeaşi casă este dorită de 8-10 cumpărători", precizează reprezentantul agenţiei Casa Ta.

Pentru cei cu venituri modeste însă şi care nu-şi permit să cumpere cu banii jos, ci apelând la un credit ipotecar, singurele variante rămân cartierele periferice (Rahova, Colentina Pod, Militari etc. unde preţurile sunt cât de cât acceptabile, respectiv 16.000 - 20.000 de euro o garsonieră, 23-30.000 de euro un apartament cu 2 camere şi 40.000 de euro pentru trei camere. O altă tendinţă care se manifestă în acest an pe piaţa apartamentelor este o creştere a numărului investitorilor autohtoni.

"Peste jumătate din cei care îşi mai permit să cumpere un apartament sunt cei care nu au ce face cu banii. Aceştia cumpără pentru a închiria sau pentru a vinde mai târziu, în cazul în care preţurile vor creşte", explică reprezentantul unei alte agenţii imobiliare din Bucureşti.

Cât despre cum vor evolua preţurile în perioada următoare, agenţii imobiliari spun că este destul de greu de anticipat. *"In mod normal, după creşterea exagerată de anul trecut, anul acesta a fost o perioadă de acalmie, iar următorul pas ar fi o scădere a preţurilor apartamentelor. Semnalele din piaţă nu prevestesc însă acest lucru, ci mai degrabă o creştere, nu foarte mare - de 3-5 la sută"*, a declarat Emanuel Clim, agent imobiliar în cadrul agenţiei Top Imobil 3M..

Potrivit acestuia, în acest an, oferta de pe piaţa apartamentelor de bloc a început să câştige teren în detrimentul cererii, care se diminuează uşor. Preţurile la care se poate cumpăra în acest moment un apartament diferă şi în funcţie de anul de construcţie al blocului în care se află acesta, din ce în ce mai mulţi cumpărători ţinând cont de acest element.

Astfel, pentru o garsonieră preţul este între 16.000 şi 40.000 de euro, pentru un apartament cu 2 camere între 25.000 şi 80.000 de euro, iar pentru 3 şi 4 camere preţurile sunt dela 40 la peste 100.000 de euro.

BNR, PRINSĂ ÎNTRE CREŞTEREA INFLAŢIEI ŞI APRECIEREA LEULUI

Inflaţia de 1,3% pe Iulie dă peste cap nu numai aşteptările MF, dar şi politica de curs a Băncii Naţionale, care se vede forţată acum să facă ce n'a făcut pe primul semestru, adică să apropie devalorizarea leului faţă de coş de inflaţie. Aceasta se poate face doar printr'o devalorizare mult mai accentuată a leului decât cea de pe primul semestru.

Analistul economic Daniel Dăianu enumeră patru motive pentru care problema ţintei de inflaţie este complicată. Mai întâi, *"cererea internă va spori în partea a doua anului din cauza cheltuielilor guvernamentale* (exerciţiu bugetar cu deficit de 1,5% din PIB şi anul electoral) *dar şi din cauza imposibilităţii de a încetini creditul de consum* (cheltuieli neguvernamentale)".

Apoi, Daniel Dăianu mai spune că BNR a practicat o politică de curs *"eratică"*, prin aprecierea leului reală şi nominală în primul semestru. *"Mă refer aici la asimetria între semestrul I* (apreciere nominală a leului - n.red) *şi semestrul II, când dacă ar fi să respecte politica anunţată ar trebui să deprecieze cursul serios, şi dacă îşi respectă deprecierea anunţată va da impuls inflaţionist prin curs"*.

OPERAŢIUNI DE SPĂLARE DE BANI AVÂND CA BAZĂ ROMÂNIA

Preşedintele Oficiului Naţional de Prevenire şi Combatere a Spălării Banilor, Iulian Dragomir a declarat că dela începutul anului au ieşit ilegal din România peste 210 milioane de euro, principalele state unde au fost transferaţi bani fiind China, Turcia, Egipt şi Brazilia.

În România au intrat ilegal de peste 4 ori mai puţini bani, aproape 59 de milioane de euro, provenind din Ungaria, Turcia, Elveţia şi Statele Unite, a spus Dragomir, citat de Mediafax. 58 la sută dintre cei care au derulat operaţiuni de spălare de bani sunt cetăţeni români, 12 la sută turci, iar opt la sută irakieni.

INFLAŢIA ÎN LUNA IULIE

Indicele preţurilor de consum a fost în luna Iulie de 1,3 la sută, iar rata medie lunară a inflaţiei, în perioada 1 lanuarie - 31 Iulie, a fost de 0,7 la sută, informează Institutul Naţional de Statistică. Indicele preţurilor de consum pe total mărfuri alimentare a fost de 0,8 la sută, iar la mărfuri nealimentare de 2,1 la sută în luna Iulie faţă de Iunie 2004. Pe total servicii, indicele preţurilor de consum a fost de 0,3 la sută. Cea mai mare creştere a preţurilor la servicii s'a înregistrat la plata cazării în unităţile hoteliere - 3,2 la sută, urmate de transportul interurban pe cale ferată - 2,8 la sută, şi pe cel rutier - 1,3 la sută. Preţurile la serviciile de igienă şi cosmetică au înregistrat o creştere de 1,4 la sută în Iulie 2004 faţă de luna anterioară. La mărfuri alimentare cele mai mari scumpiri s'au înregistrat la ouă - 23,3 la sută, la fructe proaspete - 6,4 la sută, urmate de carnea de porc - 2,6 la sută, carnea de bovine - 1,9 la sută, precum şi la ţuică, rachiuri şi alte băuturi - 2 la sută. La mărfuri nealimentare ,cele mai mari scumpiri s'au înregistrat la energie electrică - 7,8 la sută, gaze - 5 la sută şi la tutun şi ţigări - 2,9 la sută.

ŢĂRANUL ROMÂN PLATEŞTE ANUAL 20 DE IMPOZITE

In România, un agricultor, membru asociat într'o societate de profil, trebue să plătească statului, anual, 20 de taxe şi impozite: 14 ca persoană juridică şi alte 6 ca persoană fizică.

Un asociat sau un proprietar de societate agricolă trebue să acopere taxa pe valoarea adăugată (TVA) – 19%, Apoi, mai are de achitat impozitul pe profit – 25% – sau pe venit – 1,5%, impozit pe salarii, contribuţii la asigurări sociale (CAS) pentru angajaţi – 22% din fondul de salarii, o contribuţie de 3% la fondul de şomaj, 7% pentru sănătate, 0,5% la fondul de risc pentru muncă şi boli profesionale şi 0,75% – comisionul pentru cărţi de muncă.

PREMISELE UNOR FRAUDE A ALEGERILOR PARLAMENTARE

Asociaţia Pro-Democraţia va trimite o scrisoare deschisă fiecărui parlamentar în care cere schimbarea de urgenţă a unora dintre prevederile legii electorale. Preşedintele Asociaţiei Pro-Democraţia, Cristian Pârvulescu spune că o primă suspiciune privind posibila fraudare a alegerilor este legată de faptul că, potrivit proiectului propus de parlamentari, secţii de votare vor fi organizate şi în unităţile militare, în spitale, maternităţi, staţii de cale ferată, autogări şi chiar porturi.

În felul acesta, votul ar putea scăpa de sub control spune Cristian Pârvulescu

RATA ŞOMAJULUI ÎN IULIE 2004

Rata şomajului înregistrată la nivel naţional a fost de 6,2 la sută la sfârşitul lunii Iulie 2004, a anunţat preşedintele Agenţiei Naţionale pentru Ocuparea Forţei de Muncă, Ion Cândrea.

Au fost înregistraţi 562.645, în timp ce în aceeaşi perioadă a anului 2000, rata şomajului a fost de 10,8 la sută, cu 1.028.090 şomeri.

Dacă la sfârşitul lunii Iulie 2000 s'au înregistrat 28 judeţe în care rata somajului era mai mare de 10 la sută, în Iulie 2004 au fost doar trei judeţe (Hunedoara, Braşov şi Vaslui) în care rata somajului a fost mai mare de 10 la sută.

GAZELE SE SCUMPESC DIN OCTOMBRIE

Preţurile gazelor naturale vor creşte, dela 1 Octombrie, cu 5%, decizia fiind motivată de alinierea treptată la nivelul practicat pe pieţele Uniunii Europene, a anunţat recent într'o conferinţă, preşedintele Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Gazelor Naturale (ANRGN), Dan Pantilie. După această dată, următoarea majorare se va produce la începutul anului viitor, când preţul final pentru consumatorii casnici ar putea să atingă valori de până la 160-165 de dolari pe mia de metri cubi.

ROMÂNII SUNT PLĂTIŢI CU 1,5 EURO PE ORĂ

Recenta extindere a Uniunii Europene a dus la diferenţe considerabile în ceea ce priveşte veniturile provenite din salarii în diferitele state UE, precum şi în ţările candidate. La limita inferioară se situează Bulgaria şi România. Muncitorii bulgari câştigă în medie 1,35 euro pe oră, în timp ce Românii stau ceva mai bine, aceştia obţinând 1,51 euro.

Cotidianul austriac *Salzburger Nachrichten* scrie că în Suedia o oră de muncă în industrie şi în sectorul serviciilor este remunerată cu 28,56 euro, iar în Letonia, stat proaspăt membru al UE, aceeaşi muncă este plătită cu doar 2,42 euro. În ansamblu, după extinderea UE, cheltuielile medii pe oră de muncă se vor reduce dela 22,21 la 19,09 euro.

In Austria, cheltuielile de muncă sunt mai mari decât media pe ansamblul UE (23,60 euro pe oră), mai scrie cotidianul amintit, citând un studiu al oficiului european de statistică, Eurostat. Cele mai mari cheltuieli pentru forţa de muncă dintre ţările candidate la acea dată la aderarea la UE se inregistrau în Cipru (10,74 euro pe oră), urmată de Slovenia (8,98 euro).

În Polonia, preţul unei ore de muncă era de 4,48 euro, în Cehia 3,90 euro, în Ungaria 3,83 euro, iar în Slovacia 3,06 euro. In clasamentul salariilor minime, România ocupă de asemenea penultimul loc, venitul minim fiind de 69 de euro, ultima poziţie revenindu-i Bulgariei, cu 61 de euro.

Cel mai mare nivel al salariului minim este înregistrat în Luxemburg (1.403 euro), Olanda (1.265 euro), Belgia (1.186), Franţa (1.173 euro), Marea Britanie (1.083 euro), Irlanda (1.073).

CONSTANTINESCU ESTE GATA DE FUZIUNE CU PNŢCD

Acţiunea Populară (AP) consideră fuziunea cu PNŢCD *"un pas esenţial în afirmarea noului partid politic democrat-creştin, popular, capabil să contribuie la construcţia României europene"*.

"AP salută declaraţia PNŢCD exprimând disponibilitatea de a lua în discuţie fără condiţii o posibilă fuziune între partidele noastre, şi declară, la rândul său, că doreşte să înceapă neîntârziat acţiunile necesare apropierii şi, ulterior, fuziunii dintre PNŢCD şi AP", a declarat preşedintele Acţiunii Populare, Emil Constantinescu .

"Suntem datori să dovedim că am învăţat cu toţii din greşeli şi că nu mai suntem dispuşi să le repetăm. Suntem datori să lăsăm în urmă ceea ce ne desparte şi să privim înainte cu luciditate şi încredere la tot ceea ce ne uneşte", arată Emil Constantinescu.

Fostul preşedinte al ţării apreciază că prin programele şi opţiunile lor, *"AP şi PNŢCD reprezintă acel segment al societăţii româneşti care consideră că democraţia creştină şi politicile populare oferă soluţiile unei dezvoltări armonioase, echitabile şi raţionale, pentru România"*.

Mai mult, liderul AP consideră că cele două partide pot trece peste orice le desparte şi că liderii lor pot depăşi orgoliile şi ambiţiile: *"Suntem datori să o facem, în numele obiectivului comun de a conştitui în România acel partid de centru-dreapta capabil să devină interlocutorul privilegiat al Partidului Popular European - forţa politică ce a creat şi care conduce Uniunea Europeană - şi să susţină astfel pe lângă PPE interesele României în procesul de integrare"*.

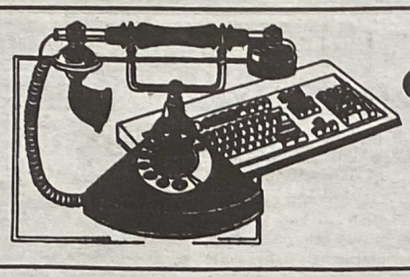

din cele 3 colţuri ale lumii

FRANŢA PRIVEŞTE CRITIC SCĂDEREA INFLUENŢEI EI ÎN LUME

Începând din secolul al XIX-lea, cel puţin, Francezii au auzit discutându-se despre declinul lor, însă desigur că nu au crezut niciodată. Astăzi însă, judecând după câteva cărţi care au înregistrat vânzări foarte bune în Franţa, şi după tonul discursurilor din mass-media naţionale, se pare că Francezii au început din nou să abordeze subiectul propriului declin. Iar discuţiile ating tema pierderii influenţei de care Franţa se bucura în sfera politicului, economiei, artei, filmului, diplomaţiei şi chiar în plan lingvistic, notează cotidianul american *The Boston Globe*.

Chiar şi subiecte considerate sacre se află acum pe tapet: în rândul specialiştilor francezi, există voci care indică faptul că scade cotaţia vinurilor sale în comparaţie cu producţiile din ţări precum SUA (California) sau Australia.

Larga recunoaştere a senzaţiei colective privind declinul Franţei s'a produs pe fondul expunerii propriilor contradicţii şi deziluzii. În prezent, se crede unanim că rigiditatea naţională şi atitudinea refractară faţă de risc a blocat dezvoltarea Franţei.

Nicolas Bavarez, un avocat din Paris, era un istoric marginal până anul trecut, când prima sa carte, intitulată *"Declinul Franţei"*, a surprins întreaga lume editorială franceză devenind un best-seller. La un an de la apariţie, cartea încă se mai vinde bine, alături de câteva alte cărţi cu titluri similare - *"Franţa în cădere liberă"* sau *"Aroganţa Franţei"*.

Potrivit lui Nicolas Bavarez, Franţa se luptă cu *"sentimentul de sine"*. *"Există o uriaşă prăpastie între elită şi vechea clasă politică şi societatea pe care acestea o reprezintă, între exercitarea retorică a puterii şi mijloacele reale ale puterii militare şi economice"*, a declarat autorul cărţii într'un interviu acordat în biroul său. Însă pentru Bavarez, senzaţia declinului este resimţită în special în ceea ce priveşte economia. *"Economia franceză este statică dacă o comparăm cu alte economii din lume, în special cu cea spaniolă, irlandeză sau britanică. PIB-ul din aceste ţări este în creştere, rata şomajului este în scădere constantă. Însă Franţa este blocată la acelaşi nivel."*

Danielle Brunon, pe jumătate Franţuzoaică, pe jumătate Americancă, este un fin observator al culturii franceze şi, la un moment dat, s'a decis să pună bazele unei companii care să ajute oamenii de afaceri francezi să interpreteze şi să câştige accesul pe pieţele americane. *"Francezii se află într'o blocadă şi există deja o discuţie generală, la toate nivelurile, despre acest lucru"*, a apreciat aceasta. *"Francezii sunt conştienţi că trebue să găsească o nouă energie. Se mulţumesc să creadă că modelul american este greşit sau cel puţin plin de defecte şi că noua lor sursă de energie ar putea fi pur şi simplu aceea de a se autodefini prin opoziţie cu Americanii"*.

Dacă acesta este planul Francezilor, atunci cum se face că Franţa este cea mai bună piaţă pentru lanţul american de fast-food Mc Donald's, dacă e să se judece după veniturile încasate numai anul acesta. În Franţa, există peste 1.200 de restaurante McDonald's, ceea ce face ca aceasta să se claseze pe locul 10 în rândul ţărilor cu numărul cel mai mare de restaurante McDonald's. Majoritatea clienţilor francezi face parte din segmentul de vârstă 20-30 de ani. Mulţi îşi justifică alegerea prin faptul că nu au timp pentru un prânz tradiţional francez şi că sunt puţine opţiuni dacă vrei să mănânci ceva rapid. O astfel de mentalitate este percepută de mulţi Francezi ca erodare a mult preţuitei pauze de prânz, dar şi o sursă suplimentară de nemulţumire pentru cei care simt cum cultura franceză se prăbuşeşte sub greutatea globalizării.

"Nu aş spune că Franţa se află în declin, ci că a stagnat într'o etapă de expansiune a globalizării. Există sentimentul că tot ce se întâmplă în plan economic, politic şi cultural are loc în jurul nostru, dar nu în Franţa", a declarat Alexander Felicite, angajatul unei firme care comercializează genţi de lux. *"Nu cred că Francezilor le place acest sentiment."*

Cel mai frustrant aspect pare să fie diminuarea dramatică a influenţei limbii franceze. De altfel, Francezii sunt obsedaţi de această chestiune şi par deranjaţi de faptul că, de facto, limba oficială care se vorbeşte în cadrul UE este limba engleză. Un raport al Comisiei Europene a arătat că 83 la sută dintre oficialii Europeni vorbesc engleza şi doar 24 la sută franceza.

Iar Francezii au reacţionat defensiv, astfel că în luna Mai a.c., Adunarea Naţională a adoptat o rezoluţie de păstrare a folosirii limbii franceze în cadrul instituţiilor europene, fapt care determină organismul amintit să pompeze milioane de dolari în lecţiile de limbă franceză pentru oficiali şi angajaţi ai acestor instituţii. *"Încearcă să îşi protejeze limba, iar o limbă protejată, o limbă-muzeu este o limbă moartă"*, a atras atenţia Nicolas Bavarez, potrivit căruia această *"abordare defensivă"* a chestiunii limbii reflectă existenţa unei probleme centrale pentru Franţa: rigididatea şi aderenţa la vechiul status quo.

De altfel, Franţa a reacţionat în mod similar şi faţă de ascensiunea culturii americane şi a spiritului de liberă iniţiativă tipic societăţii americane şi reprezentat exponenţial de Internet sau Wal-Mart, printre altele. *"Franţa recunoaşte că nu s'a adaptat niciodată la forţele Lumii Noi şi de aceea reacţia sa este aceea de a se opune simbolurilor acesteia - McDonald's, Starbucks, Hollywood şi limba engleză"*, a mai declarat istoricul Bavarez.

"Recunosc că suntem departe de aşa-numita Belle Epoque, perioada unor realizări artistice şi culturale de vârf, ce aparţin sfârşitului de secol al XIX-lea şi începutul celui de-al XX-lea. Astăzi, Franţa se află într'o perioadă de căutări. Şi nu vrea să privească înspre America. De fapt, doreşte chiar să privească departe de aceasta. Astfel, crede că va renunţa la sentimentul că se află în declin", a mai afirmat şi Julian Husson, citat în încheiere de cotidianul american.

CONDUCEREA PENTAGONULUI RĂSPUNZĂTOARE DE ACTELE DE "SADISM" COMISE LA ABU GHRAIB

Un raport oficial privind abuzurile comise de soldaţii americani în închisoarea Abu Ghraib din Bagdad şi dat publicităţii la data de 24 August a făcut responsabilă conducerea Pentagonului pentru neglijenţa de care a dat dovadă în privinţa condiţiilor şi confuzelor reguli de interogatoriu care au condus la adevărate acte de sadism în respectiva închisoare, comentează cotidianul britanic *The Guardian* într'un articol apărut în ediţia din 25 August.

Raportul, întocmit de o comisie alcătuită din patru consilieri din cadrul Pentagonului nu a plasat vina direct asupra ministrului american al Apărării, Donald Rumsfeld şi nici nu a găsit vreun înalt oficial al acestei instituţii vinovat direct de respectivele acte. Cele mai flagrante abuzuri comise la Abu Ghraib aparţin soldaţilor care îşi făceau rondul de noapte, se mai spune în raport. Cu toate acestea, raportul reprezintă o condamnare implicită a modului în care ministrul american al Apărării a gestionat problemele instituţiei pe care o conduce.

"Credem că există o responsabilitate instituţională şi personală până la cel mai înalt nivel de comandă", a declarat reporterilor James Schlesinger, fost ministru american al Apărării şi preşedintele comisiei mai sus amintite.

UN NOU CONDUCĂTOR CONTROVERSAT PENTRU MI-6

Rupând cu tradiţia îndelungată a serviciilor secrete ale Majestăţii Sale, faţa şi numele noului conducător al MI-6 sunt cunoscute de către majoritatea Britaniciilor. Un exemplu în acest sens: John Scarlett s'a aflat, timp de peste un an, în miezul uneia din cele mai grave crize ale istoriei politice a Marii Britanii.

Convocat, vara trecută, de către lordul-judecător Hutton, care conducea o anchetă în legătură cu circumstanţele morţii expertului în armamente David Kelly, John Scarlett a fost fotografiat şi filmat de către mass-media din lumea întreagă. Rolul său în fruntea Comitetului mixt al serviciilor de informaţii britanice a fost cercetat cu minuţiozitate.

Numele său a revenit încă nu demult în prim planul scenei, cu prilejul publicării raportului Butler, care a criticat cu severitate activitatea serviciilor secrete înaintea declanşării războiului din Irak.

Din Septembrie 2001, John Scarlett, fost şef de post al MI-6 la Moscova, Nairobi şi Paris, servea drept interfaţă între guvernul Blair şi serviciile de informaţii. Tocmai în această calitate a supervizat el întocmirea dosarului guvernamental în legătură cu arsenalul irakian.

Or, acest raport, prezentat, în Octombrie 2002, în faţa Camerei Comunelor drept proba irefutabilă a ameninţării pe care o reprezenta Saddam Hussein, a fost de atunci golit de substanţă prin criticile Comisiilor Hutton şi Butler.

Aşa după cum a afirmat înaintea sinuciderii sale expertul în armamente David Kelly, dosarul guvernamental conţinea exagerări, îndeosebi în legătură cu armele de distrugere în masă. Raporturile Hutton şi Butler au confirmat, de asemenea, faptul că documentul fusese rescris parţial de către Downing Street, cu scopul de a convinge opinia publică în legătură cu necesitatea de a interveni în Irak.

Oricum, după exemplul Premierului Tony Blair, John Scarlett - a cărui vârstă, considerată unul din rarele secrete, oscilează între 55 şi 56 de ani - a fost *"spălat"* de lordul-judecător Hutton, apoi de către Robin Butler.

Numeroşii săi critici nu au obţinut demisia sa: nu numai că John Scarlett a fost promovat în postul cel mai important în ierarhia serviciilor secrete, dar a primit şi încurajări foarte publice.

Noul *"C"* al serviciului MI-6 - cum sunt desemnaţi, începând din 1909, conducătorii serviciilor secrete britanice - nu este dispus să cadă în anonimatul fortăreţei din Vauxhall Bridge, acest impozant cub de marmură şi oţel, sediul MI6.

Recent, noi dezvăluiri au făcut ca John Scarlett să fie în continuare ţinta criticilor. Potrivit unui expert al grupului de supraveghere în Irak (ISG), John Scarlett i-ar fi cerut să includă în investigaţiile sale nişte informaţii, apreciate ca puţin fiabile, în legătură cu arsenalul militar irakian. Potrivit acestui membru anonim al ISG, John Scarlett afirma, într'un curier electronic, că regimul lui Saddam Hussein are un program secret de dezvoltare a virusului variolei, o serie de laboratoare mobile care permit producerea de arme chimice şi un dispozitiv care permite testarea unei arme nucleare.

"Tot ceea ce Scarlett vroia ca noi să adăugăm se baza pe vechi documente pe care le cercetasem cu răbdare şi care se dovediseră false", a afirmat expertul ISG, într'un interviu difuzat de ziarul britanic *Mail on Sunday*.

NOILE STRUCTURI ALE REŢELEI AL QAIDA

După trei săptămâni de examinare a informaţiilor culese graţie ultimelor arestări, în Pakistan şi în Marea Britanie, serviciile europene angajate în lupta antiteroristă constată o evoluţie a reţelelor decise să comită atacuri de mare amploare. Dacă celula de conducere a reţelei Al Qaida există în continuare sub o formă *"istorică"*, structura reţelelor pare să fie descentralizată, în preocuparea de *"eficacitate"*. Grupuri de activişti autonomi încearcă să înroleze membri mai puţin suspecţi, în ochii poliţiei, decât persoane de origine arabă, naturalizate britanice - scrie cotidianul francez *Le Monde*.

Potrivit majorităţii Europenilor, Al Qaida nu mai există ca organizaţie structurată, dotată cu un *"creier"* central.

Dar, potrivit Americanilor, Osama Ben Laden, Ayman Al-Zawahri, braţul său drept, precum şi alţi lideri *"istorici"* ai reţelei Al Qaida rămân nişte referinţe puternice, pentru o nouă generaţie de activişti foarte structuraţi. Ei evocă drept exemplu reuniunea care s'ar fi ţinut în luna Martie, în Waziristan, regiune pakistaneză din apropierea frontierei afgane, unde, potrivit Preşedintelui Pervez Musharraf, cadre ale reţelei Al Qaida ar fi organizat o reuniune de *"planificare"* în vederea comiterii unor atentate majore, aşa cum s'a întâmplat înainte de Septembrie 2001.

Un Pakistanez-american deţinut în Statele Unite, Mohammed Djounaid Babar, a recunoscut în faţa justiţiei că a participat la această întâlnire.

Potrivit unui oficial european, această informaţie arată, în realitate, că structura terorismului islamist este pur şi simplu în curs de a evolua, transformată de o *"căutare a eficacităţii"*.

Conceperea marilor operaţiuni ar rămâne centralizată; studiul realizării lor practice, precum şi executarea lor ar fi, în schimb, încredinţate unor grupuri autonome care dispun de o implantare locală.

Asigurând o legătură între statul major al reţelei Al Qaida şi unele celule *"operaţionale"*, Nour Khan poseda, stocate în memoria calculatoarelor sale, un volum de informaţii care atestă rolul său de *"ofiţer superior"*; contactele sale cu cel puţin şase persoane din Statele Unite, călătoriile sale în această ţară şi în Marea Britanie, legăturile sale cu reţele din Occident, din Malayesia, Indonezia sau din Nepal. Tocmai nişte mesaje trimise-lui Al-Hindi au antrenat arestarea acestuia din urmă, precum şi - în Pakistan - a tanzanianului Ahmed Khalfan Ghailani, căutat pentru complicitate în atentatele din 1998 împotriva ambasadelor americane din Tanzania şi din Kenia (231 de morţi în total).

Serviciile europene se întreabă de acum înainte dacă trebue să revizuiască, sau nu, pronosticul lor cu privire la pierderea de influenţă de către Ben Laden. Ele relevă faptul că un mesaj al liderului Al Qaida, anunţat prin site-uri islamiste, nu a fost încă difuzat, ceea ce ar putea lăsa să se înţeleagă că el întâmpină dificultăţi în a comunica din refugiul său. Ele ştiu, de asemenea, că un astfel de mesaj ar putea fi semnalul pe care îl aşteaptă nişte grupuri pentru a trece la acţiune, într'o ţară sau alta.

Cronica Internaţională

KREMLINUL DOREŞTE SĂ CREEZE UN NOU IMPERIU

Din cauza tendinţelor hegemonice ale Rusiei, ţările fostei Uniuni Sovietice sunt supuse din ce în ce mai mult presiunilor, scrie analistul politic german Jens Hartmann, într'un articol publicat în cotidianul austriac *Die Presse*.

Deja el nu mai este valabil. *"Paşaport al cetăţeanului Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste"*, scrie pe acest document. Deasupra acestui *"titlu"*, tipărit cu litere chirilice, sunt desenate secera şi ciocanul, pe fondul unui glob terestru, înconjurat la rândul său de lozinca *"Proletari din toate ţările, uniţi-vă!"*, îndemn formulat în 15 limbi ale Pământului, îşi începe articolul Jens Hartmann, cu o descriere în amănunt a fostului paşaport sovietic.

Şi, în pofida faptului că acest stat nu mai există de 12 ani, abia din luna Iulie anul curent paşaportul sovietic a încetat să mai fie un document oficial. Totuşi, potrivit analistului german, acest lucru nu împiedică Rusia să se considere *"un început organizatoric"* pe teritoriul fostei Uniuni Sovietice.

Dezbaterile politice se desfăşoară sub deviza *"dominării în spaţiul postsovietic"*. *"Pretenţiile privind rolul de lider trebue să fie susţinute în permanenţă de o politică eficientă"*, cere şi preşedintele rus Vladimir Putin.

După ce, datorită statutului de membru în Organizaţia Tratatului Atlanticului de Nord (NATO), statele baltice - Estonia, Letonia şi Lituania - s'au pomenit *"în afara limitelor accesibilului"*, în sfera de interese a Rusiei a mai rămas Comunitatea Statelor Independente (CSI), cu cele 12 ţări ale sale. De altfel, notează Hartmann, în limba rusă aceste ţări sunt denumite *"străinătate apropiată"*, ceea ce atestă anumite pretenţii ale Rusiei. Faptul că integritatea teritorială a statelor vecine nu este căutşi de puţin inviolabilă este demonstrat şi de refuzul preşedintelui Putin de a retrage trupele ruseşti din regiunea transnistreană a Republicii Moldova şi din Georgia, în pofida obligaţiilor pe care statul rus şi le-a asumat în faţa organismelor internaţionale.

În fiecare dintre cele două puncte fierbinţi se află câte 5.000 de militari ruşi. Trupe ruseşti sunt desfăşurate în nouă dintre statele din CSI. În total, în *"străinătatea apropiată"* - dela Sevastopol (portul dela Marea Neagră din Peninsula Crimeea), până la divizia a 201-a din Tadjikistan - îşi desfăşoară serviciul în jur de 50.000 de soldaţi şi ofiţeri ruşi.

Într'un *"butoi cu pulbere"* se transformă din ce în ce mai mult şi Georgia. Autorităţile ruseşti le-au eliberat locuitorilor provinciei separatiste Abhazia paşaoparte ruseşti, iar de când navele georgiene blochează portul abhaz Suhumi, provincia se află în expectativa unui război.

Preşedintele rus se află într'o situaţie delicată, consideră analistul german, subliniind că tocmai militarii au fost cei care nu i-au iertat liderului rus faptul că acesta a manifestat o atitudine atât de calmă faţă de extinderea NATO şi a Uniunii Europene (UE) spre Est. În afară de aceasta, în acest conflict încearcă să se infiltreze alte două superputeri. După atentatul din 11 Septembrie 2001, SUA s'au folosit de lupta împotriva terorismului pentru a-şi trimite consilierii militari în Georgia şi Azerbaidjan şi a-şi desfăşura unităţile militare în Uzbekistan, Kârgâzstan şi Tadjikistan. Astfel, potrivit temerilor Moscovei, Washingtonul obţine un cap de pod în Asia Centrală şi Caucaz. Datorită prezenţei pe aceste teritorii a unor importante resurse energetice, ambele regiuni au o mare importanţă geostrategică.

De asemenea, China, care se dezvoltă într'un ritm vertiginos şi doreşte să aibă acces la petrolul şi gazele naturale din Kazahstan şi Turkmenistan, doreşte şi ea să-şi consolideze influenţa în Asia Centrală.

Stephen Blank, profesor la Institutul de Cercetări Strategice din cadrul Colegiului de Război (Strategic Studies Institute, Army War College) vorbeşte despre o *"cursă dramatică în jurul intereselor militare şi economice"* în regiune.

De asemenea, în cursul unei conferinţe la Sankt Petersburg, Anatoli Ciubais a declarat că *"pe teritoriul CSI avem nevoie de un imperiu liberal"*. Ciubais, preşedintele Consiliului director al trustului energetic de monopol RAO EAS şi fost şef al administraţiei prezidenţiale, a pus stăpânire pe energia electrică armeană şi georgiană. Însă, acesta este doar începutul, pentrucă, după cum a subliniat acelaşi Ciubais, trustul său are *"planuri agresive faţă de toate ţările CSI"*.

Însă, *"întrerupătorul electric"* ar putea deveni foarte uşor o pârghie politică, îşi exprimă îngrijorarea vecinii CSI. De altfel, tocmai acest lucru este demonstrat de un alt monopolist rus, Gazprom, care refuză să ofere Turkmenistanului dreptul de a-şi pompa gazul prin conducta rusească. Şi, dacă vreodată vor fi oprite livrările de gaze către Ucraina sau Republica Belarus, atunci acest lucru nu va avea drept scop numai forţarea achitării datoriilor de miliarde, ci şi exercitarea unor presiuni politice, afirmă Jens Hartmann.

La rândul său, politologul rus, Andrei Piontkovski, consideră că la ora actuală pretenţiile Rusiei la hegemonie înregistrează cote maxime. *"Ce le poate oferi astăzi vecinilor săi elita rusă?"*, se întreabă analistul rus, oferind şi un răspuns: *"Nimic, în afară de nişte declaraţii emfatice referitoare la propria importanţă, la misiunea sa istorică şi la menirea imperială a poporului rus"*. În acest sens, Piontkovski aminteşte despre memorandumul conceput de ideologii dela Kremlin, care fusese publicat încă în 1997.

În ceea ce priveşte Ucraina, în acest memorandum este scris: *"Este necesar ca Ucraina să fie convinsă să devină prietena Rusiei, în caz contrar urmează o introducere treptată a blocadei economice, după modelul politicii SUA faţă de Cuba"*. Referitor la Caucazul de Sud memorandumul prevede următoarele: *"Numai ameninţarea unei destabilizări a situaţiei din Georgia şi Azerbaidjan ar putea împiedica expulzarea definitivă a Rusiei din Caucazul de Sud"*.

Potrivit afirmaţiilor lui Piontkovski, citate în final de analistul german, cuvântul *"parteneriat"* nu este nici măcar menţionat în dezbaterile politicienilor ruşi.

"UN RĂZBOI CU RUSIA ESTE APROAPE", AFIRMĂ MIHAIL SAAKAŞVILI PREŞEDINTELE GEORGIEI

În Georgia, s'a reinstaurat un calm precar. Au încetat schimburile de focuri nocturne, dela mijlocul lunii August, soldate cu aproximativ 30 de morţi. Georgia îşi menţine, însă, ferm intenţia de a recuceri Osetia de Sud, asupra căreia a pierdut controlul în anul 1990. Preşedintele georgian Mihail Saakaşvili, în vârstă de 36 de ani, ales în luna Ianuarie a.c., a desfăşurat importante forţe în zonă şi acuză Rusia că şi-a trimis trupele acolo, mercenari şi cazaci. Foarte preocupat să atragă atenţia internaţională asupra acestui conflict, Mihail Saakaşvili primeşte într'una din noile sale reşedinţe foarte bine păzite, situată pe înălţimile Tbilisi. Iată, mai jos, interviul acordat, de curând, cotidianului francez *Liberation*.

Întrebare: Ce credeţi că va trebui să faceţi pentru a recuceri Osetia de Sud şi Abhazia, două regiuni care, practic, s'au separat de Georgia din 1992?

Răspuns: Obiectivul nostru nu este *"cucerirea"*; nu acesta este termenul exact. Prima noastră obligaţie o constituia închiderea drumurilor contrabandei, ce treceau prin aceste două regiuni. Acum, populaţia enclavei Osetia de Sud, care trăia - în principal - din această contrabandă cu Rusia, a rămas fără resurse. Acolo, sunt mulţi oameni fără slujbe, cu mari cantităţi de arme. În prezent, mă tem ca ei vor ataca drumurile şi satele georgiene. Aceasta, deoarece Rusia le-a distribuit locuitorilor Osetiei de Sud imense cantităţi de arme. Acolo, există tancuri ruseşti, circa 90 de blindate din Rusia... Toate acestea înseamnă mult prea mult pentru cei 3.000 de oameni ai forţelor Osetiei de Sud! Dar forţele care au atacat poziţiile noastre, recent, erau ruseşti, fără nici o îndoială. Tactica a fost aceeaşi ca cea utilizată de Ruşi în Cecenia: atunci când au morţi pe câmpul de luptă, îşi riscă viaţile pentru a merge să-i recupereze. Ei fac totul pentru ca trupurile să dispară.

Î: După alegerea dv., în luna Ianuarie, v-aţi dus, totuşi, la Moscova, pentru a vă întâlni cu preşedintele rus. Nu aţi reuşit să stabiliţi o relaţie de încredere cu Vladimir Putin?

R: Sunt în contact cu Putin. Am, însă, adesea, impresia că nu numai el ia deciziile în Rusia. Există mulţi implicaţi. Sunt Cecenii pro-ruşi: fiul lui Kadârov (Ramzan Kadârov, viceprim-ministru, n.red.-fr.) a declarat, recent, că este gata să trimită 5.000 de Ceceni în Osetia de Sud pentru a-i sprijini pe Ruşi. În Rusia, mai sunt şi Ingueşi, foarte ostili celor din Osetia...

Numeroşi Ruşi au senzaţia că ţara lor a pierdut prea mult şi că, acum, trebue să se opună oricărei noi pierderi teritoriale. Eu cred că Putin este pragmatic. Însă, în această situaţie, chiar şi pentru un presedinte puternic, libertatea de acţiune este foarte limitată.

Î: Chiar şi dv. suflaţi şi în iaurt: aţi făcut declaraţii foarte agresive, ameninţând să trageţi asupra navelor ruseşti din Abhazia ori chemându-i pe georgieni să se pregătească de război...

R: Am spus că, în cazul în care vom începe un război, va fi unul între Georgia şi Rusia, nu între georgieni şi cei din Osetia. Este foarte important: confruntările etnice trebue evitate neapărat. Suntem foarte aproape de un război, trebue ca populaţia să fie pregătită. Însă, nu am nici o intenţie de a provoca aceasta, nu sunt nebun.

Î: Aşadar, ce veţi face?

R: Le propunem celor din Osetia o foarte mare autonomie şi o participare generoasă la guvernarea georgiană centrală. De asemenea, dorim să atragem atenţia întregii lumi asupra acestei situaţii. Vrem o conferinţă internaţională pentru discutarea statutului Osetiei. Rusia s'a declarat împotrivă, dar cred că poziţia sa este pe cale să evolueze.

Î: Ce aveţi de oferit în schimb Rusiei? Cum poate fi ea îmbunată?

R: Relaţia noastră cu Rusia mă face să mă gândesc puţin la aceea a unui cuplu care divorţează. Noi propunem să rămânem prieteni, dar mai există gelozie de o parte ca şi de alta. Ceea ce îi oferim noi Rusiei, este mâna întinsă a prieteniei. Dar nu suntem grăbiţi. Din punct de vedere economic, Georgia este încă foarte slabă. Peste trei ani, va fi mai puţin vulnerabilă. Trebue ca Rusia să înţeleagă că, peste trei-patru ani, situaţia va fi alta. Iar eu pot aştepta. Viitoarele alegeri la care voi participa sunt doar peste patru ani şi jumătate.

REBELUL AL SADR ÎI SPUNE "DA" MARELUI AYATOLLAH SISTANI

Nimic, în afara unui miracol, nu poate salva pacea. Într'adevăr, zecile de mii de persoane care au sfidat bombele şi tirurile armelor pe parcursul marşului până la Najaf - ca răspuns la apelul Marelui Ayatollah Al Sistani, unul dintre cei cinci religioşi din lume care au dreptul să se folosească de acest rang înalt - se aşteaptă dela şeful suprem al Şiiţilor irakieni la un miracol, notează Sergio Romano, autorul editorialului din *Corriere della Sera*.

La 26 August, în timp ce în oraşul sfânt se lăsa noaptea, o primă minune - dacă nu chiar un adevărat miracol - a avut loc atunci când, pentru prima dată în trei săptămâni, în oraşul sfânt armele au tăcut. Încetarea focului timp de 24 de ore, proclamată de epuizatul premier Allawi cu curajul disperării, a fost respectată de toate părţile: trupele americane, forţele de securitate irakiene şi luptătorii de gherilă din Armata lui Mahdi.

Dar încetarea luptelor, anunţată în semn de respect faţă de Al Sistani sosit ca să îşi ofere medierea, a evidenţiat şi mai mult, în mod involuntar, fragilitatea castelului de carton construit la Bagdad sub regia americană. Într'o clipă, în timp ce la Najaf o mare mulţime fără arme se revărsa pe platoul moscheei strigând *"trăiască Islamul, afară America, afară Allawi!"*, s'a avut percepţia exactă a slăbiciunii guvernului provizoriu irakian, incapabil să garanteze securitatea şi care, totuşi, ar trebui să negocieze cu rebelii pacea.

Trativele au fost conduse, departe de mulţimea din mausoleu, de cei doi protagonişti ai acestei drame, sacre doar în aparenţă, dar care capătă trăsăturile unei lupte pentru puterea politică. Timp de câteva ore, până noaptea târziu, bătrânul şi respectatul ayatollah Al Sistani a discutat cu tânărul şi impulsivul imam Moqtada Al Sadr, liderul autoproclamat dar recunoscut al revoltei dela Najaf, unde protecţia armată a mausoleului lui Ali ascunde obiectivul real al integrismului islamic.

Apoi, printr'o neaşteptată lovitură de scenă, pe fundalul oraşului devastat, Al Sistani şi Al Sadr au anunţat un acord bazat pe cinci puncte fundamentale: 1) Statutul de *"oraş deschis"* demilitarizat pentru Najaf şi Kufa, primul ca sanctuar al *"prinţului credincioşilor"* Ali; cel de-al doilea ca leagăn originar al credinţei şiite. 2) Retragerea din cele două oraşe sfinte a tuturor forţelor militare şi paramilitare, irakiene şi străine. 3) Apărarea securităţii încredinţată în exclusivitate forţelor de poliţie. 4) Despăgubirea populaţiei din regiune afectată de revoltele şi actele de război. 5) Proclamarea de *"alegeri legitime"* cât mai curând posibil în toată ţara.

Ar părea să fie o reţetă elementară, de bun simţ precizează *l'Unita*. Cheia de boltă, cea care ţine în picioare acordul, rezidă în retragerea trupelor SUA, fără de care dezarmarea armatei lui Mahdi ar fi fost o pretenţie de neacceptat pentru Sadr. Imamul radical va putea încerca să iasă în mod onorabil din această situaţie, şi, oricum, braţul său de fier cu guvernul lui Allawi şi cu forţele de ocupaţie sfârşeşte la egalitate. Mai dificil va fi pentru executivul ad interim, care şi-a dat anticipat consimţământul lui Sistani, să explice de ce o reţetă atât de simplă nu a fost niciodată concepută în aceste trei săptămâni de ultimatumuri nerespectate şi tratative neconcludente, presărate cu bombele SUA.

Al doilea punct al acordului, admiţând că va găsi o aplicare concretă în fapte, este deosebit de important. Al Sistani, care încă în primăvara acestui an a mediat încheierea revoltei precedente dela Najaf, pe marginea problemei fundamentale a retragerii tuturor forţelor militare şi paramilitare dela Najaf a reuşit - se pare - să facă să predomine punctul său de vedere, convingându-l pe Moqtada Al Sadr să abandoneze ideea menţinerii controlului asupra lăcaşurilor sfinte şiite sub miliţia islamică integristă a *"Armatei lui Mahdi"* chiar de el creată.

Guvernul irakian condus de Iyad Allawi a anunţat numaidecât că acceptă pacea semnată de cei doi lideri şiiţi şi a garantat că nu va încerca să-l aresteze pe Al Sadr: *"Este o persoană liberă să facă ce vrea, ca orice cetăţean irakian"*, a spus purtătorul de cuvânt al guvernului, Qassim Dawoud.

Rămâne necunoscuta numită "violenţă". *"Lungul marş"* al lui Al Sistani şi a adepţilor săi, trecând prin celălalt oraş sfânt Kufa, la 10 km de Najaf, a întâlnit un masacru înfiorător - înfiorător chiar şi pentru nivelurile de obişnuinţă la care a ajuns Irakul - petrecut într'o moschee lovită în mod repetat de proiectile care au provocat moartea unui număr cuprins între 74 şi 100 de persoane şi rănirea altor 300.

Într'un al doilea incident, la Najaf, şi-au găsit moartea 15 adepţi ai lui Al Sistani şi alţi 65 au rămas răniţi. Episodul este confuz. Potrivit participanţilor la marş, responsabilitatea i-ar reveni poliţiei, care ar fi deschis focul în mod nediscriminat încercând să controleze mulţimea. O altă versiune, mai sinistră şi mai neliniştitoare, atribuie cele două masacre mâinii destabilizatoare a reţelei teroriste Al Qaida.

Al Sadr a fost nevoit aşadar să cedeze în faţa autorităţii marelui ayatollah Ali Sistani. Nu este cedarea pe care i-o cerea Allawi, dar este, oricum, o cedare.

Pentru orice schimbare de adresă, anunţaţi redacţia ziarului "CUVÂTUL ROMÂNESC" cu cel puţin 4 săptămâni înainte

CRONICA VREMII

POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI

—Ion BOIERU—

Politica externă a României se poate caracteriza printr'o învălmășeală de nostalgii ideologice, de incompetență diplomatică și de lipsă de coerență logică în desfășurarea activităților, dar mai ales de neglijență uluitoare, față de interesul național. Cu participarea țării la NATO, sau la Uniunea Europeană, factorii responsabili fac declarații pline de contradicții, care uluiesc pe Românii avizați și cunoscători ai trecutului diplomatic al României, ca să nu mai amintim și pe responsabilii acestor două organizații de care vorbeam mai sus, care nu pot fi decât consternați, dar rămân deocamdată vigilenți.

Problema la zi, a neputințelor și confuziilor diplomatice românești se leagă de chestiunea Transnistriei și a canalului Bâstroe, construit de Ucraineni în Delta Dunării, pentru a-și îmbunătăți circulația maritimă în zona respectivă. Și, de asemenea, se mai leagă de chestiunea Transnistriei și a Republicii Moldova, de care sunt strâns legate interesele Rusiei, în spațiul respectiv, în fața prezenței NATO și a extinderii Uniunii Europene.

Atât Transnistria cât și Canalul Bâstroe sunt tulburări create de Rusia, ceea ce se inscriu pe traseul istoric al Rusiei, vecina României, de-a lungul veacurilor, fără odihnă, din cauza râvnirii de teritorii și dominații imperialiste.

România a fost, în tot trecutul istoric al Rusiei, un vis de cucerire. Experiența României este bogată, în situații de tulburare și necaz care au venit din partea Rusiei. Comuniștii din România au inclinat în toate situațiile grele, să stea de partea Rusiei. Ultima ocazie a fost la 23 August 1944. (Este de-a dreptul surprinzător că s'au găsit intelectuali români să afirme, recent, ca Actul din 23 August a fost *"cel mai mic rău, dintre câte se puteau întâmpla"*. In realitate, actul a fost rezultatul unei poziții anti-naționale, al unor comploturi de structură titulescianâ, cunoscută de multă vreme de diplomații autentici ai diplomației române, și se trece ușor peste acest aspect.

Casa Regală știe care era diplomatul consilier al ei, din vremea aceea și reprezenta pecetea politicii lui Titulescu. Iar comuniștii, din România, la ordinele Moscovei, au fost agenții care au înlesnit subjugarea totală a țării de către Moscova.

Ceea ce a urmat, după 23 August, are pecetea unui dezastru național, pe care nimeni, cu răspundere morală, nu-și poate permite să-l desconsidere sau să-l minimalizeze, indiferent cine ar fi. Căci este imoral, ilogic și strigător la cer, față de ființa națională.

De după 23 August 1944 și până astăzi, relațiile diplomatice cu Rusia, cu foarte mici excepții, au fost întocmite sub semnul intereselor celor care alcătuiesc astăzi conducerea țării, nu ale celor naționale, pentrucă acestea, adică cele naționale, nu au avut reprezentanți în tratativele cu Rusia, și despre multe din aceste tratative, nici nu se cunosc prea multe date.

În ziarul nostru s'a mai scris despre astfel de date, chiar și recent cu ocazia așa-zisului Tratat de Bază cu Rusia. Cu ocazia semnării acestui Tratat de Bază, de către Ion Iliescu și fostul candidat la Primăria Capitalei (măturat cu ușurință dela candidatură, nefiind considerat potrivit pentru acest post), aceștia au ținut discursuri, care nu au explicat de loc care sunt elementele de bază ale acestui Tratat. Deci, lipsite de transparență, datorită spiritului de secret al foștilor comuniști, sau chiar de competență pentru posturile lor, sau eventual lipsă de respect pentru *"interesul național"*.

Când a fost semnat Tratatul de Bază, în loc să fie chemate și alte personalități de cultură politică românească, Iliescu și Geoană s'au impus numai pe ei doi, ca niște capete luminate în a rezolva toate punctele esențiale pentru relațiile dintre România și, în felul acesta, se rezolva problema direct, între tovarășii de altă dată, cu superficialitate, cu incompetență și cu iresponsabilitate, față de Țara Românească.

Oare ei nu știau din istoria României, și din relațiile cu Rusia Sovietică, timp de o jumătate de veac de domnie sovietică absurdă, ilegală și imorală, că politica rusească, din vecinătatea țării, nu poate fi lecuită de tendințe imperialiste și de lăcomia nesățioasă de acaparări și înșelăciuni? Și că nu se poate conta pe nici unul din angajamentele luate de ei, nici pe semnăturile lor oficiale, niciodată și în nici o împrejurare? Peste toate acestea, cei doi nu erau îndrituiți să reprezinte România la semnarea unui astfel de Tratat de pace. Prezența lor a fost ilegitimă, pentrucă România se rupsese din legăturile ideologice, de până atunci, și chiar dacă Rușii nu se mai țineau de năravurile vechiului bolșevism, cu siguranță, nici Iliescu, nici Geoană nu se dezbracaseră de năravul lor comunist. Ei nu reprezentau nici un fel de garanție morală și națională că vor reprezenta interesele țării. Vom reveni.

CU SAU FĂRĂ CÂRTIȚĂ: CÂTĂ INFLUENȚĂ ARE ISRAELUL LA WASHINGTON

Mass-media americană a descoperit o cârtiță israeliană la Pentagon. Biroul Federal de Investigații, FBI, a confirmat informațiile difuzate de presa de dincolo de Ocean, apreciind că spionul s'a aflat în cercurile înalte ale Ministerului american al Apărării, printre colaboratorii lui Donald Rumsfeld. Din poziția aceasta, cârtița ar fi deturnat numeroase documente referitoare la politica Statelor Unite față de Iran și Irak.

Ierusalimul l-a contactat pe Larry Franklin, însă nimic ilegal nu s'a produs. Israelul respinge acuzațiile conform cărora Franklin ar fi oferit documente despre demersurile strategice ale Statelor Unite în zona Orientului Mijlociu. Iar în ce privește acuzațiile referitoare la o posibilă influență exercitată prin Franklin asupra deciziilor luate la Washington – așa ceva este total absurd, comentează oficialii dela Ierusalim.

Că Franklin este, într'adevăr, marea cârtiță, după cum afirmă reporterii dela canalul de televiziune CBS sau că, de fapt, Franklin nu este nici pe departe spionul fioros, descoperirea unei cârtițe în Pentagon ridică iarăsi vechea întrebare: ce influență exercită Israelul asupra deciziilor politice dela Washington?

Până de curând, astfel de afirmații și întrebări erau catalogate din start ca fiind antisemite.

La drept vorbind, este evident că nici un alt stat din lume nu se bucură de atât acces la cel mai înalt nivel decizional american cum, prin simpatizanți sau grupuri de lobby, i se întâmplă Israelului. Eternele abțineri ale Statelor Unite de la votul unor rezoluții ONU având ca subiect țara Sfântă sunt elocvente. Militează în acest sens cercurile protestante fundamentaliste și conservatorii - -compuse, de cele mai multe ori, din Evrei neoconservatori. În spatele strategiilor Administrației Bush față de Orientul Mijlociu se află de cele mai multe ori cercurile neoconservatoare – un grup de intelectuali influenți, majoritatea având relații strânse și personale cu statul Israel.

Paul Wolfowitz – adjunctul secretarului american al Apărării Donald Rumsfeld și militant pentru o dominație americana în întregul Orient, în parteneriat, desigur, cu Israelul – este unul dintre acești intelectuali neoconservatori. Wolfowitz este și unul dintre motoarele din spatele războiului din Irak – ca de altfel și Richard Perle, cel care a părăsit de curând Pentagonul și despre care se știe că întreține relații strânse cu membrii partidului de guvernământ din Israel, Blocul Likud.

Iar Douglas Feith, numărul trei din Pentagon, avea să fie decorat, în 1997, pentru "Serviciii aduse Israelului și poporului evreu". Feith este, de altfel, șeful direct al "cârtiței" Larry Franklin.

Wolfowitz și Perle s'au numărat printre avocații ideii că nu doar Irakul și Iranul ci și alte state, cum ar fi Siria, ar trebui să intre în vizorul Pentagonului. Nu este un domino al schimbarilor democratice, este o extindere a campaniei împotriva tuturor potențialilor adversari. În special adversari ai Israelului.

Astfel s'a ajuns la, probabil, cea mai strânsă colaborare dintre Israel și o Administrație dela Casa Albă – în ciuda unor gesturi ale premierului Ariel Sharon pe care orice altă conducere a Statelor Unite le-ar fi condamnat fără reținere. Se naște, atunci, întrebarea: de unde atâta siguranță pe șeful Executivului dela Ierusalim? Răspunsul ar putea sta în, totuși, posibilul caz Franklin. Și dacă se va adeveri, atunci, cu siguranță, toate precauțiile asumate după cazul *"Jonathan Pollard"*, dela miezul anilor '80, se vor dovedi inutile. Dar anii '80 au trecut. Iar în ziua de astăzi, Israelul are posibilități mult mai puțin riscante de a obține informațiile necesare dinspre Washington.

(Comentariu al postului de radio Deutsche Welle)

CĂTRE CITITORI

Ținem să facem cunoscut că Redacția acestui ziar nu împărtășește întotdeauna ideile și punctele de vedere ale colaboratorilor din articolele semnate.

CĂTRE COLABORATORI

Rugăm pe toți corespondenții noștri să trimită articolele spre publicare până la data de 15 a lunii precedente editării ziarului.

Din presa străină

CE ȘANSE ARE TANDEMUL PREȘEDINTE-VICEPREȘEDINTE, JOHN KERRY-JOHN EDWARDS, SĂ AJUNGĂ LA CASA ALBĂ

FINANCIAL TIMES:

Alegerea lui Kerry

Alegerea de către John Kerry a lui John Edwards drept candidatul democrat pentru funcția de vicepreședinte al SUA reprezintă una dintre cele mai bune opțiuni dintre alternativele de care dispunea, comentează cotidianul britanic *Financial Times*, care apreciază că alesul nu a fost Dick Gephardt.

John Edwards are o serie de slăbiciuni bine știute, însă, dând dovadă de cel puțin același curaj de care a dat John Kerry alegându-l să formeze tandemul care va candida în Noembrie pentru Casa Albă, posibilul viitor vicepreședinte american și le-ar putea depăși. Judecând strict după calibrul candidaților, se poate spune însă că cei doi John formează cel puțin un tandem la înălțimea celui aflat în exercițiu - Bush-Cheney.

Revenind la slăbiciunile lui John Edwards, trebue spus că în calitate de avocat care și-a construit reputația pe intentarea unor procese anumitor companii cunoscute, acesta face parte din breasla cea mai urită de comunitatea de afaceri americană. Este aproape lipsit de experiență, cariera politică începându-și-o odată cu alegerea sa ca senator al Carolinei de Nord, în 1998.

După cum a remarcat și candidatul democrat pentru funcția de președinte al SUA, John Edwards nu are expertiză în materie de politică externă, o chestiune ce va atârna greu în apropiatele alegeri.

Deși campania republicanului Bush va lovi fără milă în aceste slăbiciuni, nu este obligatoriu ca'ele să fie fatale pentru tandemul democrat. Împotriva acestor lovituri, John Edwards are câteva avantaje considerabile, care le dublează pe cele ale lui John Kerry.

Printre atuuri se numără un soi de șarm clintonian și abilitatea de a rezona cu electoratul de rând, lucru mult mai greu de realizat de ciudatul Kerry, de meditativul Dick Cheney și chiar de popularul, însă inabilul orator, George W. Bush. Comentariul său la opinia că SUA ar fi împărțite în *"două Americi"*, una relaxată, una conflictuală, s'a numărat printre temele memorabile ale campaniei electorale democrate pentru alegerile primare.

Asemeni multor politicieni din cele două state Carolina (de Nord și Sud), John Edwards a găsit că este oportun să adopte o retorică protecționistă. Însă opiniile sale asupra altor probleme economice sunt mai tangente cu noul *"centrism democrat"* decât cu vechea școală a laburismului proletar, practicată încă de Dick Gephardt, de pildă.

Dacă electoratul american este decis să îl realeagă pe actualul președinte pentru un nou mandat sau dacă va fi impresionat de John Kerry așa cum a fost, în 2000, de fostul vice-președinte, Al Gore, lui John Edwards îi rămân puține de făcut pentru a le schimba intenția de vot. Într'o cursă care, în acest moment, ar părea fi din nou o luptă strânsă, cu final la fotografie, așa cum s'a întâmplat în urmă cu patru ani, senatorul Carolinei de Nord s'ar putea dovedi un avantaj pentru tandemul democrat.

Așadar, John Kerry a ales bine.

THE NEW YORK TIMES:

Pariul pe clasa muncitoare

Senatorul John Edwards este cel mai natural politician american dela Bill Clinton încoace și îi va ajuta pe democrați să îndeplinească una dintre cele mai dificile sarcini: reconectarea partidului la electoratul de mijloc, cel mai numeros de altfel, comentează cotidianul american în ediția din 7 Iulie

Când republicanii i-au acuzat pe democrați că au pierdut legătura cu *"America reală"*, au avut o oarecare dreptate.

Democrații prestează foarte bine când este vorba de probleme economice, de pildă, însă republicanii au succes când discută despre valori...

Potrivit unui sondaj de opinie realizat de Gallup, în urmă cu o lună, a relevat că milioane de protestanți practicanți au părăsit Partidul Democrat.

Ciudat este faptul că președintele Bush reușește să proiecteze imaginea unui tip pragmatic și autentic, în timp ce Kerry este perceput în continuare drept un liberal scorțos din Massachusetts.

Totuși democrații reușesc să câștige credibilitatea *"străzii"*, a clasei muncitoare americane, ține să remarce cotidianul new-yorkez. Din punct de vedere al vârstei, segmentul tânăr a votat masiv pentru John Edwards, carisma sa jucând aici un rol important.

Cel mai mare risc dacă electoratul american l-ar alege pe Kerry este, în opinia publicației americane, faptul că SUA s'ar alege cu un nou președinte lipsit de experiență. Potrivit rezultatelor obținute la exit pollurile organizate în alegerile primare, John Kerry a obținut votul masiv al electoratului democrat tipic, în timp ce John Edwards a avut câștig de cauză printre alegatorii care s'au autodefinit fie independenți, fie conservatori, fie un alegător pro-republican.

Și o altă întrebare importantă de care John Kerry nu pare să fi ținut cont când l-a ales pe John Edwards în tandemul pentru Casa Albă ar fi: dacă, presupunând că reușește să câștige, John Kerry *"moare"* în exercitarea mandatului? Când a ales, candidatul democrat la președinție ar fi trebuit să aibă în vedere în primul rând criteriul *"celui mai pregătit să preia imediat funcția"* (în acest caz, cea de vicepreședinte). Din acest punct de vedere, John Kerry nu a trecut acest test al alegerii, apreciază editorialistul. A avut de ales între cel mai pregătit democrat, capabil la nevoie să devină președintele SUA și candidatul carismatic capabil doar să anime o campanie electorală, o efemeridă, în definitiv. Și l-a ales pe politicianul arătos.